

ESCOLA PERE VILA I CODINA – HISTÒRIA I ARQUITECTURA

TUTOR: BENET MECA ACOSTA

ALUMNA: BLANCA SASTRE MULÉ

DATA: OCTUBRE 2016

Índex

Presentació del projecte i objectius	1
Per què l’Escola Pere Vila?	2
Situació i Emplaçament	3
L’origen de l’Escola Pere Vila	4
- Pere Vila i Codina	
- El Grup Escolar Pere Vila	
L’arquitecte de l’escola, en Josep Goday i Casals	5
- Recull d’edificis d’en Josep Goday i Casals	
L’arquitectura pròxima a l’Escola Pere Vila	10
- Arc de Triumf	
- Antiga Central Catalana d’Electricitat	
- Estació del Nord	
- Palau de Justícia	
Recull fotogràfic de l’edifici	13
- Interior	
- Exterior	
Presa de dades	16
- Visita a l’Arxiu Municipal de Barcelona	
- Creació dels plànols	
- Material utilitzat	
- Software utilitzat	
Reunions i Seguiment del projecte amb el tutor	19

Conclusions i Agraïments	20
Bibliografia	21
Anex 1. Plànols	
- Situación i Emplaçament	
- Plantes de Distribució i Superfícies	
- Plantes de Cotes	
- Seccions	
- Façanes	
- Detalls ornamentals	
Anex 2. Document de l’Ajuntament de Barcelona sobre el projecte de construcció de l’escola Pede Vila i Codina (1922).	

Presentació del projecte i objectius

Aquest projecte mostra l'estudi gràfic d'un dels tres edificis que formen el grup escolar Pere Vila, situat a l'illa compresa entre l'Avinguda Vilanova, el Carrer dels Almogàvers, el Passeig de Lluís Companys i el Carrer Roger de Flor, al barri de l'Eixample Dreta, a Barcelona.

Es tracta d'un edifici d'estil noucentista projectat per l'arquitecte Josep Goday i Casals. Es va inaugurar l'any 1931 amb l'objectiu original de servir com a escola als nens de la zona.

El grup escolar consta de 3 edificis; l'escola pública Pere Vila, la biblioteca i l'IES Pau Clarís.

L'edifici de l'estudi lliga amb l'Avinguda Vilanova, el Carrer dels Almogàvers i el Passeig de Lluís Companys i té l'accés principal des del pati de l'escola, al qual s'accedeix pel Passeig de Lluís Companys.

L'objectiu del projecte és, a part de l'anàlisi en profunditat de l'edifici en sí, poder conèixer més a fons el moviment noucentista, enfocant-lo a la basant arquitectònica i a les obres d'en Goday.

El tutor d'aquest projecte ha estat en Benet Meca Acosta, professor titular de l'Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona, en el Departament d'Expressió Gràfica Arquitectònica.

Façana de l'escola Pere Vila des de l'Avinguda Vilanova

Josep Goday i Casals
(1882 – 1936)

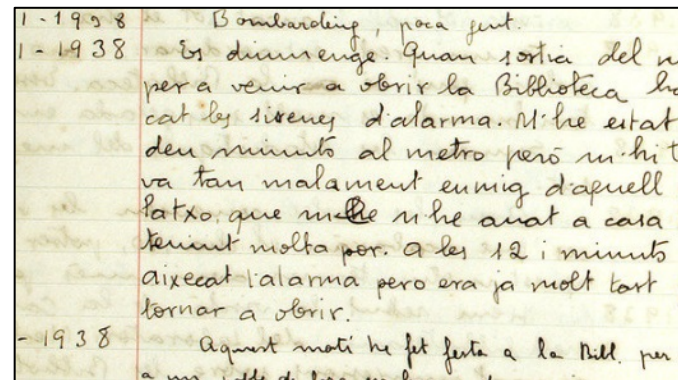

Façana interior de l'escola Pere Vila

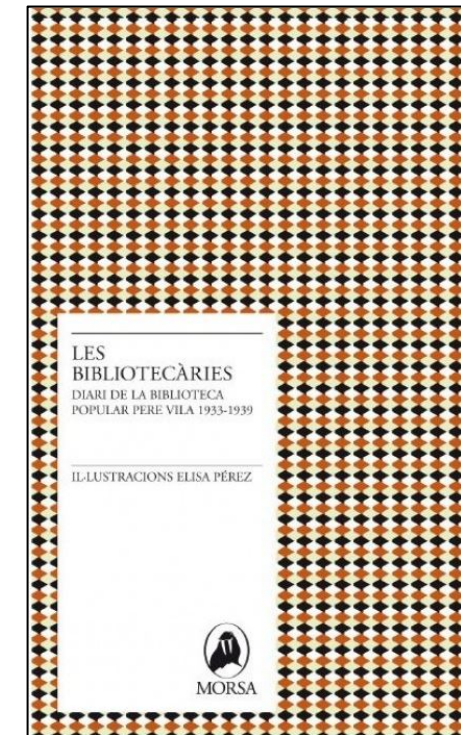

Per què l'escola Pere Vila?

La tria d'aquest edifici es remonta a l'abril del 2015, quan vaig assistir a la presentació del llibre "Les bibliotecàries", pròleg del qual la meva mare n'és l'autora. És el dietari de la Biblioteca Popular Pere Vila des del 1933 fins el 1940, on les bibliotecàries expliquen la vida de la biblioteca des d'abans de la fundació fins a l'acabament de la Guerra Civil.

Fragment extret del diari original (1938)

L'artista autora de les il·lustracions del llibre és l'Elisa Pereza, exalumna del col·legi.

Em va semblar un edifici prou interessant tant per la seva arquitectura com per la història que té i vaig voler conèixer l'escola i la seva directora, la Carme Codines. Ella em va fer saber que no existeixen plànols de l'estat actual ja que l'edifici ha anat patint reformes durant els darrers anys, i vaig pensar que d'aquesta feina tots en podríem treure profit. Així va ser com va néixer aquest projecte.

Biblioteca de l'escola Pere Vila

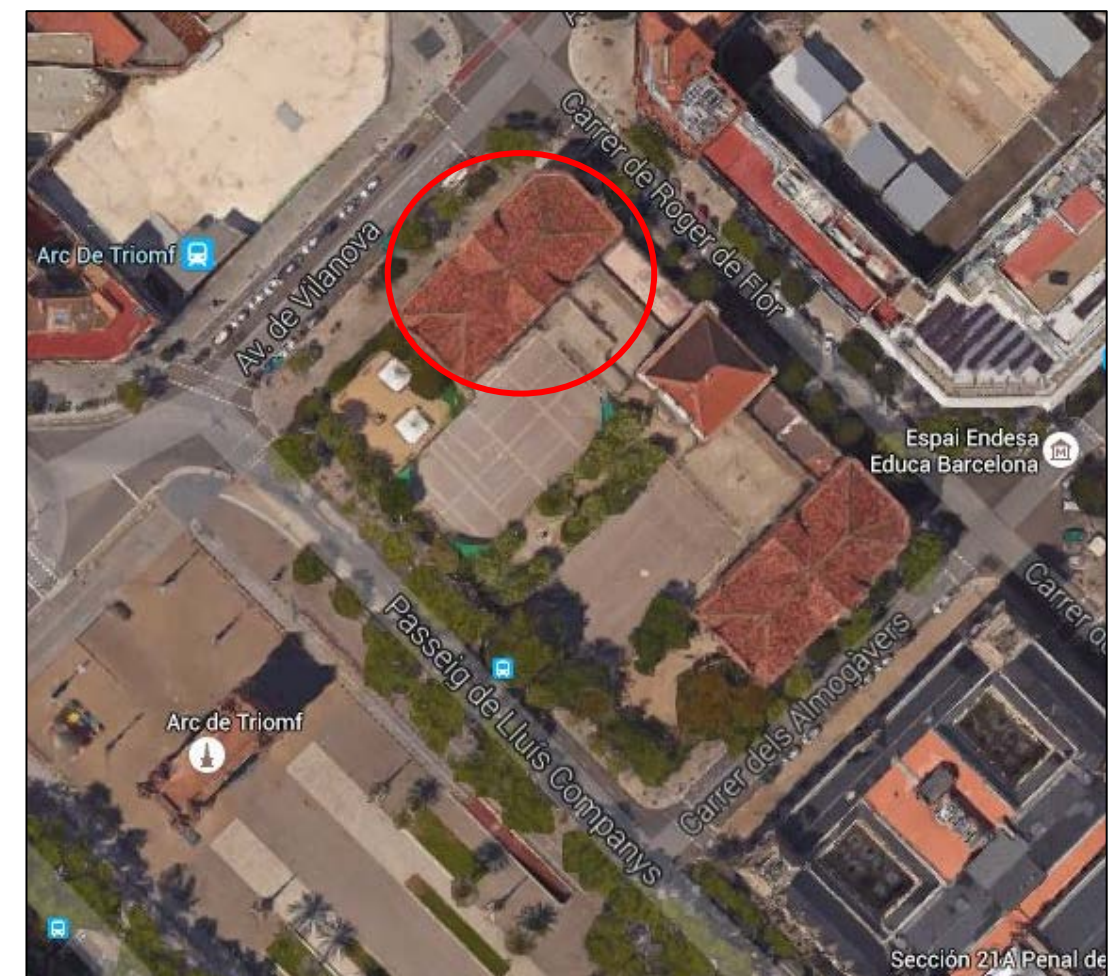
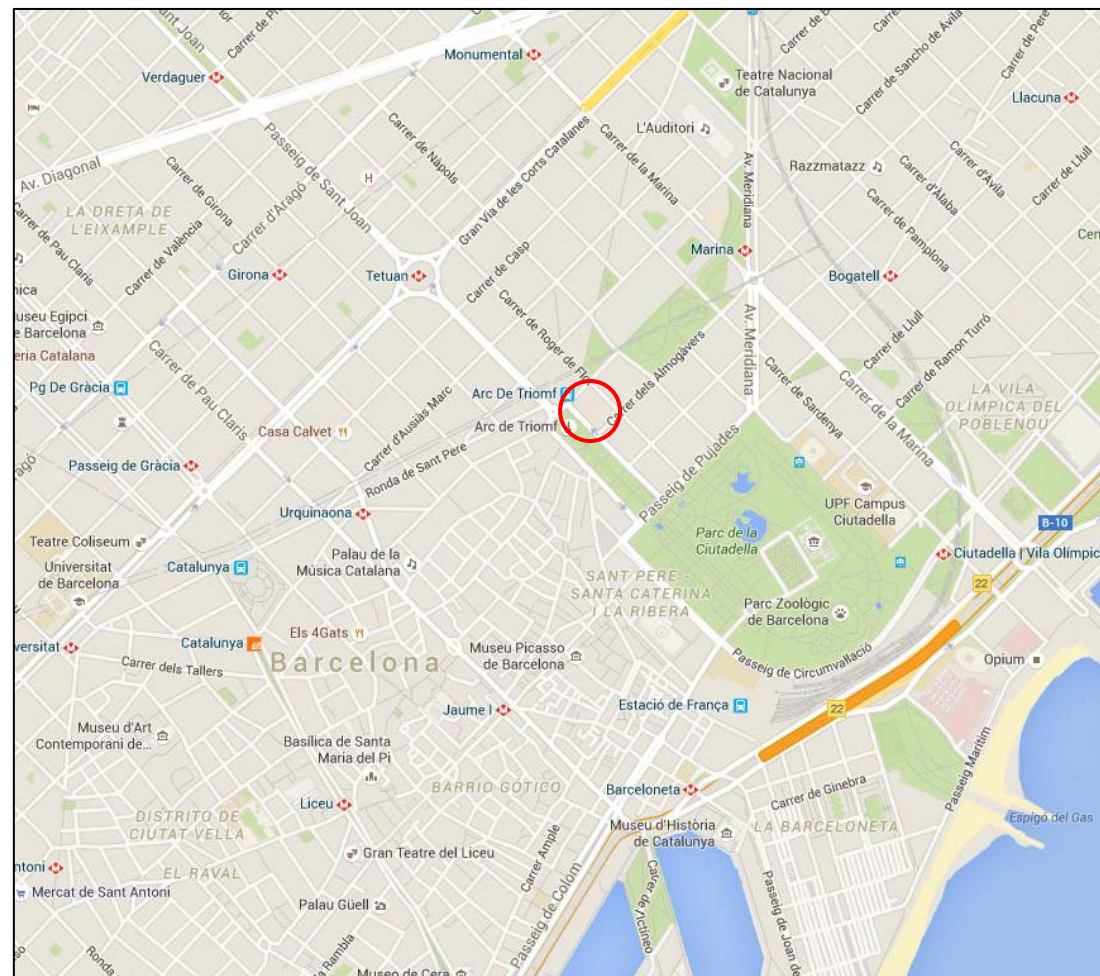

Situació i Emplaçament

L'Escola Pere Vila està situada a Barcelona, dins del districte de l'Eixample Dreta, i l'accés principal és pel Passeig de Lluís Companys.

Tal com s'ha comentat anteriorment, els altres carrers amb els que llinda son l'Avinguda Vilanova i el Carrer de Roger de Flor.

L'edifici és obert a quatre vents però, considerant que la seva façana principal és la que es troba dins el pati de l'escola, l'orientació podem dir que es sud-oest.

L'origen de l'escola Pere Vila

Pere Vila i Codina

Les Oluges, Segarra, 1860 — Rosario de Santa Fe, Argentina, 1916

Nascut en plena època de canvis en el sí d'una família noble empobrida, va fer de pagès fins que un dia, quan tenia 15 anys, va decidir anar a trobar un futur menys aspre que el que li va tocar viure a Les Oluges (Vall del Sió). Va marxar cap a Barcelona. Allà es va dedicar a la distribució de carbó, fins que va estalviar prou com per embarcar-se en un vaixell disposat a fer les Amèriques. Al cap de pocs dies d'arribar a l'Argentina, ja tenia un contracte de peó.

Allà es va enriquir amb el comerç de cereals i es va establir a Rosario de Santa Fe, on creà importants plantacions. En morir l'any 1916, va fer diverses donacions a les Oluges, Cervera, Lleida i Barcelona per a la instrucció d'infants. L'ajuntament de Barcelona va crear, amb aquesta donació, el Grup Escolar Pere Vila (1920) i una biblioteca popular del mateix nom.

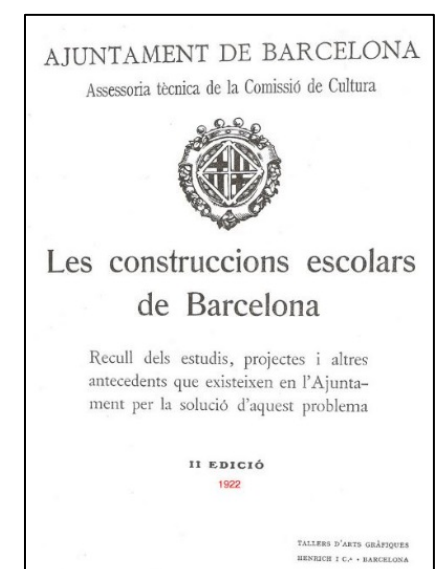
El Grup Escolar Pere Vila

Va ser inaugurat l'any 1931 juntament amb altres deu grups escolars, dins del projecte de la **Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona** per la millora de l'escola pública de la ciutat dinamitzat per Manuel Ainaud.

A través d'aquest organisme, Manuel Ainaud emprengué la seva obra a favor d'unes escoles noves. En col·laboració amb l'arquitecte Josep Goday, que projectà uns excel·lents edificis i, entre els anys 1917 i 1934, creà un conjunt d'escoles que ràpidament adquiriren un prestigi internacional, entre les quals es troba l'escola Pere Vila.

Aquest projecte, recollit al llibre "Les construccions escolars de Barcelona", editat el desembre de 1921 per l'Assessoria Tècnica de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament, va ser aturat durant la dictadura del general Primo de Rivera. Manuel Ainaud va ser destituït, però, caiguda la dictadura, va ser reposat en el seu càrrec (1930) i novament emprengué la tasca interrompuda, que continuà fins al final de la seva vida.

La tasca de renovació pedagògica i de dignificació de l'escola pública de Barcelona es va veure interrompuda per la dictadura franquista; els mestres dels Grups Escolars van ser depurats. Separat del seu lloc de treball el 1939, el director del "Grup Escolar Pere Vila", Félix Martí Alpera, així com molts altres mestres, van ser substituïts per persones afins al règim.

L'arquitecte de l'escola, en Josep Goday i Casals

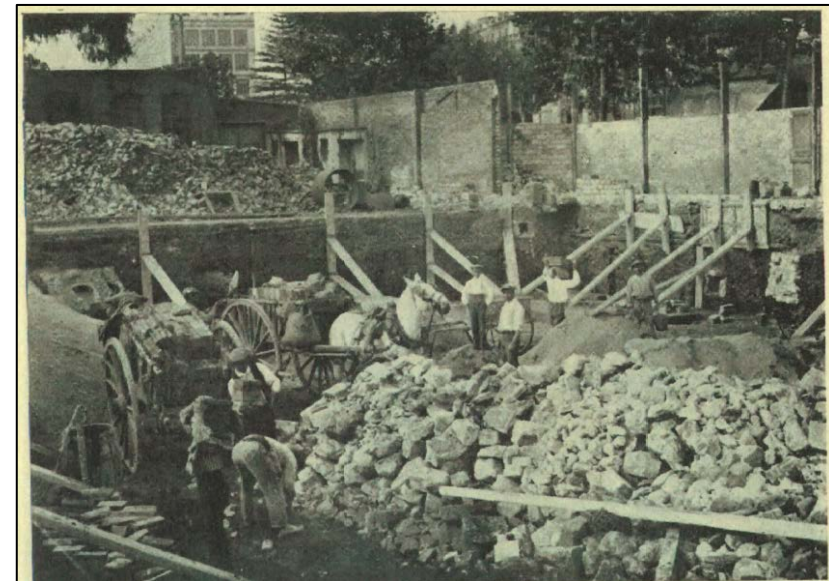
Mataró (Barcelona) 1882 - Barcelona 1936.

Arquitecte i historiador, va destacar per la seva participació en el desenvolupament de l'arquitectura modernista de Barcelona i va treballar en col·laboració amb el seu mestre, el també arquitecte Josep Puig i Cadafalch.

Josep Goday va realitzar els seus primers estudis al seu poble natal, Mataró, que posteriorment va finalitzar a Barcelona. Un cop va aconseguir el seu títol d'arquitecte l'any 1905, va ocupar el càrrec d'arquitecte municipal de Barcelona i va arribar a ser el cap de la Comissió de Cultura. El 1912 va obtenir una plaça a la secció d'Art Modern del Museu de Barcelona, i el 1914 va guanyar, junt amb Jaume Torres i Grau, el concurs per construir la **Casa de Correus** de Barcelona, obra que no va començar fins el 1926 i va finalitzar uns anys Després, coincidint amb la finalització de les obres de la Via Laietana. L'edifici es va aixecar sobre uns terrenys de Josep Collasso i Gil, gran propietari de la ciutat que va ostentar el càrrec d'alcalde, i tancava el cicle d'obres per a la construcció d'aquesta nova via.

Entre 1917 i 1923, Goday va ser un profús constructor d'edificis escolars, amb els quals es converteix en definidor de l'estil arquitectònic del Noucentisme, inspirat en l'obra més populista i barroca de Josep Puig i Cadafalch, amb el qual l'any 1909 havia realitzat un projecte neogòtic per a l'**església del Cor de Maria**, a Buenos Aires.

A Barcelona va construir nombroses escoles; entre elles es troben el **Grup Escolar Milà i Fontanals**, situats al carrer dels Àngels i carrer del Carme; el **Grup Escolar Ramon Llull**, a Diagonal, 257; el **Grup Escolar Lluís Vives**, al carrer Canalejas, 107; l'**Escola professional del Districte VIII**, situada al carrer Marquès de Santa Anna, 4; el **Grup Escolar Mossèn Jacint Verdaguer**, al carrer Lleida, 2; el **Grup Escolar La Farigola**, caller Sant Camil, 31, i finalment, destacar el **Grup Escolar Baixeres**, situat a la Via Laietana, 11.

Estat en que es trobaven les obres de construcció de l'edifici escolar Pere Vila el dia 19 de desembre de 1921.

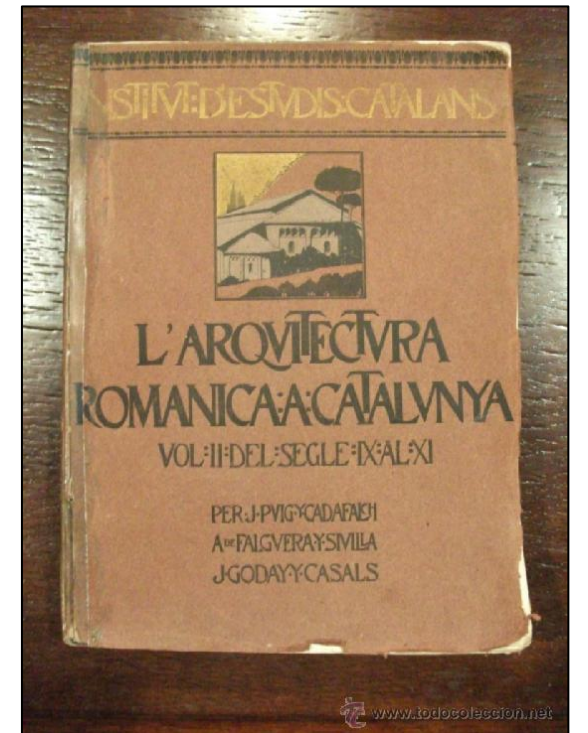

Va projectar i construir el 1929 el **Pavelló de la Ciutat de Barcelona**. També va ser el constructor l'any 1910 de la **Casa dels Barquets** o **Casa Domènech-Girbau**, a Sant Feliu de Guíxols.

L'any 1919 va restaurar la **Casa de l'Ardiaca** i el 1924 va ampliar la **Maternitat**. A part de les construccions de xalets i edificis particulars, destaquen les restauracions de l'**Escola d'Arts i Oficis dels Josepets** i de l'**Escola de Mar**.

Així mateix, va presentar un projecte per a la construcció d'una residència per al rei Alfons XIII a Barcelona, el que seria el futur Palau de Pedralbes, però una crisi de govern i la posterior dissolució de les Corts, va impedir que el projecte de Goday, que comptava amb una subvenció de 12 milions de pessetes, veiés la llum.

Una altra de les seves facetes destacades va ser la col·laboració en l'elaboració de l'**Enciclopèdia Espasa**. Va ser nomenat acadèmic de Sant Jordi el 1933 i historiador d'art, va participar juntament amb el que va ser el seu mestre, Josep Puig i Cadafalch, i al costat d'Antoni Falguera en la redacció de **L'Arquitectura Romànica a Catalunya**. Aquesta obra, publicada en tres volums per l'Institut d'Estudis Catalans entre els anys 1909 i 1918, va ser premiada en el concurs de Martorell i va rebre el premi Raul Dusseigneur de l'Acadèmia d'Inscripcions i Belles Arts de París. El primer volum, dedicat a l'arquitectura romana i paleocristiana de Catalunya, serveix com a introducció al volum segon, en el qual s'estudia l'arquitectura entre els segles IX i XI. L'últim volum descriu l'arquitectura romànica entre els segles XII i XIII. La importància de l'obra radica en que és la primera investigació en la qual s'uneixen tots els monuments i edificis pertanyents al romànic català, d'una manera minuciosa i precisa; a més, gràcies a aquest estudi, es pot seguir la influència que van tenir a Catalunya els corrents de l'art medieval europeu.

L'Arquitectura Romànica a Catalunya
(1909-1918)

Casa Girbau, Sant Feliu de Guíxols

Recull d’edificis d’en Josep Goday i Casals

Casa de Correus i Telègrafs

Tipus Edifici	Administratiu / institucional
Any acabament	1929
Estil	Monumentalisme
Autors	Josep Goday Casals / Jaume Torres Grau / Manuel Fuxà (escultures)
Situació	Via Laietana, 1, Barcelona

La Casa de Correus i Telègrafs és un edifici projectat el 1914 i construït entre 1926-29. El seu caràcter públic i representatiu determinen una composició de caràcter monumentalista que té la seva expressió màxima a la façana principal que dóna a la plaça d'Antonio López. Una escalinata condueix a la porta principal, presidida per quatre columnes jòniques de gran alçada rematades per escultures de Manuel Fuxà. La façana es corona amb un destacat escut d'Espanya, obra de Pere Jou, i, als flancs, emergeixen els elements més caracteritzadors de l'obra: les dues torres poligonals. El seu desigual format i dimensions serveix per trencar la simetria de la façana i reforçar la relació de l'edifici amb la Via Laietana.

La torre més alta, de gran contundència arquitectònica, adquireix un protagonisme visual que la converteix en un dels referents estètics del barri.

Interior de l’edifici de Correus

Escut d’Espanya a la façana principal

Façana principal de l’edifici de Correus

Grup Escolar Baixeras

Tipus Edifici	Edifici escolar
Any acabament	1922
Estil	Noucentisme
Autors	Josep Goday Casals
Situació	Via Laietana, 11, Barcelona

Va ser construït entre els anys 1917 i 1920. Les obres es van adjudicar en subhasta pública amb la condició que quedessin acabades abans de l'any i mig d'haver-les començat.

Inaugurada el 1922, aquesta escola va ser el resultat de la donació d'Àngel Baixeras, autor del pla de reforma de la ciutat vella que obriria la Via Laietana cap al mar l'any 1879. És el primer gran edifici escolar modern que es va construir per als nens en el centre de la ciutat.

La façana està decorada amb esgrafiats molt interessants.

Casa Domènech-Girbau o Casa dels Barquets

Tipus Edifici	Residencial
Any acabament	1910
Estil	Modernisme
Autors	Josep Goday Casals
Situació	Ctra. de Palamós / Passeig de Sant Pol, 75, Sant Feliu de Guíxols

És un edifici aïllat, situat a la part més alta d'una gran finca que ocupa l'espai entre la platja de Sant Pol i la carretera de Sant Feliu a Palamós. És una casa de planta rectangular, que consta de planta, pis principal i golfes, i té la teulada a dues vessants. Va ser construïda salvant el desnivell del terreny, i s'hi accedeix des de la carretera a Palamós. Es troba envoltada d'un gran jardí i té un mirador en direcció al mar.

L'obra presenta com a elements remarcables els esgrafiats de decoració de la façana, amb un fris de barques que va donar el nom popular de la casa.

La casa Domènech-Girbau va ser realitzada per l'arquitecte Josep Goday l'any 1910, juntament amb la casa Girbau, situada a la finca del costat i de característiques similars. Ambdues obres són de la primera etapa d'activitat professional de Goday; així, corresponen al moment de transició del modernisme al noucentisme, i expressen la influència en l'arquitecte de l'obra de l'anomenada etapa "blanca" del seu mestre Josep Puig i Cadafalch.

Grup escolar Lluís Vives

Tipus Edifici	Edifici escolar
Any acabament	1931
Estil	Noucentisme
Autors	Josep Goday Casals
Situació	Carrer Canalejas, 107, Barcelona

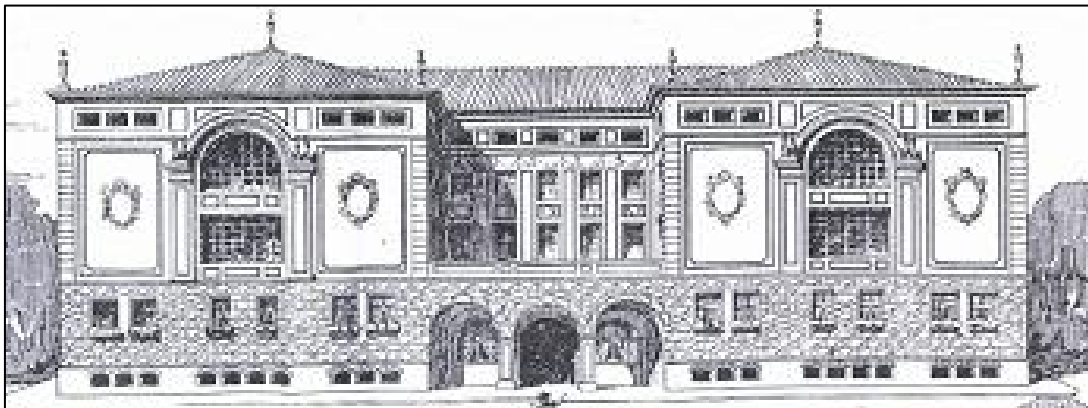
Actualment és una escola pública del Barri de Sants de Barcelona. El grup escolar va ser inaugurat el dia 29 de març de 1931 al costat de la fàbrica Serra i Balet.

L'edifici consta d'una planta semisoterrada, una planta baixa i tres plantes. Té planta rectangular concebuda en tres nuclis, un espai per a l'educació femenina, un espai de serveis, vestíbuls i sales lliures i un tercer espai per a l'educació masculina. La planta superior estava destinada a tallers, i més tard es destinà a a gimnàs. L'edifici tenia originalment només 16 aules amb una proporció molt gran de sales comunes i espais de reunió.

La seva edificació va ser programada dins un pla que pretenia construir mitja dotzena de grups escolars a Barcelona just abans de la dictadura de Primo de Rivera. Aquest pla s'inseria en un moment d'expansió política municipal educativa, provinent de les idees de Prat de la Riba durant els primers anys de la Mancomunitat.

La inauguració de l'escola va estar precedida per una sèrie de lluites veïnals dirigides a aconseguir una escola per al barri. Es va crear una comissió gestora per a coordinar les reivindicacions, que anaven des de la recollida de signatures, manifestacions o la presentació d'instàncies a l'alcalde de Barcelona. Finalment, la Comissió de Cultura va proposar la construcció de l'escola el dia 27 de maig de 1918, i el dia 20 de març de 1920 se'n va col·locar la primera pedra. Ara bé, les obres es van endarrerir degut al cop d'estat de Primo de Rivera i la consegüent dissolució del Patronat Escolar.

L'arquitectura pròxima a l'escola Pere Vila

Arc de Triomf

L'Arc de Triomf es troba a la confluència entre el Passeig de Lluís Companys, el Passeig de Sant Joan i la ronda de Sant Pere. Va ser construït arran de l'Exposició Universal de 1888 i és obra de l'arquitecte Josep Vilaseca i Casanovas.

D'inspiració neomudèjar, l'Arc té una alçada de 30 metres, i està decorat amb una rica ornamentació escultòrica, obra de diversos autors.

L'Arc dona accés al Passeig de Lluís Companys, una llarga avinguda de 50 metres d'ample, on destaquen les balustrades de ferro forjat, els mosaics del paviment i uns grans fanals, tot dissenyat per Pere Falqués. Aquest passeig finalitzava a l'accés al recinte de l'Exposició, on actualment es troba el Parc de la Ciutadella.

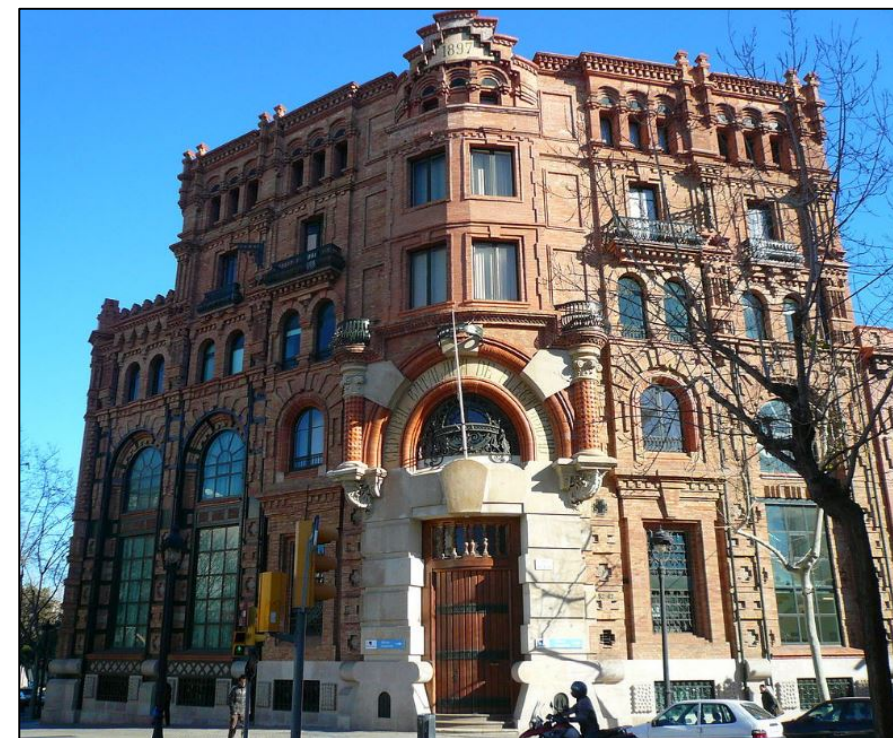

Imatge de l'Arc de Triomf durant l'exposició Universal del 1888.

Antiga Central Catalana d'Electricitat (Hidroelèctrica de Catalunya)

Construcció modernista situada a l'Avinguda de Vilanova, 12, és obra de Pere Falqués i Urpí (1896-1899).

Edifici d'ús industrial construït en pedra i maó vist combinat amb elements de ferro que accentuen alguns elements constructius amb caràcter propi de l'arquitectura de Falqués. Destaca la porta principal formada d'elements de pedra i ceràmica vidriada. S'ha d'esmentar que la façana tenia inicialment un coronament encara més vistós que l'actual.

Actual seu de Fecsa Endesa a Barcelona

Estació del nord

L'estació primitiva, construïda l'any 1852, es configurava com una estació de pas, amb dos pavellons paral·lels a ambdós costats de les vies i una marquesina que cobria l'espai entremig. El pavelló d'accés, avui la façana lateral que dóna al parc, estava destinat al servei de viatgers, mentre que l'altre al de mercaderies, tots dos construïts amb un llenguatge classicista, amb carreus de pedra i estuc de color granat. La façana del pavelló d'accés és molt original, formada per un ampli pòrtic en tota longitud de la planta baixa, element molt comú en estacions franceses o italianes però inusual a l'arquitectura ferroviària espanyola.

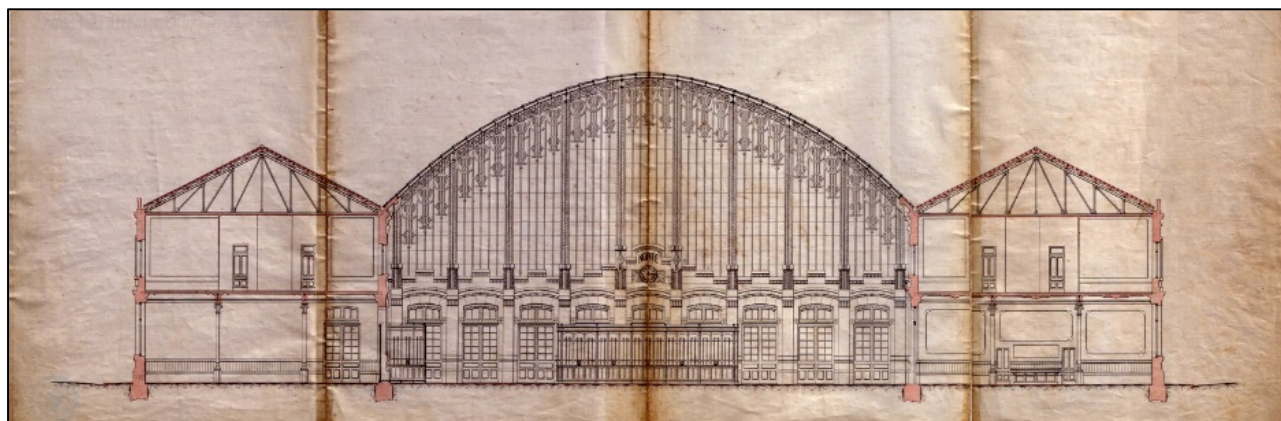
L'estació es va mantenir amb aquesta configuració cinquanta anys, fins que l'augment dels tràfics i la remodelació urbana de l'entorn van aconsellar una ampliació. El projecte va ser encarregat a l'arquitecte de la companyia Demetrio Ribes Marco l'any 1910.

L'ampliació consistia en la construcció d'un cos central que unia ambdós pavellons, de manera que la transformava en una estació terme amb esquema en U.

Ferro i vidre, grans dimensions i il·luminació, sorprenen en aquest espai, construït amb un estil modernista d'influència vienesa, on els elements decoratius de les arts menors s'integren brillantment amb la gran arquitectura i enginyeria.

Estació del Nord l'any 1874

Projecte d'ampliació de Demetrio Ribes

Estació del Nord actualment

Palau de Justícia de Barcelona

El Palau de Justícia de Barcelona va ser construït l'any 1908 al passeig de Lluís Companys 14-16, per ubicar en un sol edifici els jutjats i l'audiència. La Diputació de Barcelona va designar a Josep Domènech i Estapà i Enric Sagnier Villavecchia com els arquitectes del projecte.

L'edifici es compon de dos cossos quadrangulars coronats per unes cúpules peraltades, a banda i banda d'un cos central. Els cossos laterals acolliran les dependències dels jutjats, mentre que el central conté l'accés principal, l'escala d'honor i les grans dependències públiques, on destaca la Sala dels Passos Perduts, de 20 metres d'altura, coberta amb un sistema d'arcs de ferro, i decorada amb pintures murals de Josep Maria Sert.

L'obra de Sagnier i Domènech és d'estil eclèctic, amb una marcada tendència clasicista tot i que proper al Modernisme interpretat d'una manera sobria i funcional. També inclou alguna influència de l'arquitectura medieval, sobretot de la romàntica i gòtica.

Façana principal del Palau de Justícia de Barcelona

Vista interior del Palau de Justícia de Barcelona

Palau de Justícia de Barcelona a la segona dècada del segle XX

Recull fotogràfic de l'edifici

Interior

Sostre amb arcs sobre accés principal. Vista des de la planta primera.

Escales a planta primera i porta principal d'accés. Vista des de la planta primera.

Planta pis. Estructura de pilars, bigues i biguetes de formigó.

Distribuïdor planta pis.

Exposició del mobiliari original de l'escola. Planta baixa.

Porta d'accés a la biblioteca de l'escola.

Interior

Ornamentació interior
simulant un llibre
obert.

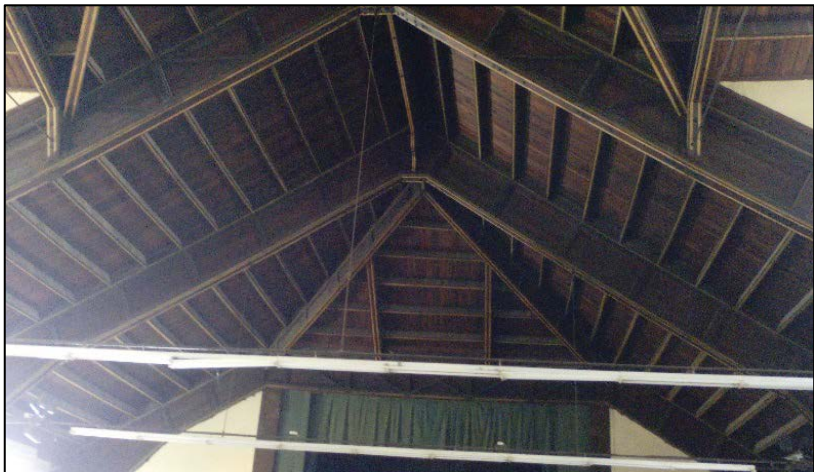

Ornamentació
interior
d'inspiració floral.

Ornamentació interior
d'inspiració floral.
Vista lateral.

Imatges de l'estructura de fusta del sostre de la planta quarta:

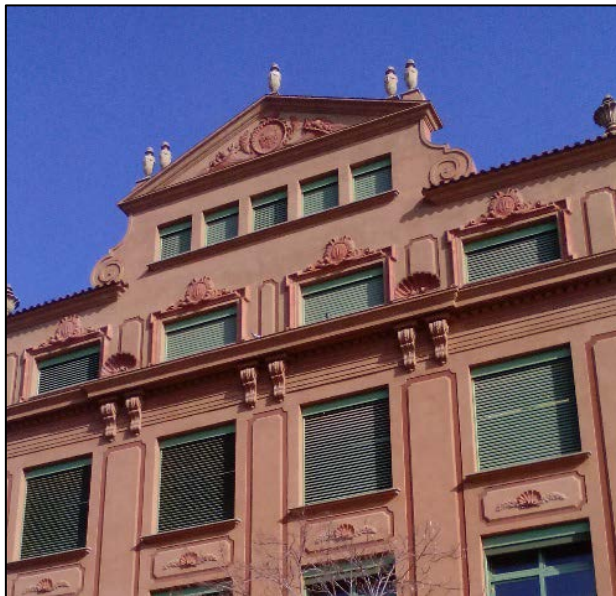
Exterior

Vista del Grup Escolar des de l'intersecció entre l'Av. Vilanova i el P. de Lluís Companys.

Perspectiva de l'edifici de l'escola Pere Vila.

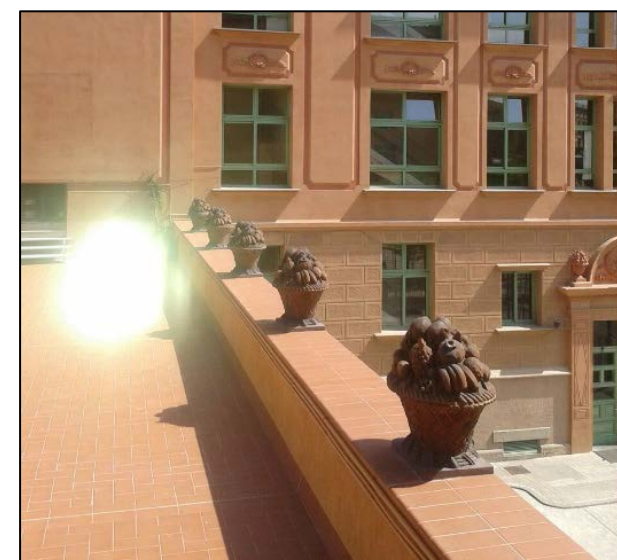
Façana lateral vista des del pati infantil de l'escola.

Porxo amb columnes i ornaments florals al pati de l'escola.

Exemple d'ornaments presents a les façanes de l'edifici.

Ornaments de pedra sobre el porxo del pati de l'escola.

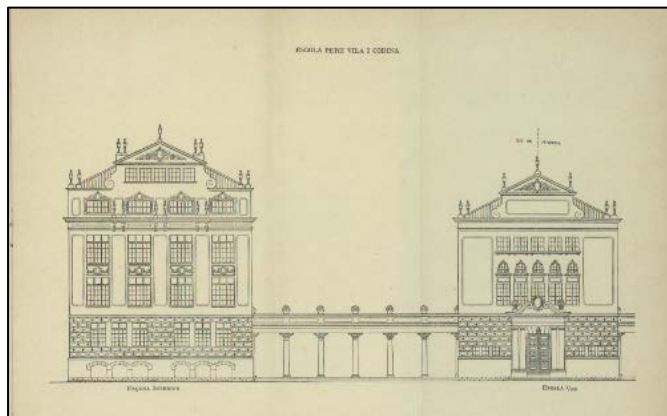
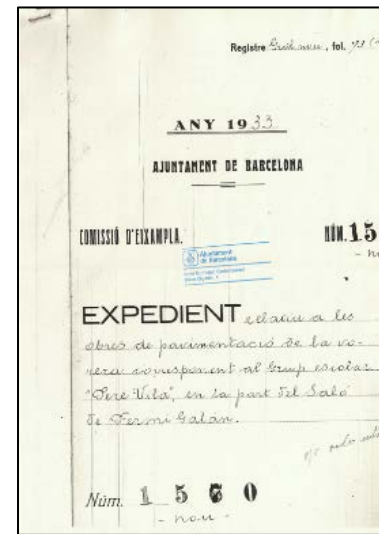

Presa de dades

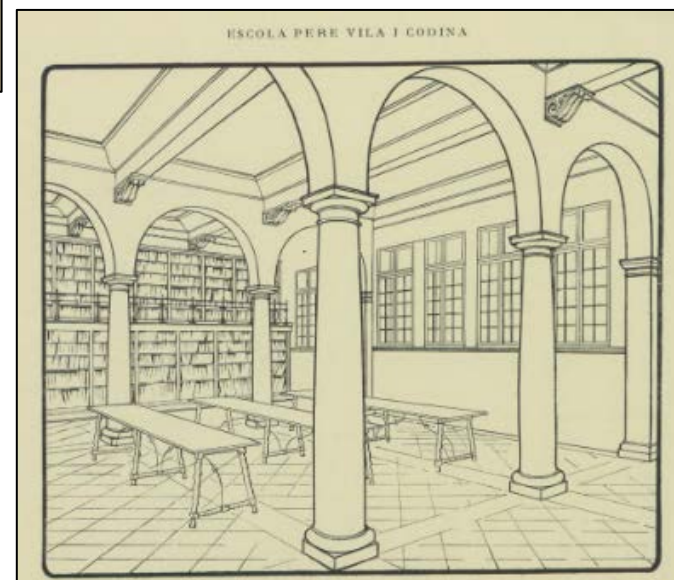
Visita a l'Arxiu Municipal de Barcelona

El primer pas va a ser visitar l'Arxiu Municipal de Barcelona, situat al carrer Bisbe Caçador, número 4, per saber fins a quin punt hi havia documentació i plànols de l'edifici. Vaig poder obtenir alguns projectes de pavimentació i enllumenat de la via pública pel voltant de l'escola i alguna reforma feta durant els anys 70 i 80, però cap plànol amb la distribució i les cotes.

A part d'això, existeix un document de l'Ajuntament de Barcelona del Març de 1922 sobre el projecte de l'Escola Pere Vila i Codina. Hi apareixen els plànols de distribució, dibuixos de les façanes, algunes seccions i perspectives dels 3 edificis i de l'interior de la Biblioteca (veure Annex 2).

Imatges del document de
l'Ajuntament de Barcelona sobre el
projecte de l'Escola Pere Vila i
Codina. Any 1922.

Creació dels plànols

La idea inicial va ser fer-lo servir com a base per prendre mides sobre el terreny però, un cop a l'escola, em vaig donar compte de que les distribucions no es corresponien amb l'estat actual ja que s'hi havien realitzar nombroses accions durant els últims anys.

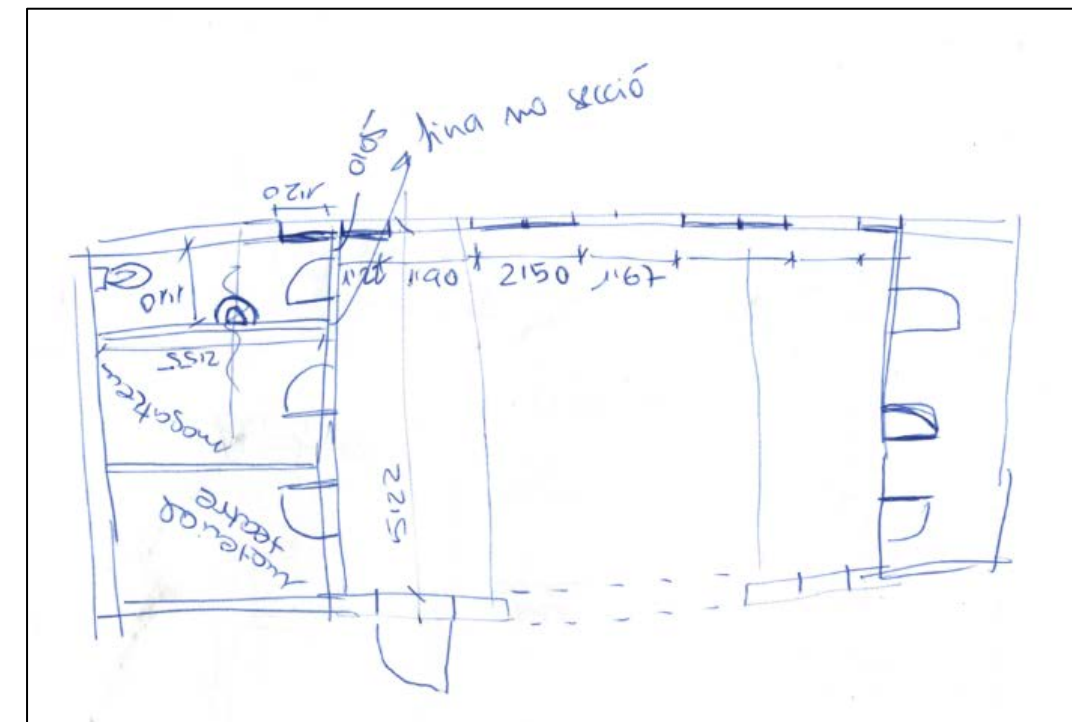
A la consergeria em van deixar fotocopiar els senzills plànols que hi ha penjats a les aules on s'indiquen les sortides d'emergència, els quals em van ajudar molt tot i que els vaig haver d'adaptar perquè no eren precisos.

L'edifici té un total de 3770m2 construïts repartits en 5 plantes, per tant, era molt important trobar una base sobre la que prendre les mides.

Els dies que vaig visitar l'edifici van ser 14 i 15 de Juliol de 2015 i 30 de Gener de 2016.

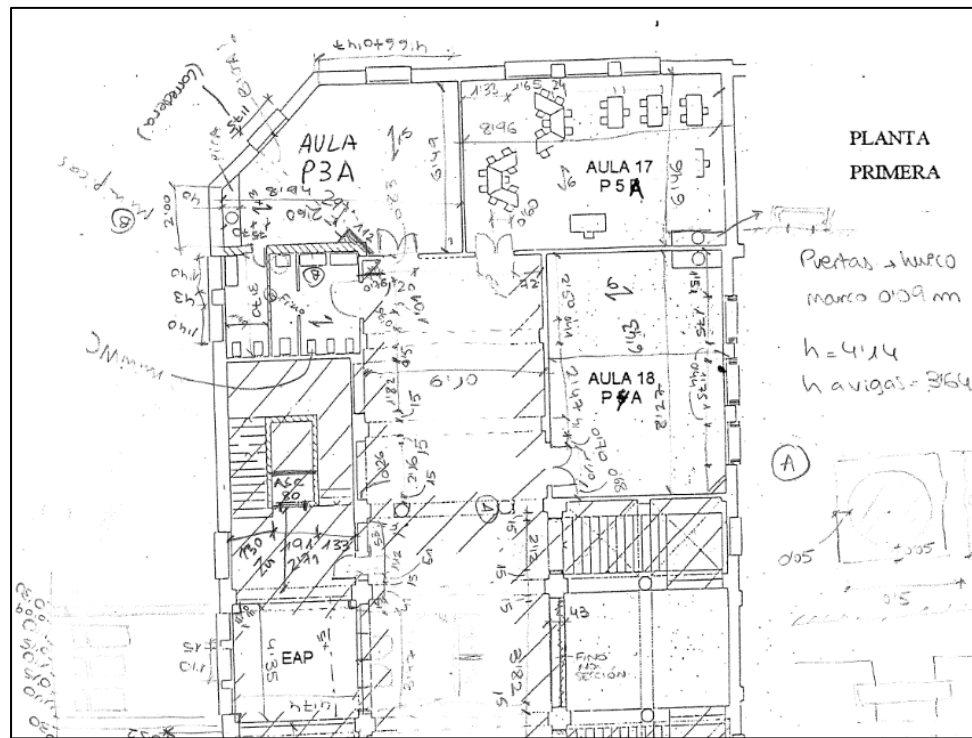
Aquests son alguns dels croquis elaborats durant les visites a l'edifici estudiat:

Zona escenari Planta Quarta

Part de la planta primera

Material utilitzat

El material utilitzat per prendre totes les mides de l'edifici i poder fer l'aixecament posterior amb AutoCAD és el següent:

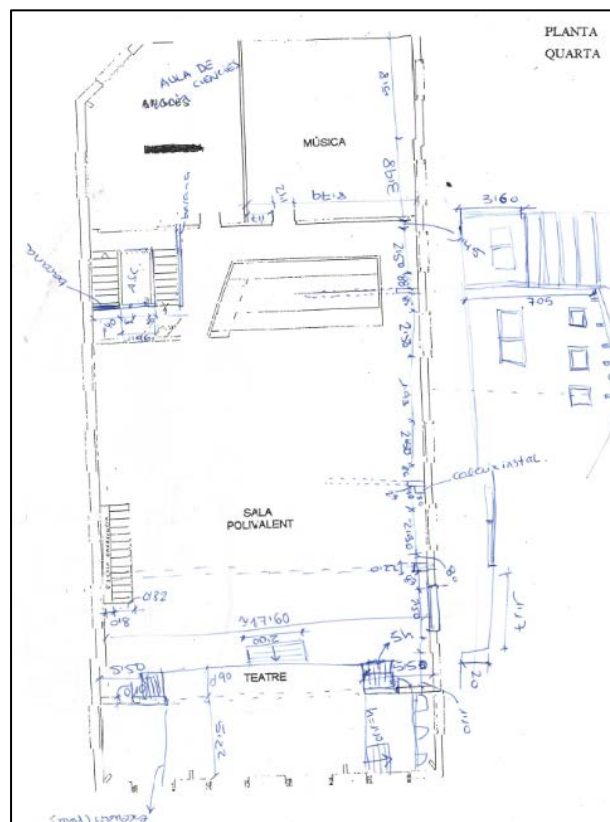
Mesurador làser electrònic. Al ser un edifici molt gran, totes les estances tenen grans longituds per tan, és una eina molt necessària per un projecte com aquest.

Cinta mètrica metàl·lica. Per poder mesurar petites distàncies que el làser no permet obtenir.

Planta Quarta

Càmera fotogràfica digital. Imprescindible tenir fotografies del que s'ha mesurat per poder interpretar millor els croquis durant el posterior treball informàtic.

Software utilitzat:

Autodesk AutoCAD 2014. He creat i treballat sobre 2 arxius diferents. El primer i més gran conté les plantes, seccions i façanes amb cotes i mobiliari.

El segon l'he utilitzat per dibuixar i reproduir els detalls ornamentals i donar-los color. Era necessari separar-los per evitar sobrecarregar els documents.

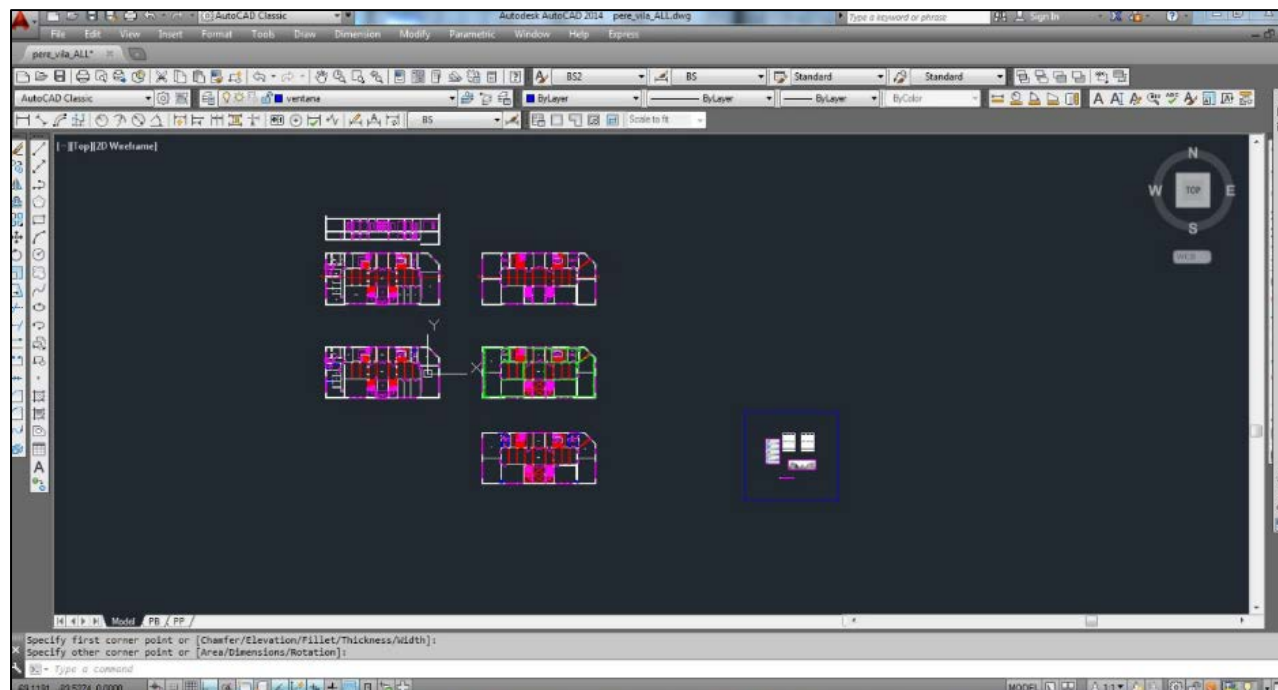
L'opció utilitzada per crear els detalls i les filigranes és l'anomenada Spline, la quan permet resseguir una imatge insertada a l'arxiu de CAD (.dwg) punt per punt fins aconseguir la reproducció més fidel a la realitat.

Adobe Acrobat XI. Per guardar i editar en format PDF els plànols un cop muntats amb l'AutoCAD.

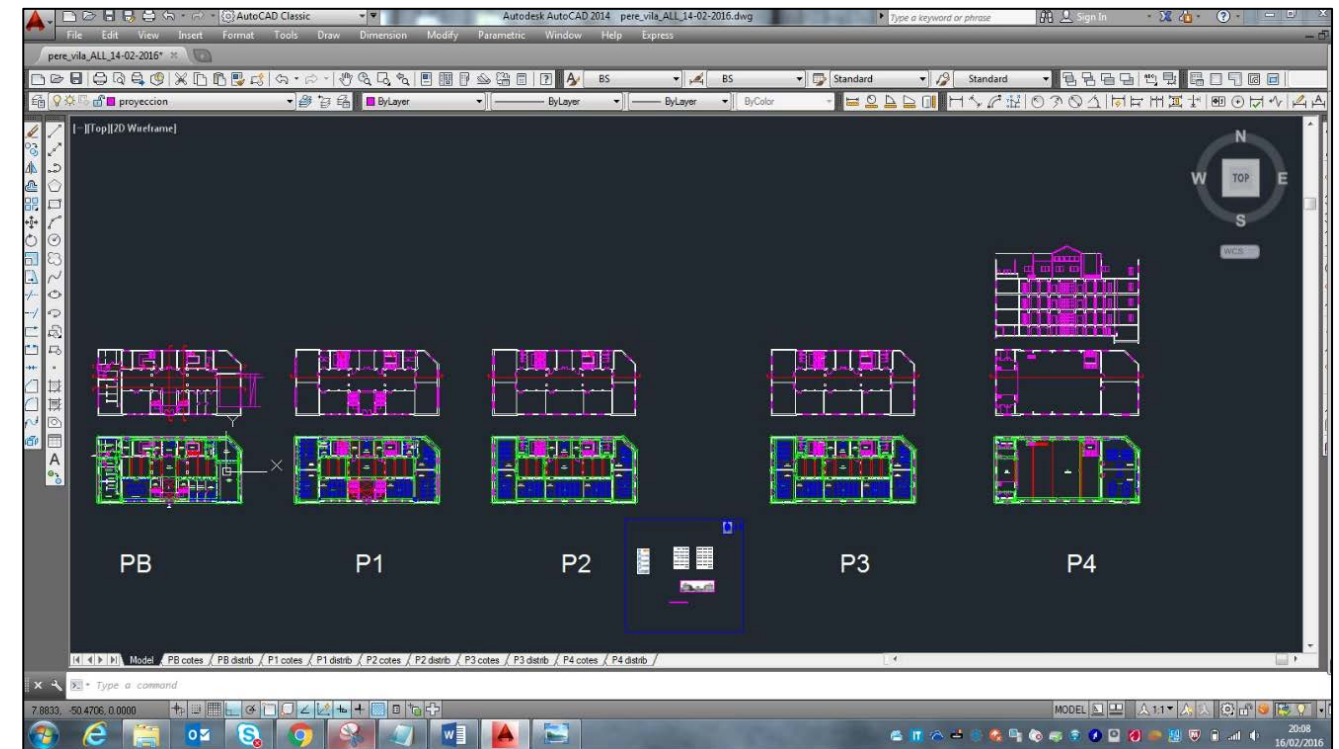

A continuació es mostren alguns dels moments capturats durant la realització dels plànols amb AutoCAD:

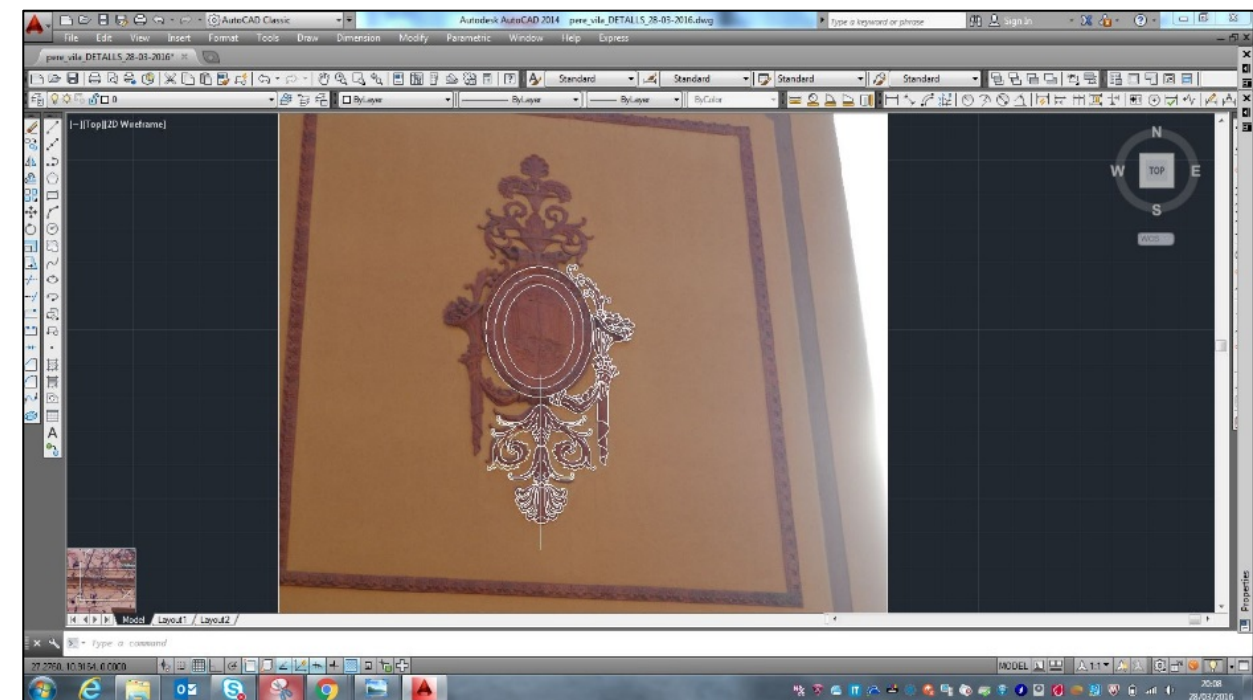
Desembre 2015. Plantes acabades.

Febrer 2016. Treballant en les seccions a partir de les plantes.

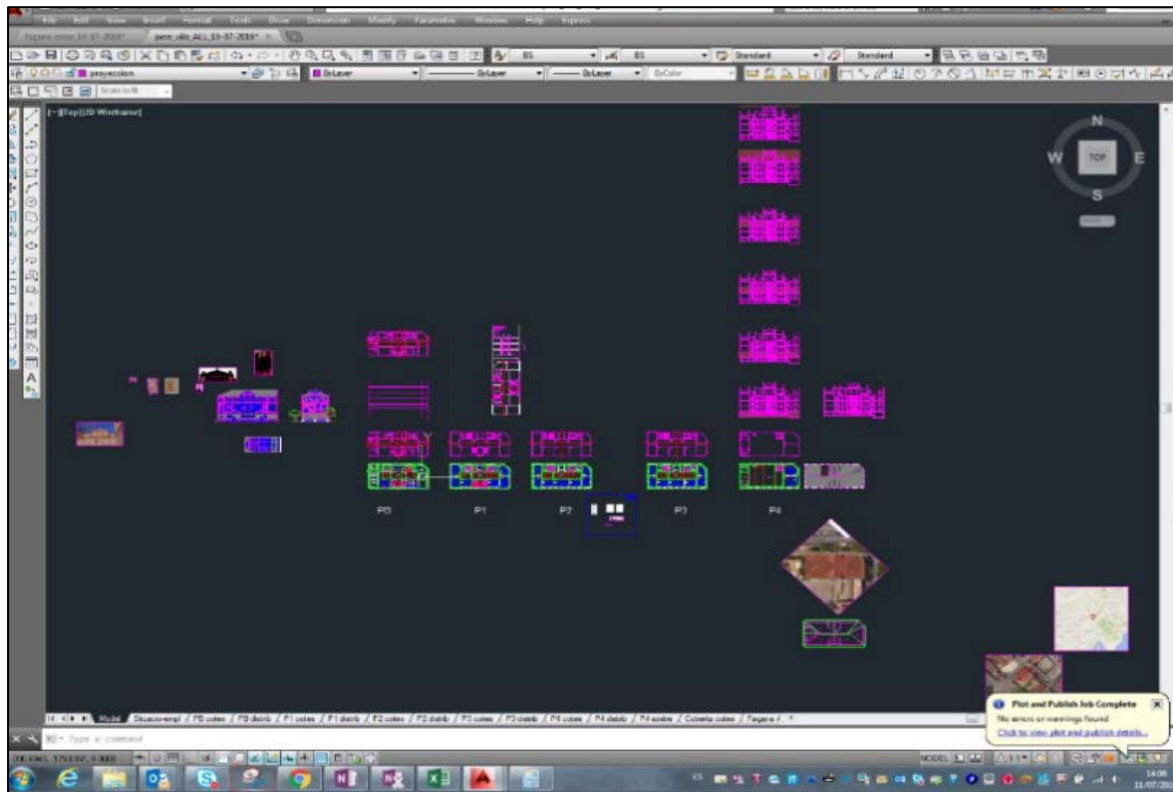

Abril 2016. Reproducció d'un dels detalls ornamentals exteriors.

Juliol 2016. Treballant en les seccions i les façanes.

Reunions i Seguiment del projecte amb el tutor

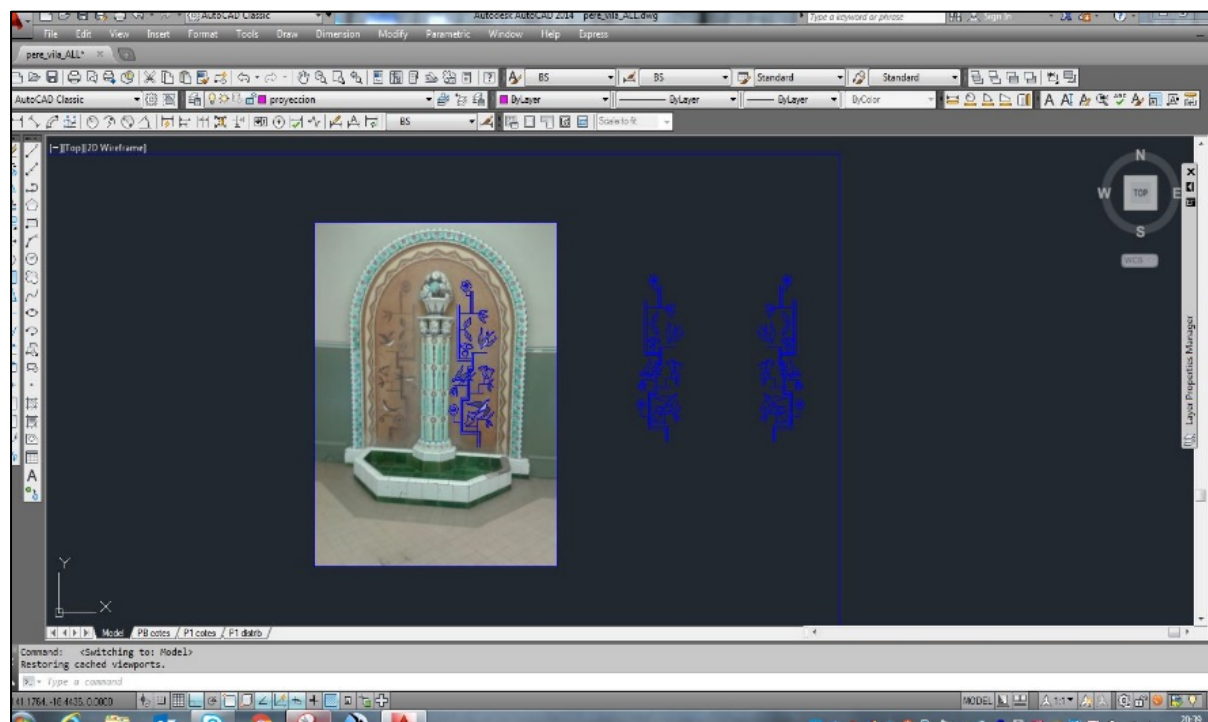
El contacte i seguiment del treball amb el tutor, en Benet Meca Acosta, ha sigut mitjançant emails i reunions en persona a Barcelona. D'aquestes reunions sempre n'he sortit amb les idees més clares i molta feina encarada a seguir avançant en la realització del projecte.

Des del 5 de Juliol de 2015, que ens vam reunir per primer cop, fins el 9 d'Agost del 2016, última tutoria, ha passat més d'un any i un total de 8 reunions.

Entre altres coses, aquestes trobades m'han servit per aprendre que un estudi de la història i l'arquitectura no ha de tenir un perfil de projecte d'oficina tècnica, que és del que jo tenia més coneixements.

En Benet m'ha donat unes pautes clares del que ha de ser aquest projecte i de quins son els objectius a assolir, però sempre deixant-me la llibertat de fer-lo meu, que és al fi el camí més fàcil per obtenir els millors resultats.

Agost 2016. Reproducció d'un dels detalls ornamentals interiors.

Conclusions i Agraïments

Actualment no treballo en un sector amb relació amb l'arquitectura. Fer aquest projecte m'ha ajudat a tornar a estar-hi en contacte, la qual cosa és important per mi per no desvincular-me'n ja que, aquests estudis, els vaig triar per vocació.

Aquest treball m'ha servit per aprendre en què va consistir el moviment Noucentista, tant per la part arquitectònica i artística com per la político-social. En tots els àmbits es volia deixar clar el canvi respecte al Modernisme, moviment amb el qual sí que n'estava més familiaritzada, segurament pel fet de ser molt més vistós i promogut.

Ha estat molt interessant fer un estudi de l'arquitectura present a la zona més propera a l'escola. L'Arc del Triumf és un monument que crida molt l'atenció, junt amb tot el mobiliari urbà que es troba pel passeig del Lluís Companys, però que potser no és habitual saber quan i perquè es va construir.

Tal com he comentat anteriorment, la idea inicial de basar el meu Treball Final de Grau en l'Escola Pere Vila i Codina va ser la presentació del llibre "Les bibliotecàries". Va ser el punt d'inflexió en el que em vaig decidir, després de 5 anys d'haver finalitzat les assignatures d'Arquitectura Tècnica, a realitzar el projecte i tancar un cicle.

Per tant, en primer lloc, vull agraïr a l'equip encarregat de fer realitat aquest llibre, sobretot a la meva mare, la Núria Mulé.

El següent agraïment és pel tutor del projecte, en Benet Meca, per donar-me sempre bons consells i ser tant professional com pacient.

També voldria dir gràcies a la directora de l'Escola Pere Vila, la Carme Codines, per facilitar-me l'entrada a les instal·lacions, i als seus companys per mostrar-me tota la documentació de la que disponien.

Per finalitzar, afegir que m'ha enriquit molt veure néixer aquest projecte des de zero i poder acabar-lo contenta i orgullosa del resultat.

Bibliografia

Les Construccions escolars de Barcelona.

Barcelona: AJUNTAMENT DE BARCELONA, 1922. 2ª ed

Pàgines web consultades:

Wikipedia

<https://es.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Portada>

Consorti d'educació de Barcelona. Escola Pere Vila

<http://xtec.cat/escolaperevila/escola/escolaperevila.htm>

Blog “Retalls d’història local i comarcal”

<http://retallshistoria.blogspot.com/2012/02/pere-vila-un-india-de-la-terra-ferma.html>

Pobles de Catalunya. Guia del patrimoni històric i artístic dels municipis catalans

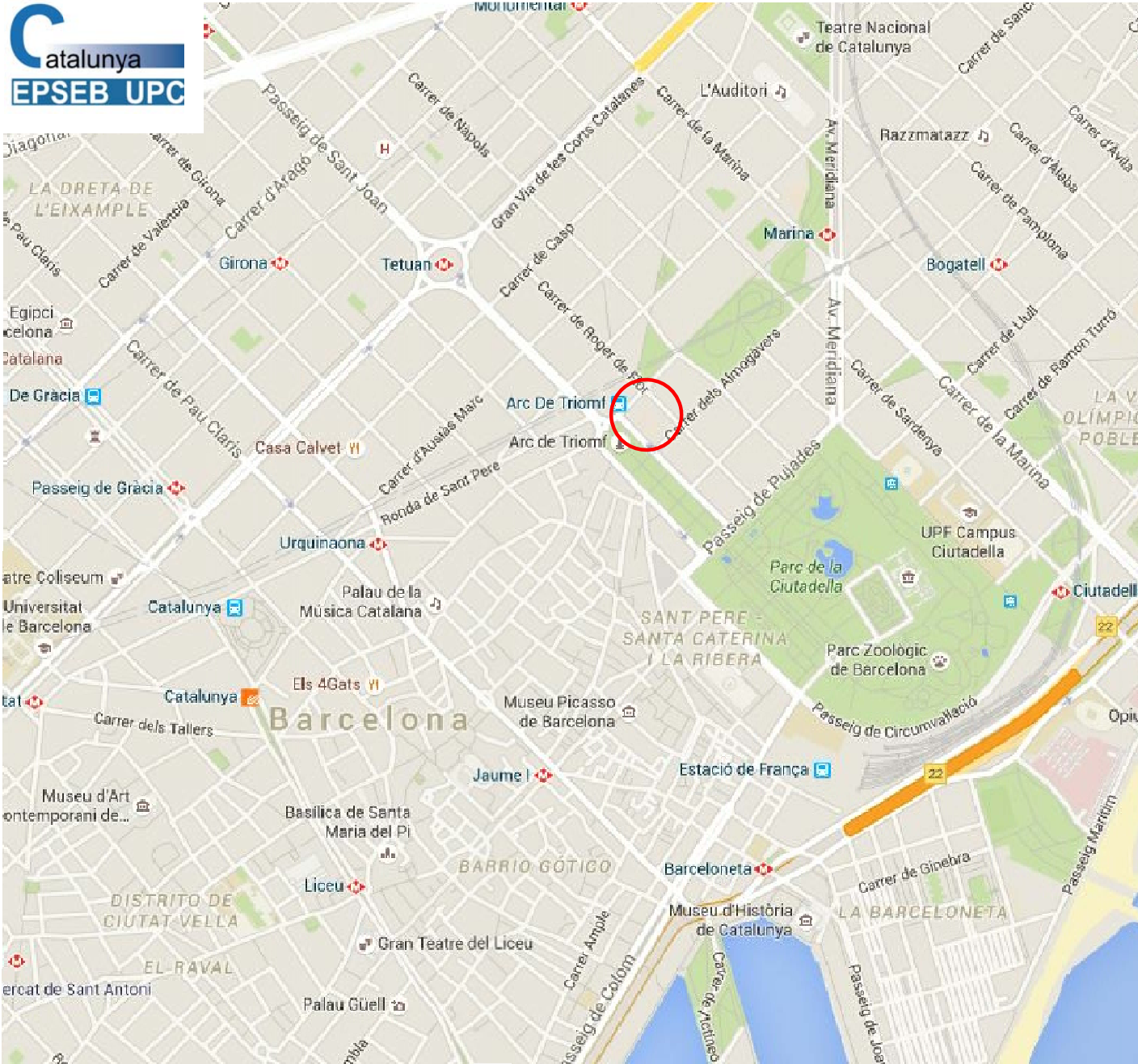
<http://www.poblesdecatalunya.cat/>

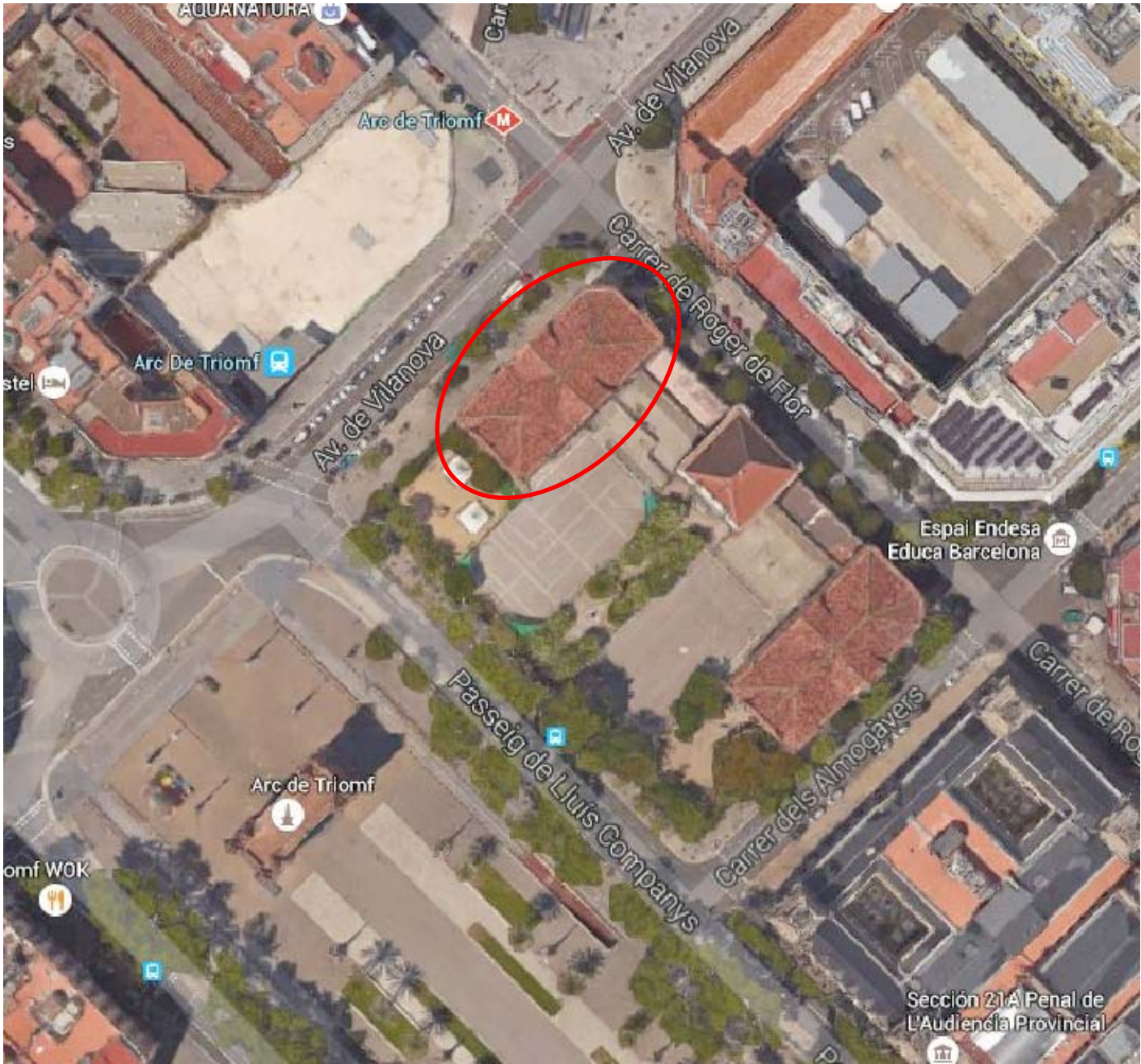
Anex 1. Plànols

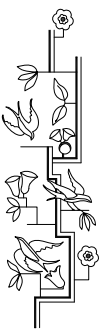
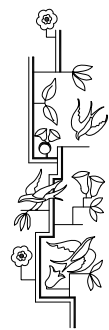
ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

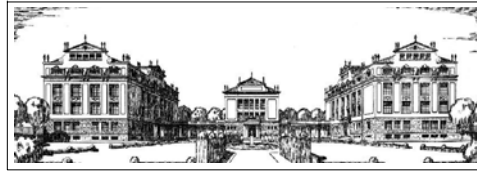

SITUACIÓ: BARCELONA, EIXAMPLA DRETA

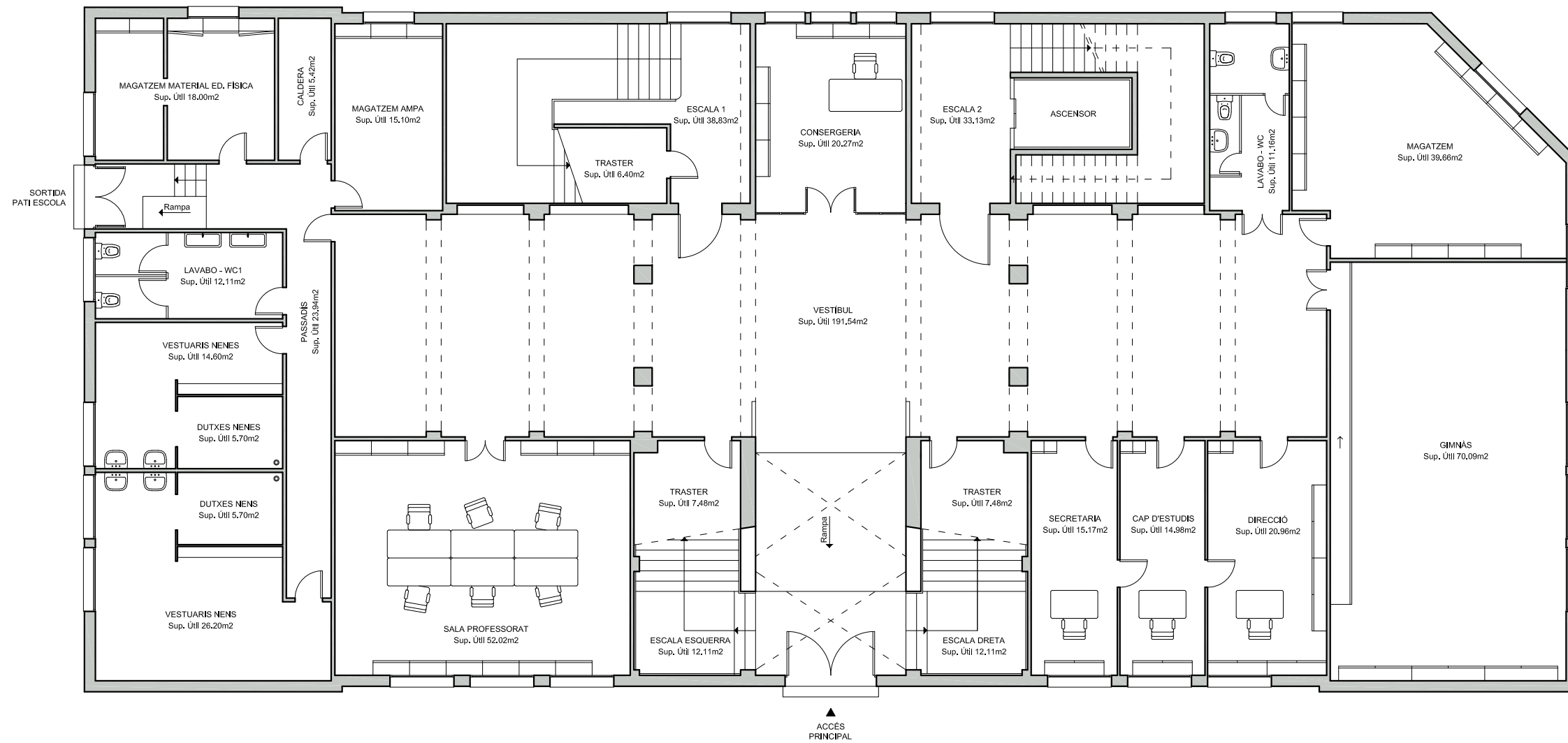
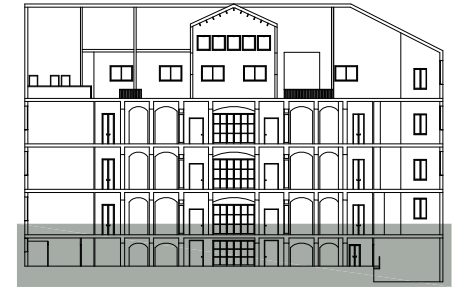

EMPLAÇAMENT: PASSEIG DE LLUÍS COMPANYS, 18

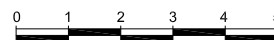

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

PLANTA BAIXA
DISTRIBUCIÓ I SUPERFÍCIES

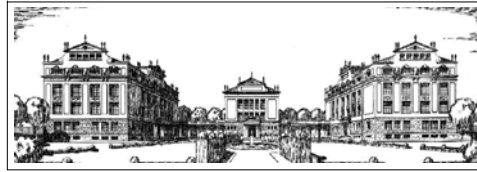

TUTOR: BENET MECA

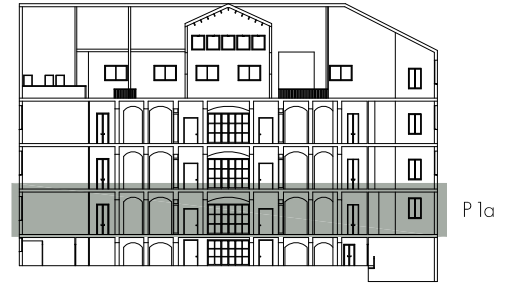
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

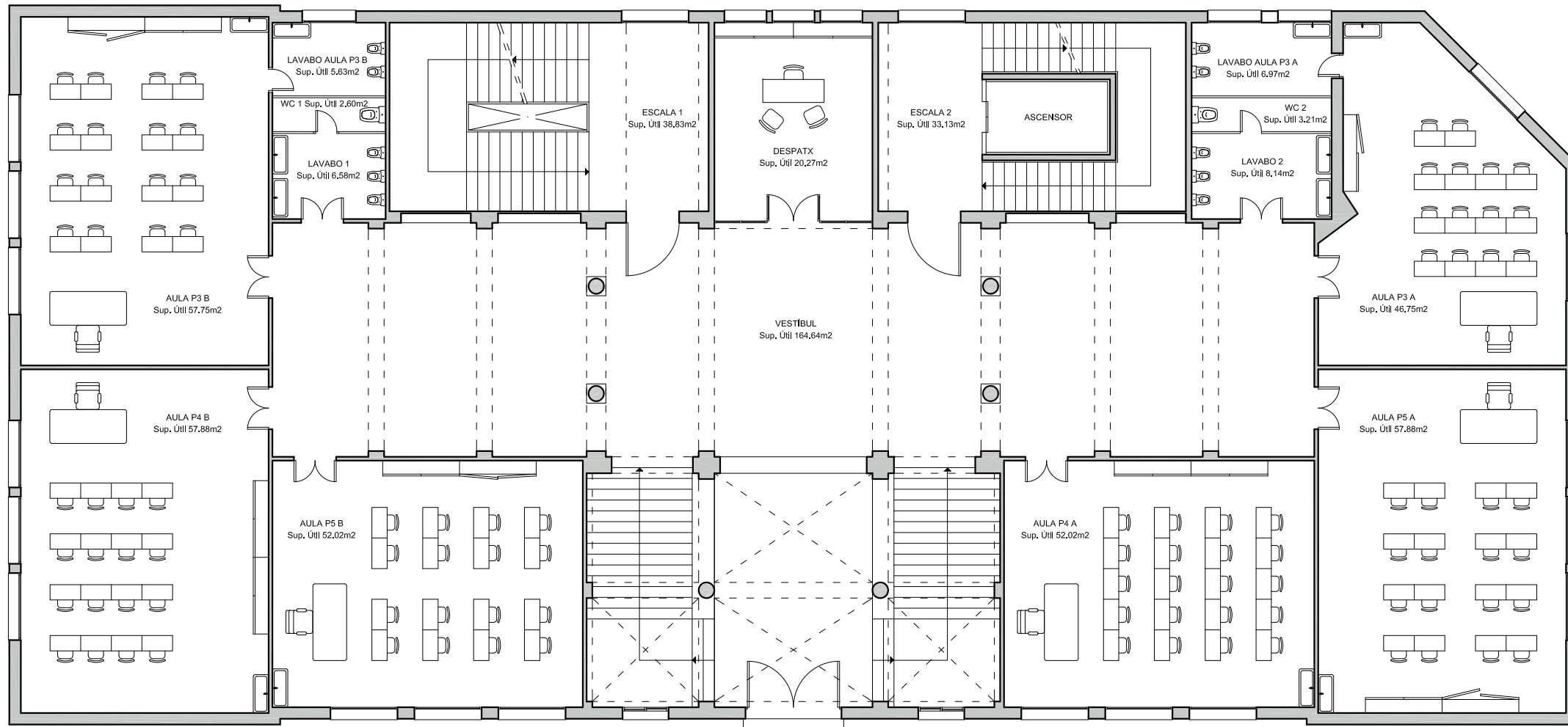

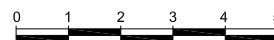
ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

P 1a

PLANTA PRIMERA
DISTRIBUCIÓ I SUPERFÍCIES

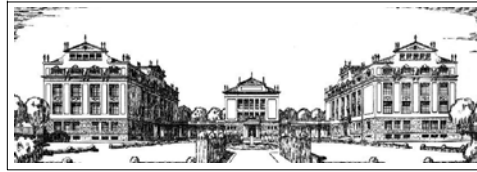

TUTOR: BENET MECA

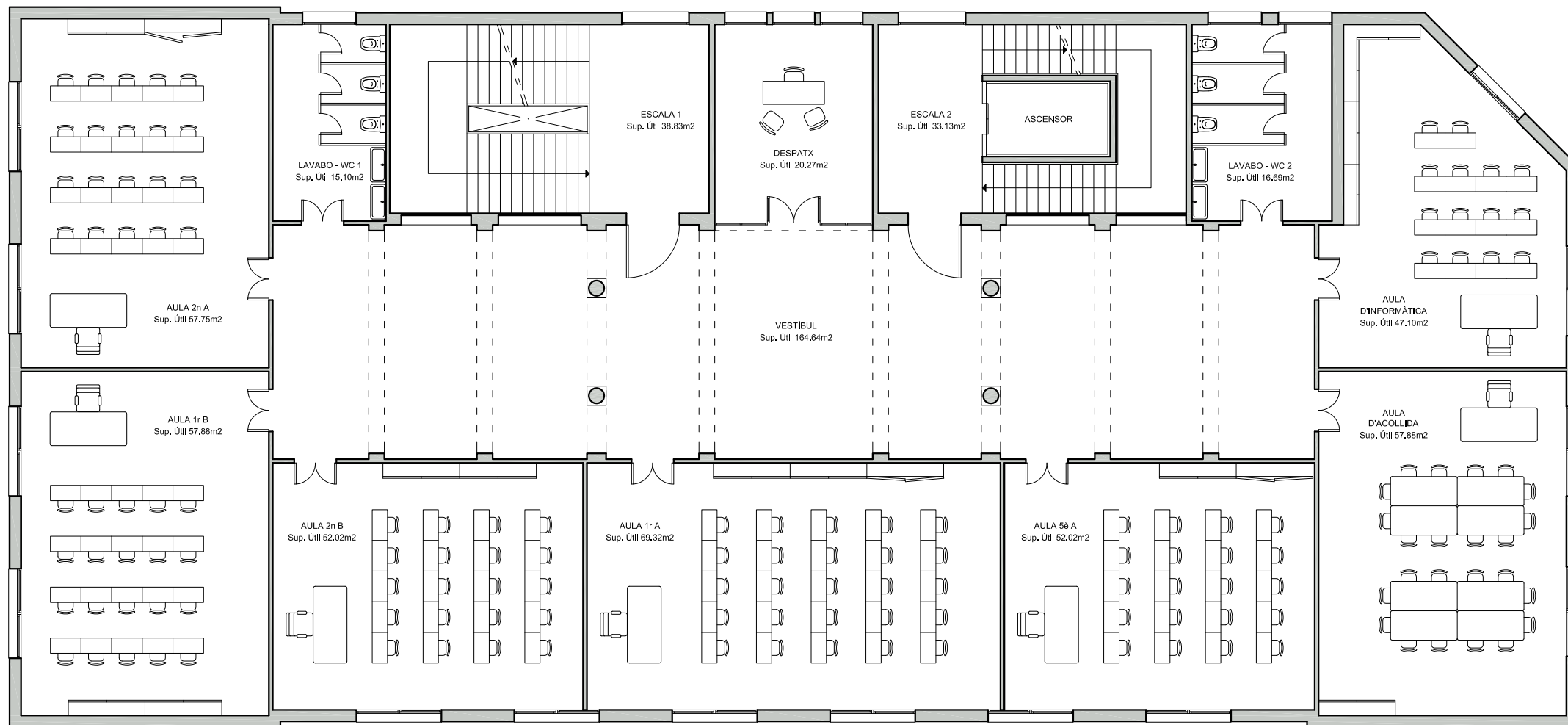
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

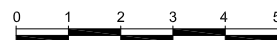

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

PLANTA SEGONA
DISTRIBUCIÓ I SUPERFÍCIES

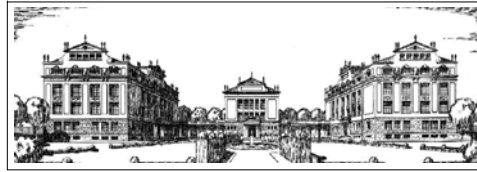

TUTOR: BENET MECA

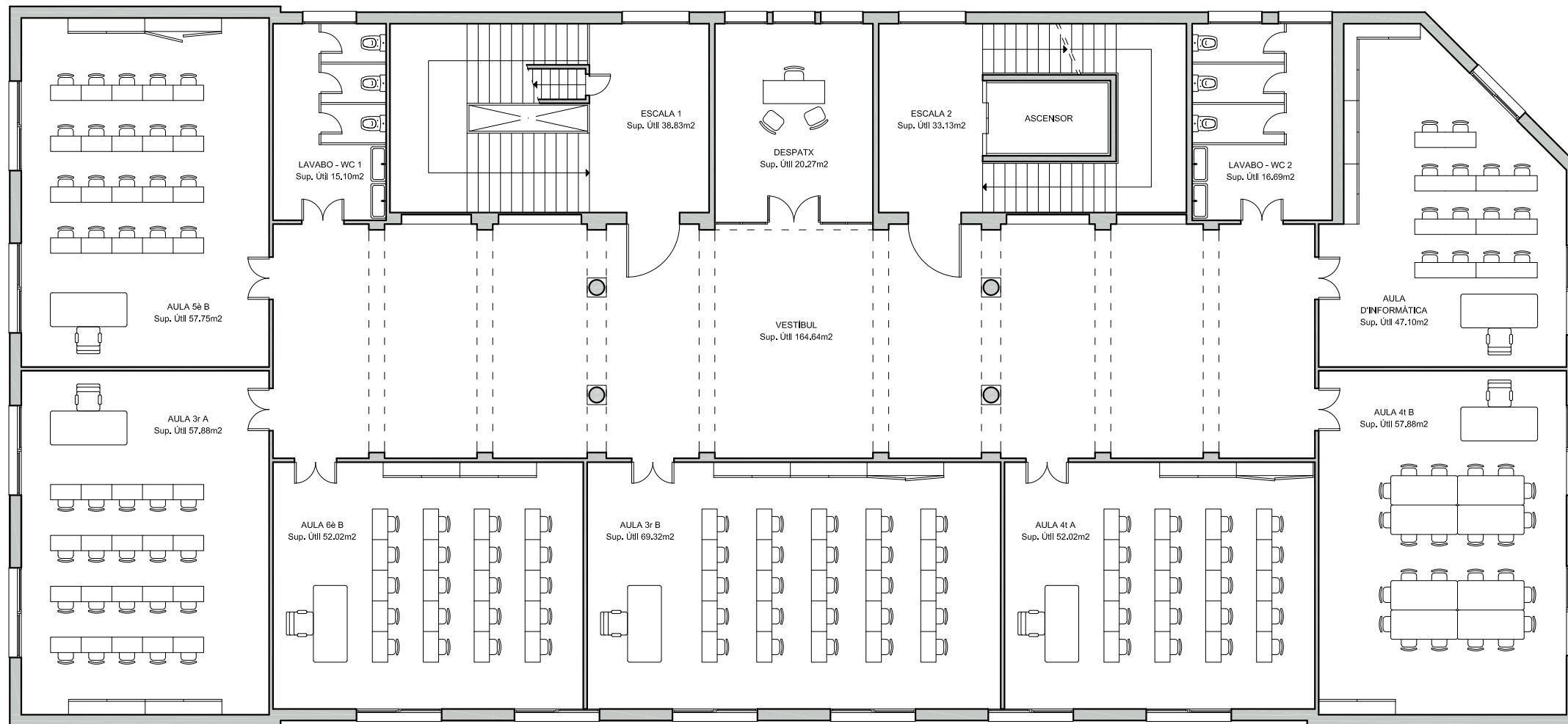
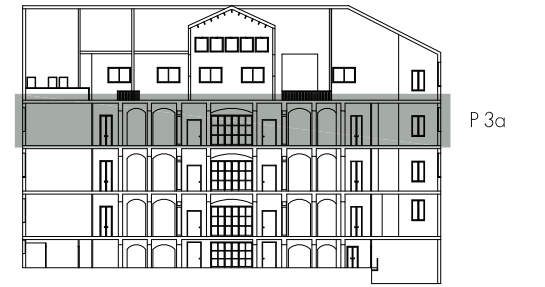
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

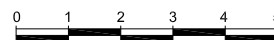

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

PLANTA TERCERA
DISTRIBUCIÓ I SUPERFÍCIES

TUTOR: BENET MECA

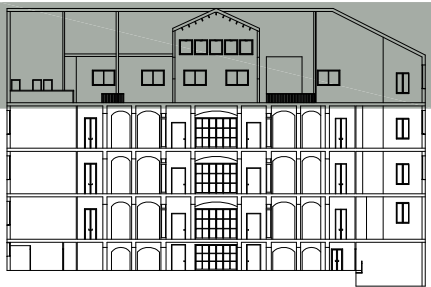
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

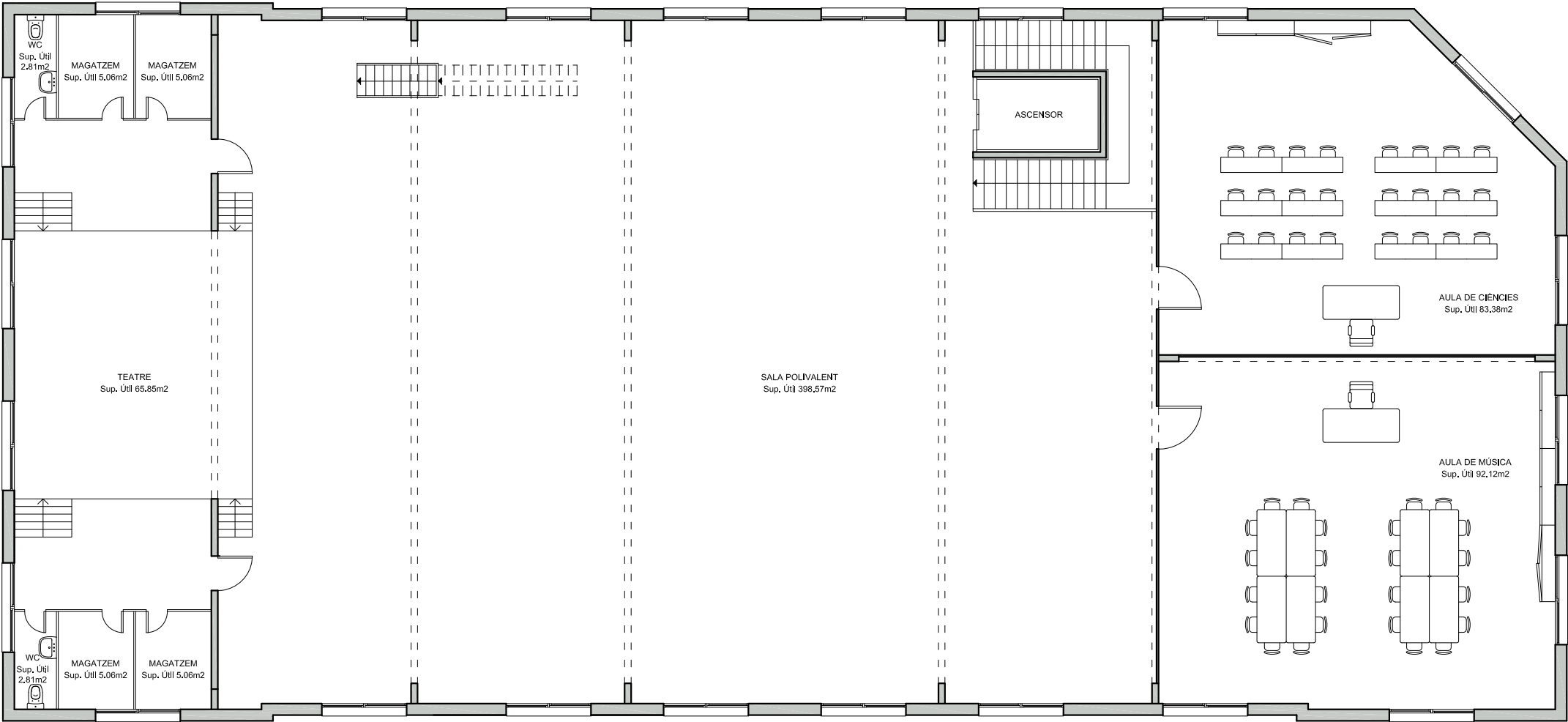

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

P 4a

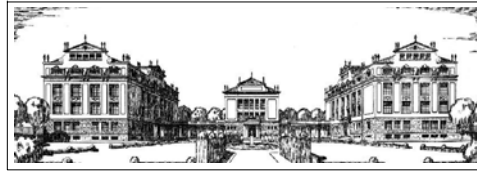

PLANTA QUARTA
DISTRIBUCIÓ I SUPERFÍCIES

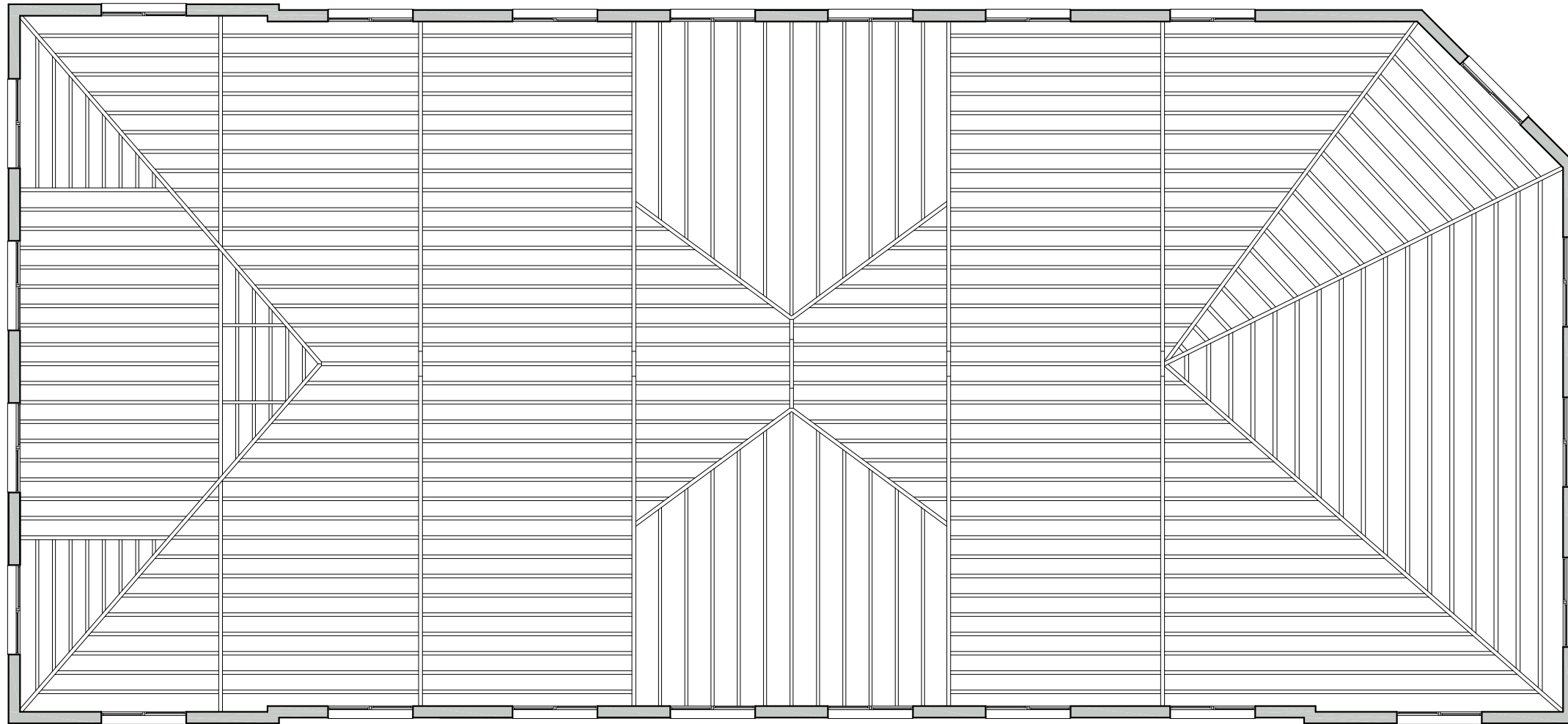
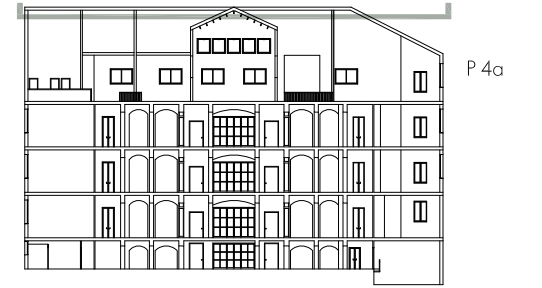

TUTOR: BENET MECA
 ALUMNA: BLANCA SASTRE
 DATA: OCTUBRE 2016

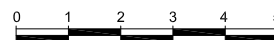

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

PLANTA QUARTA
VISTA CENITAL DEL SOSTRE

TUTOR: BENET MECA

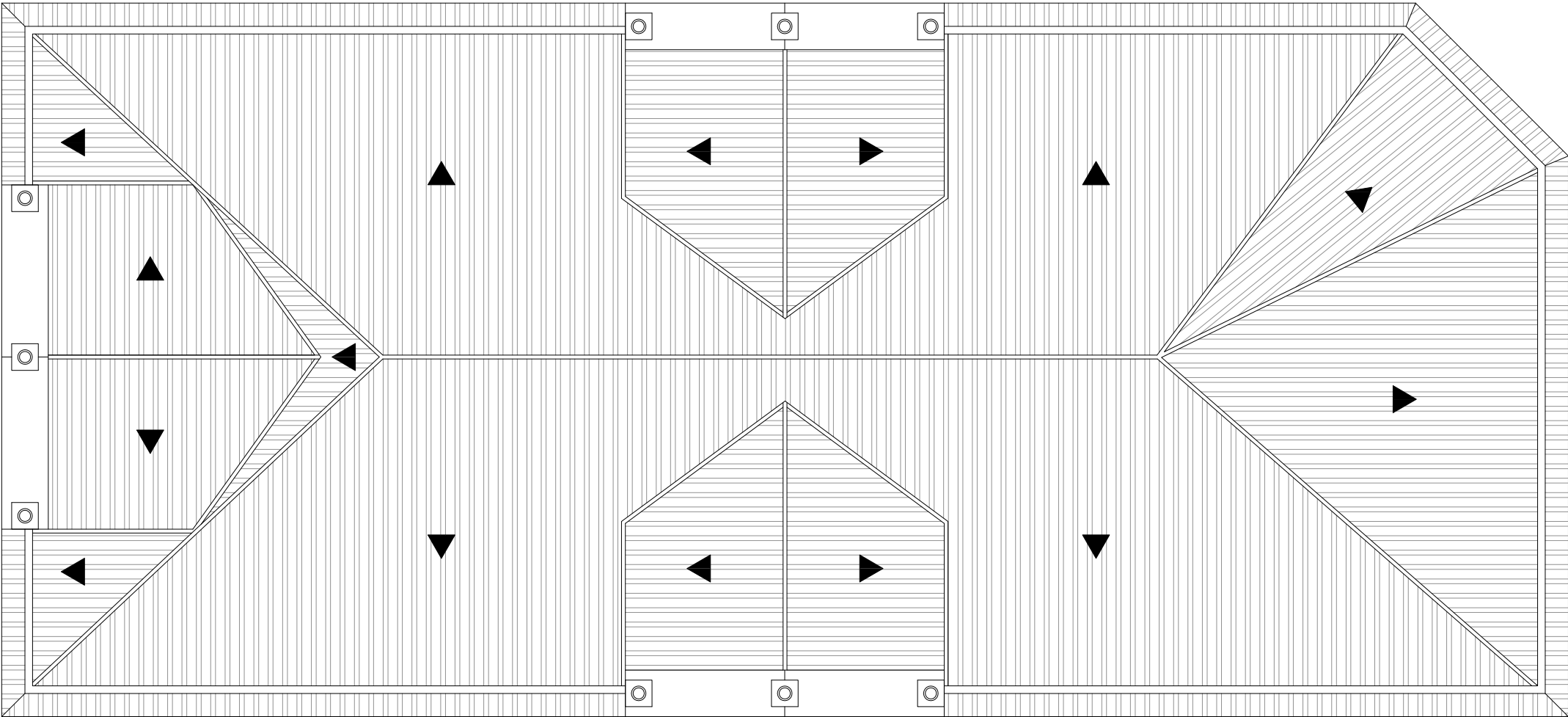
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

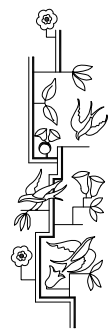

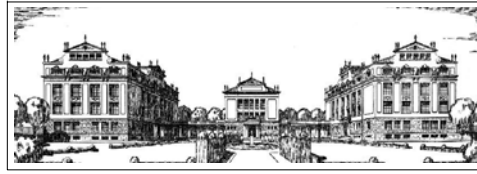

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

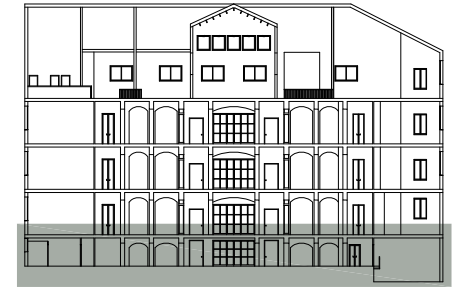

PLANTA COBERTA

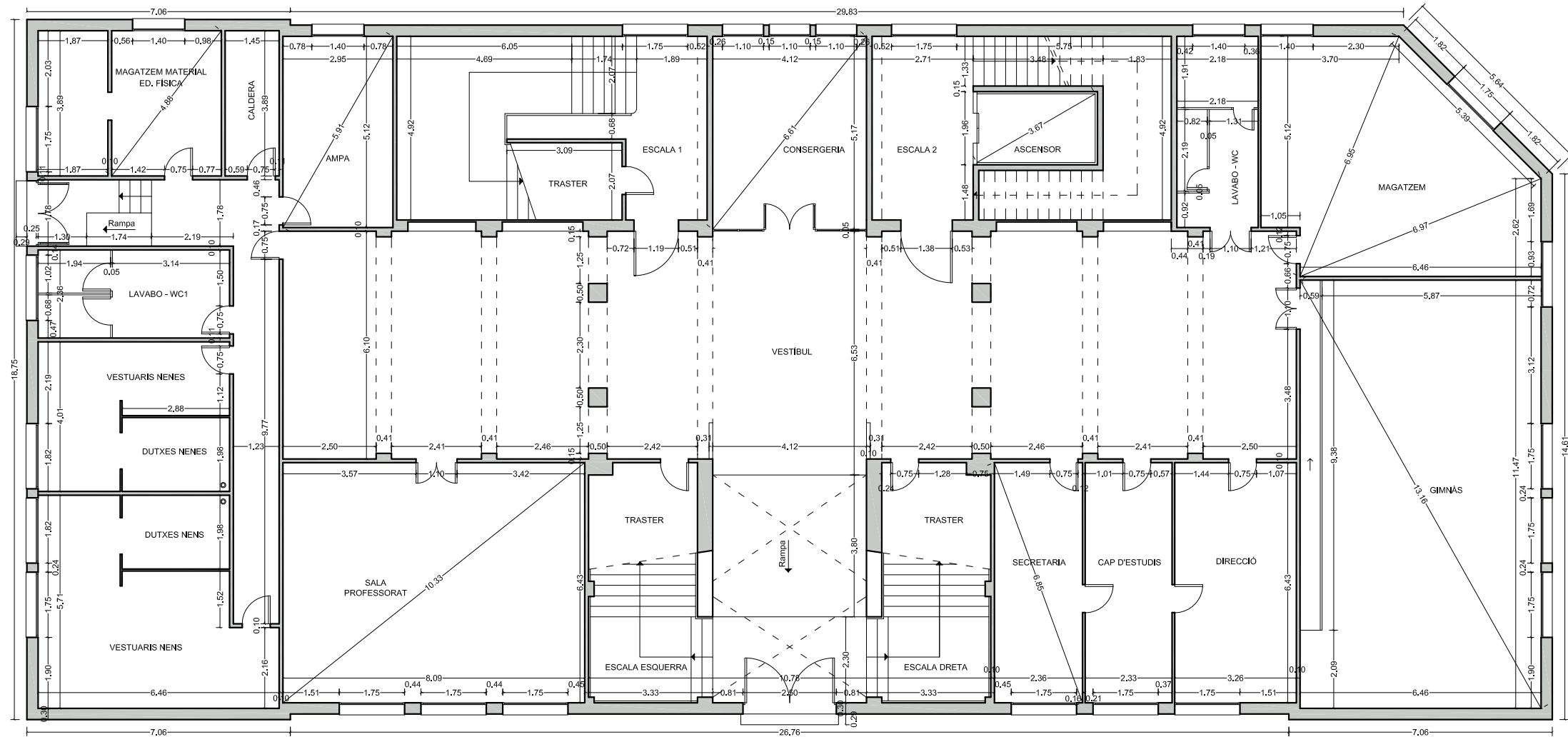

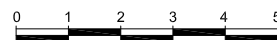
ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

PB

PLANTA BAIXA
COTES

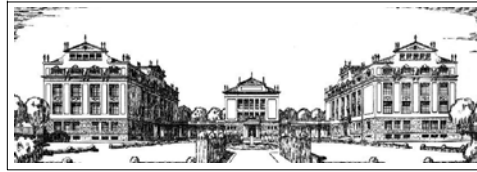

TUTOR: BENET MECA

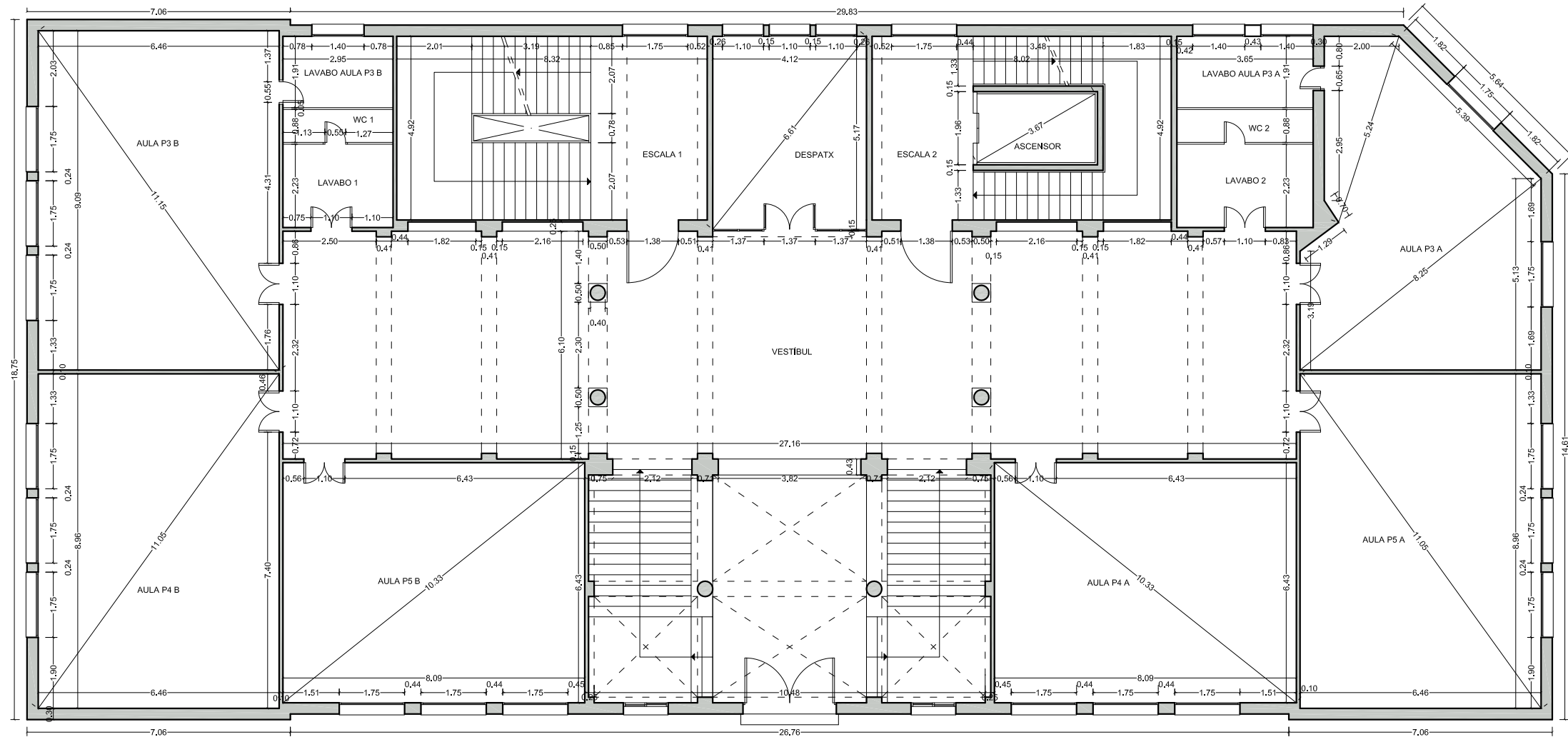
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

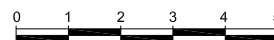

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

PLANTA PRIMERA
COTES

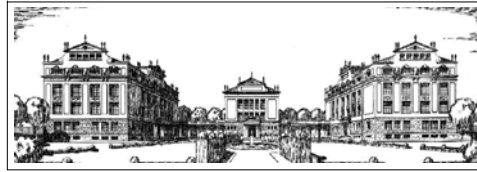

TUTOR: BENET MECA

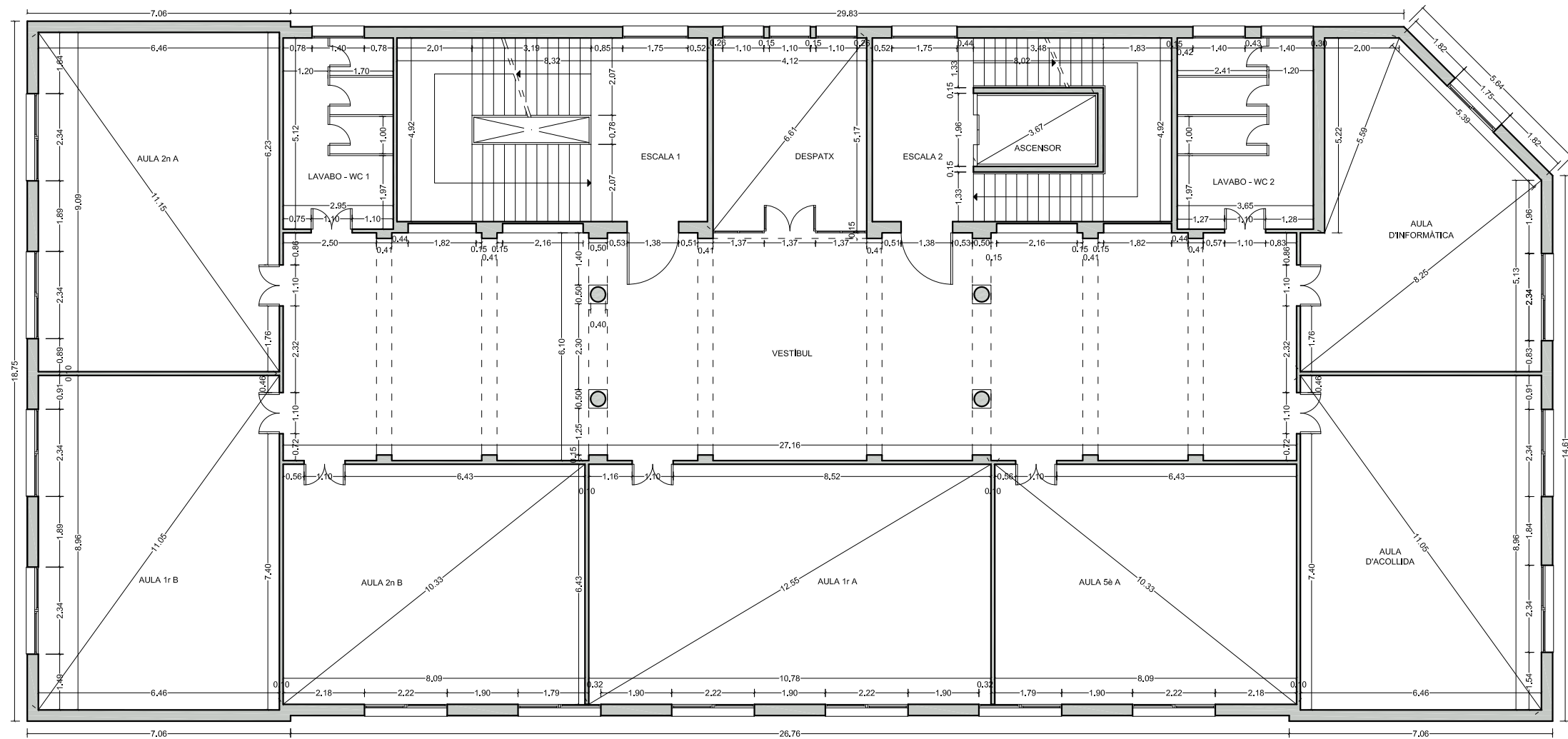
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

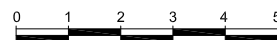

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

PLANTA SEGONA COTES

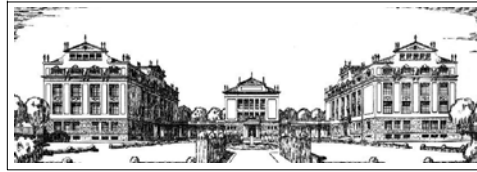

TUTOR: BENET MECA

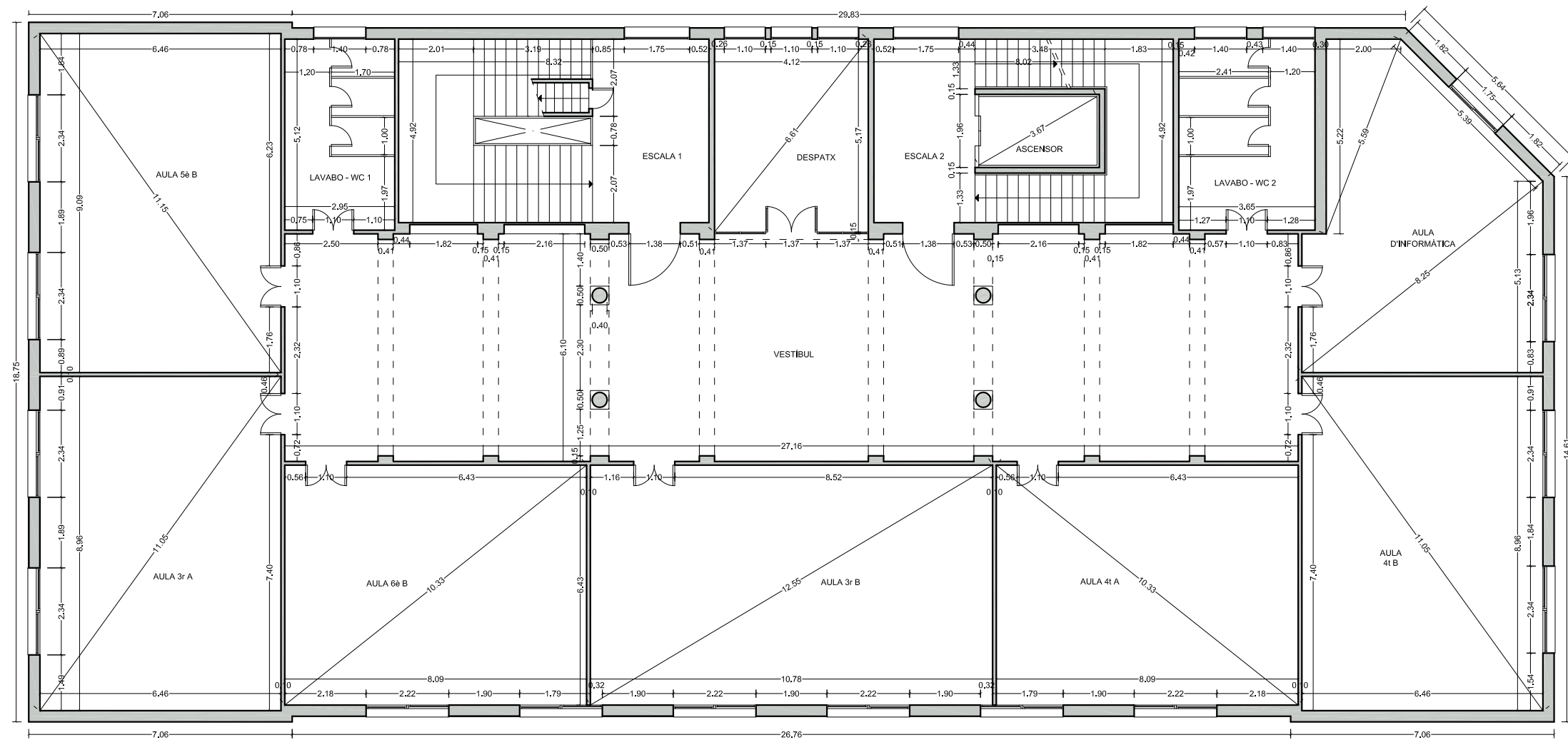
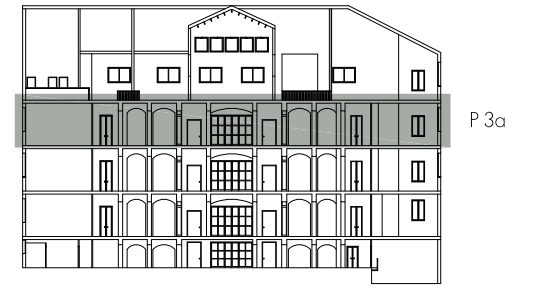
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

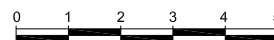

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

PLANTA TERCERA
COTES

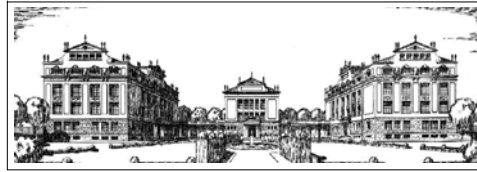

TUTOR: BENET MECA

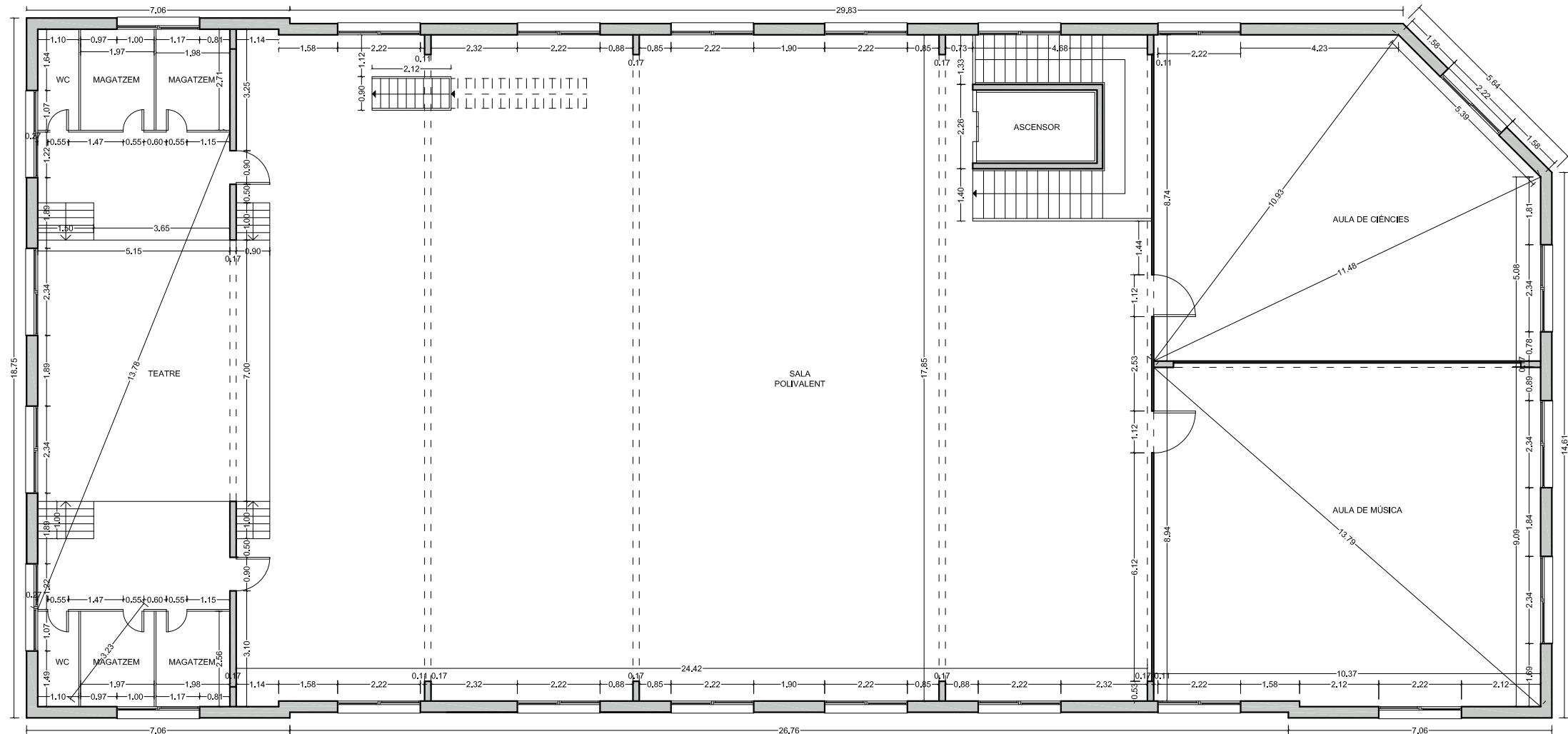
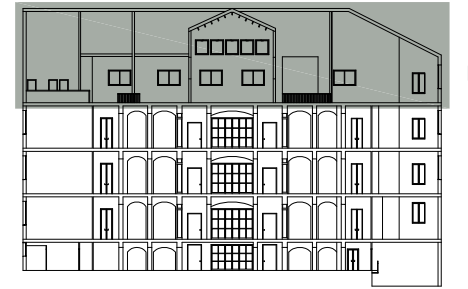
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

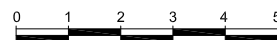

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

PLANTA QUARTA
COTES

TUTOR: BENET MECA

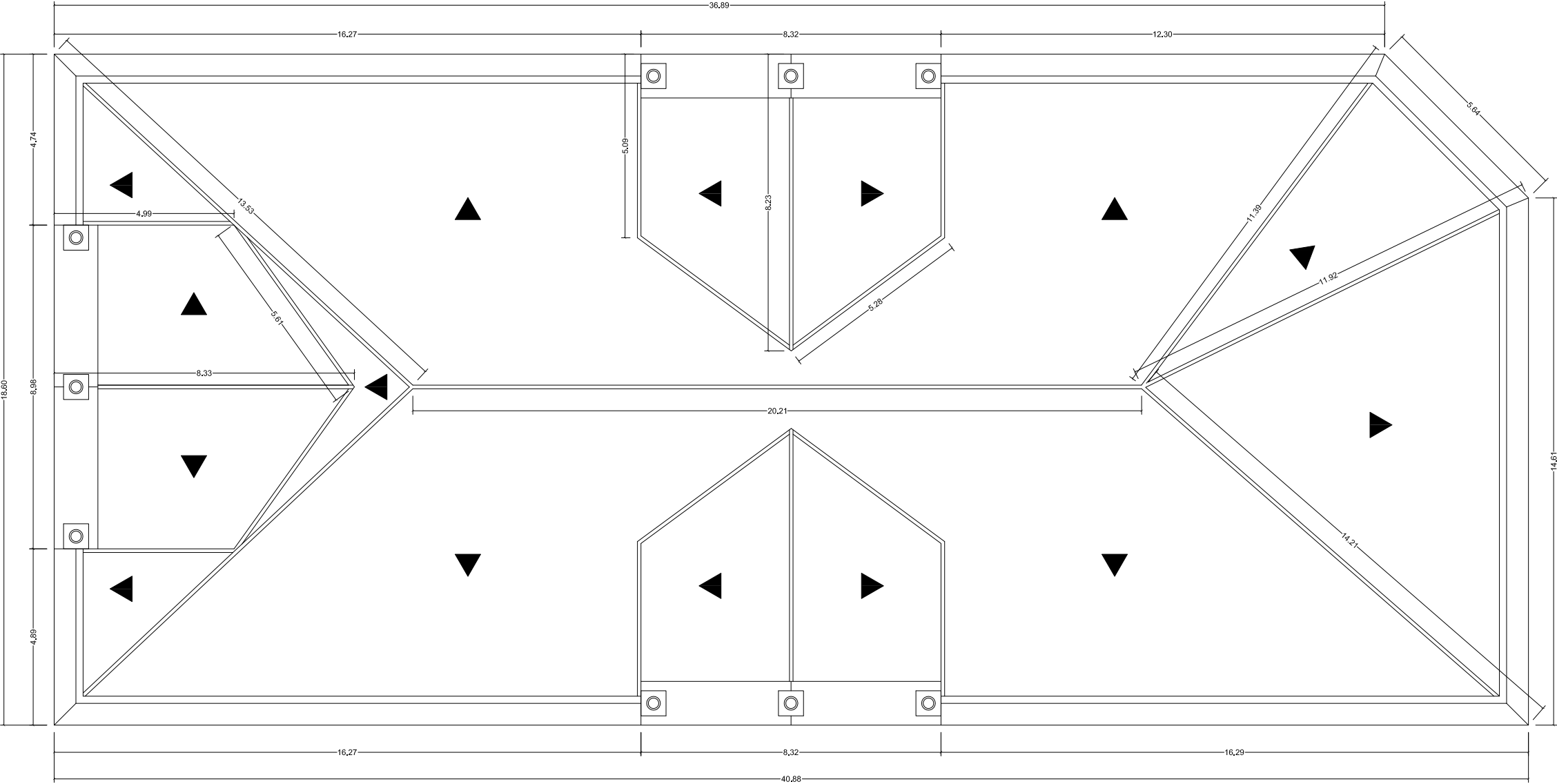
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

PLANTA COBERTA
COTES

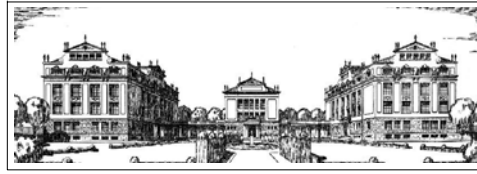

TUTOR: BENET MECA

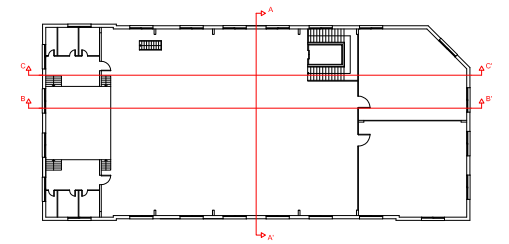
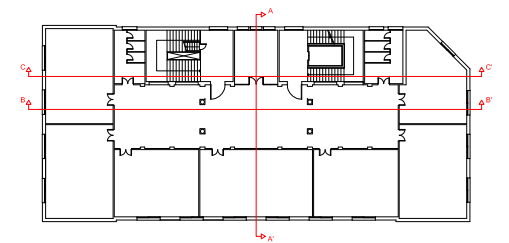
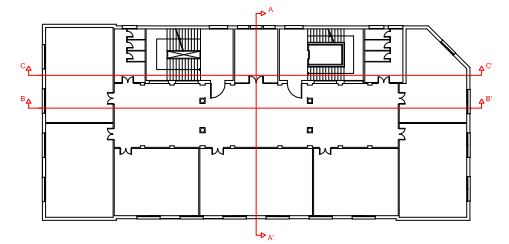
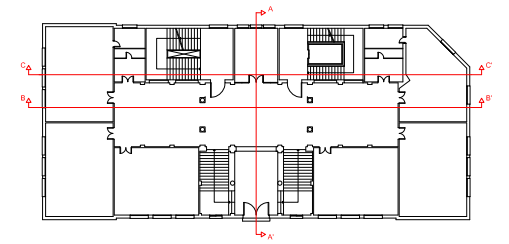
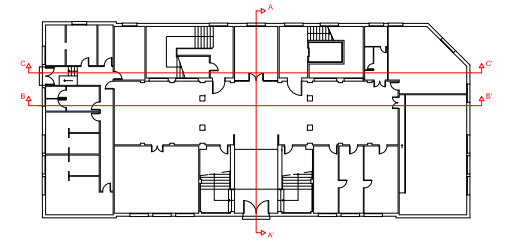
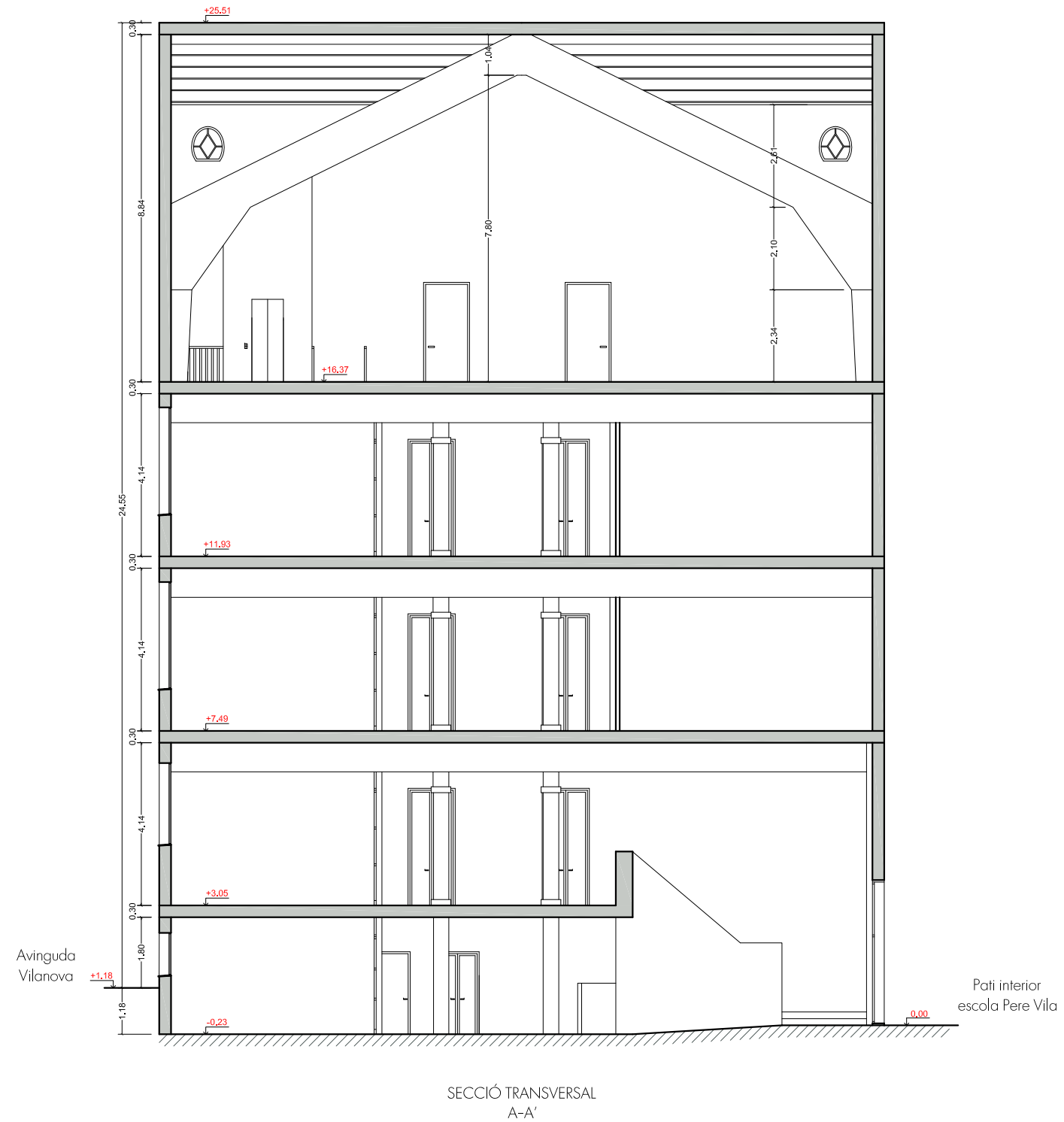
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

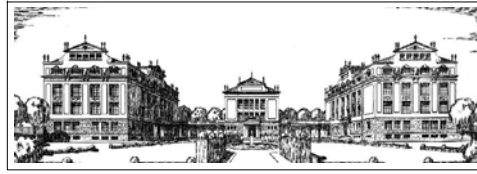

TUTOR: BENET MECA

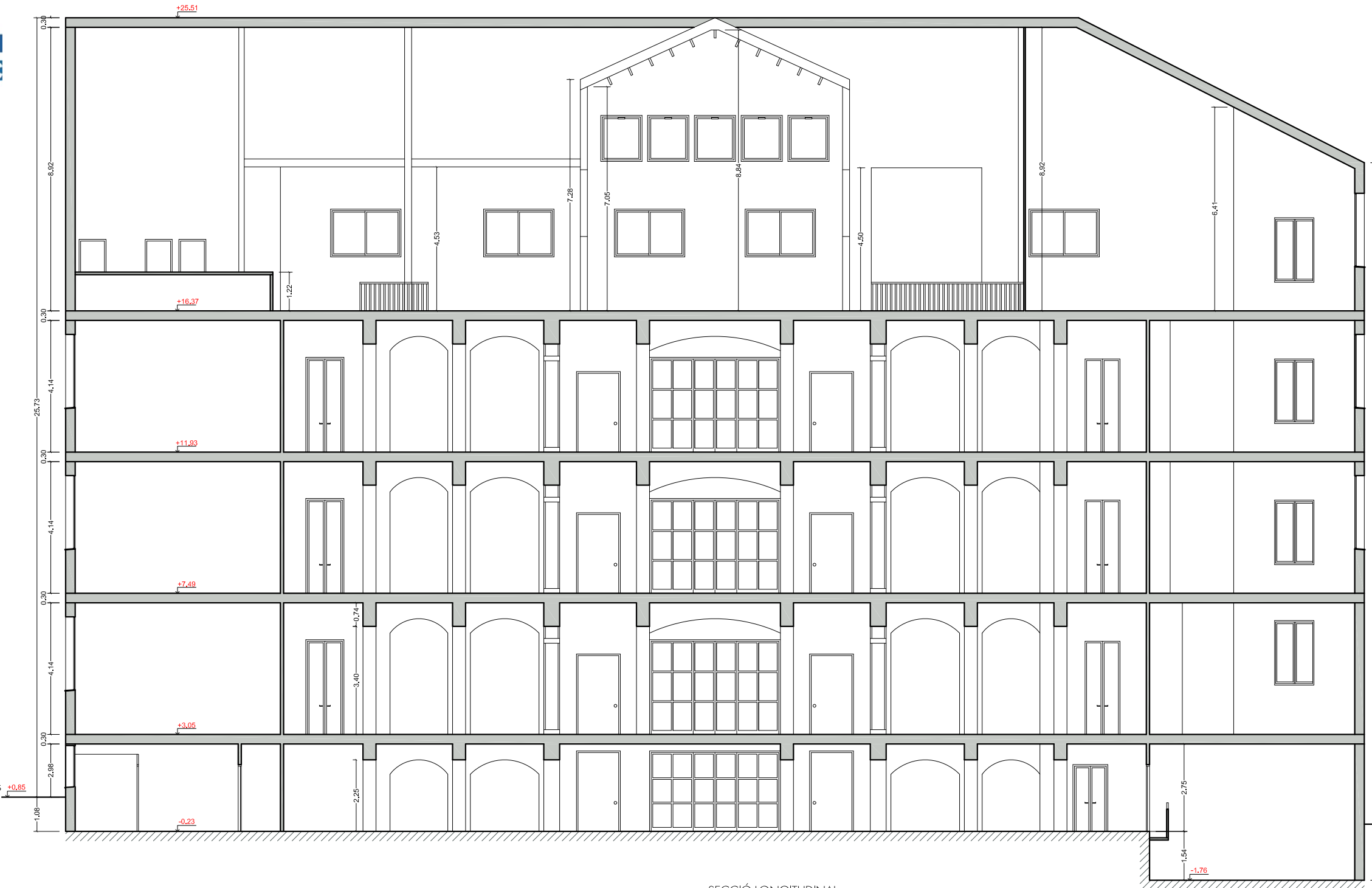
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

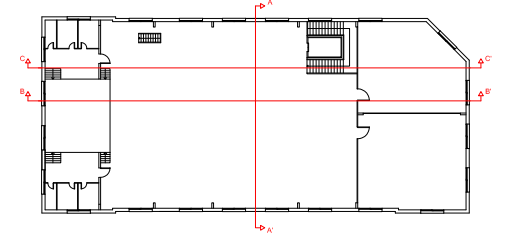
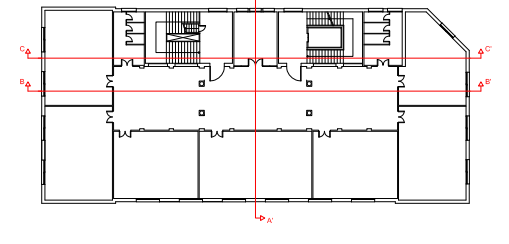
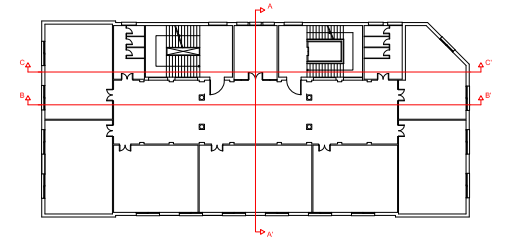
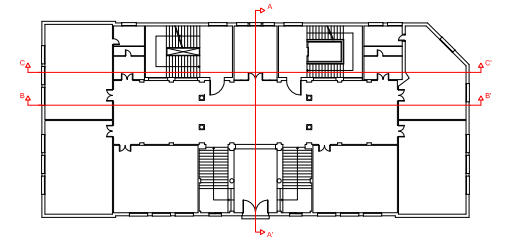
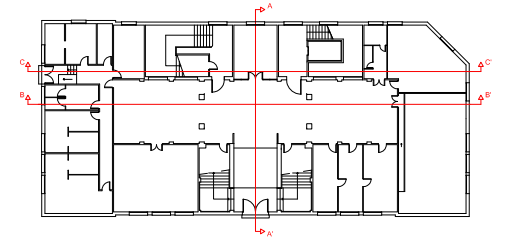
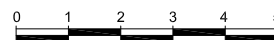

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

SECCIÓ LONGITUDINAL
B-B'

Carrer de
Roger de Flor

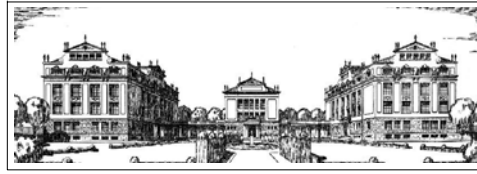

TUTOR: BENET MECA

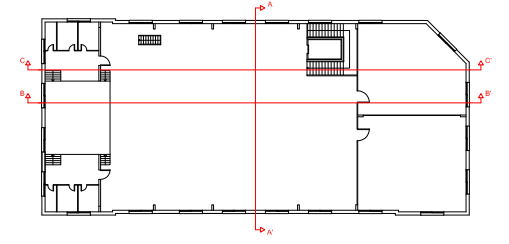
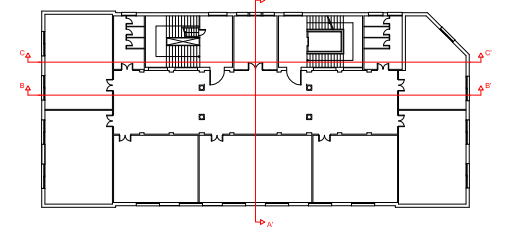
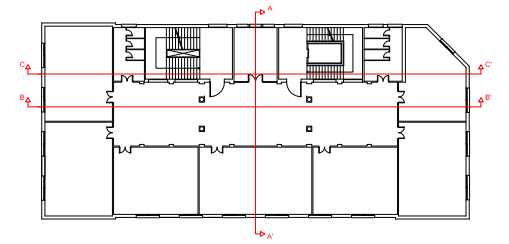
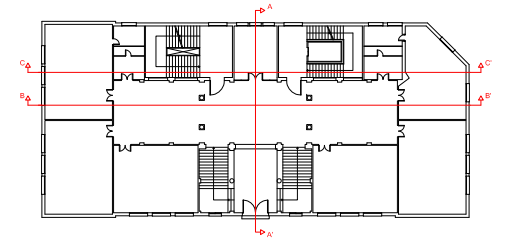
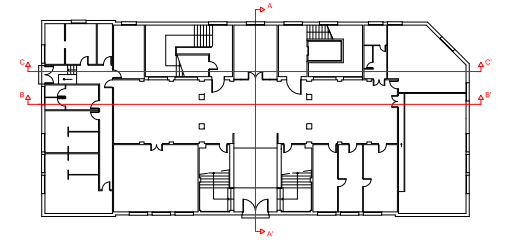
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: FEBRER 2016

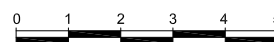

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

SECCIÓ LONGITUDINAL
C-C'

Passeig de
Lluís Companys

Carrer de
Roger de Flor

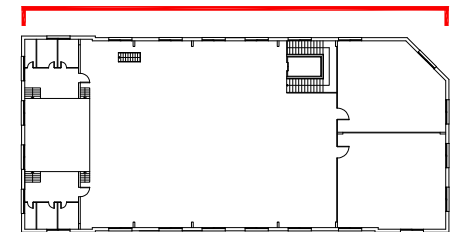
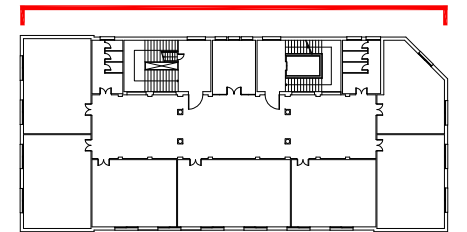
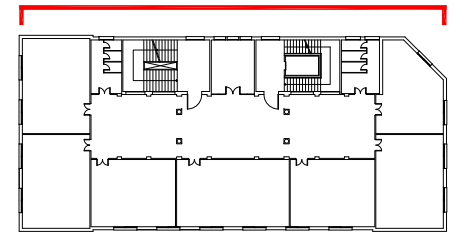
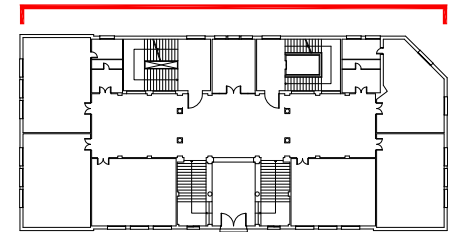
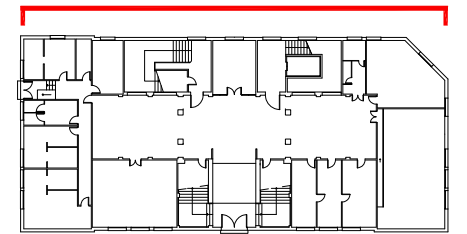
TUTOR: BENET MECA

ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: FEBRER 2016

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

Carrer de Roger de Flor

Passeig de Lluís Companys

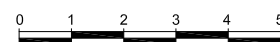

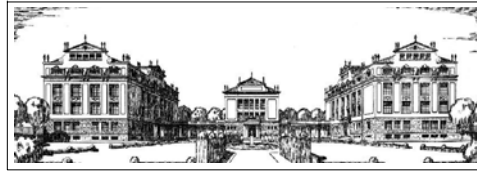
TUTOR: BENET MECA

ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

FAÇANA AVINGUDA DE VILANOVA

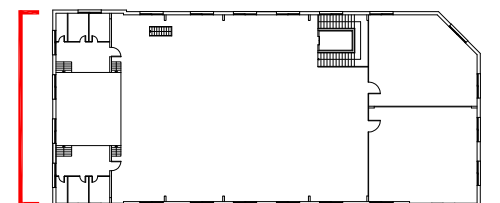
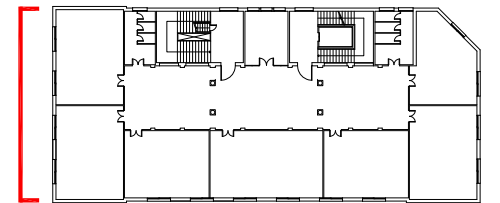
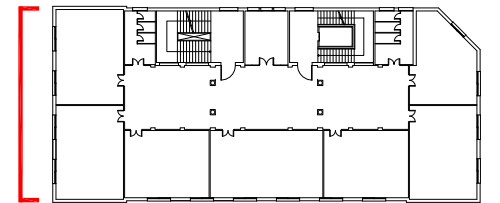
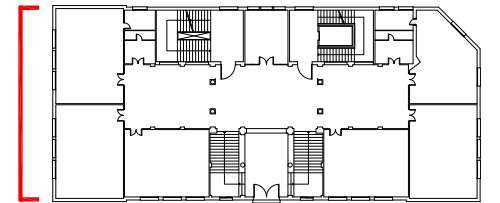
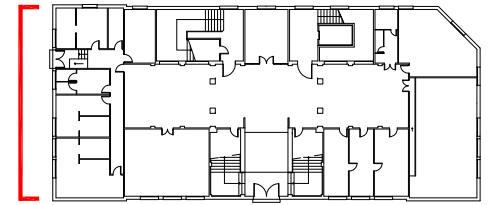
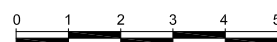

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

FAÇANA PASSEIG DE LLUÍS COMPANYYS

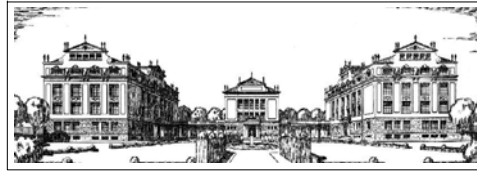

TUTOR: BENET MECA

ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

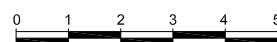

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

FAÇANA PASSEIG DE LLUÍS COMPANYS

TUTOR: BENET MECA

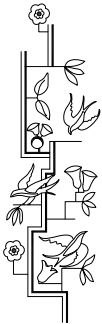
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

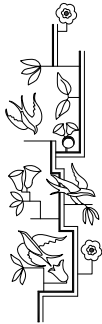

TUTOR: BENET MECA

ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

DETALLS ORNAMENTALS EXTERIORS
FAÇANA PASSEIG DE LLUÍS COMPANYYS

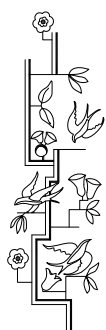
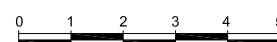

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

DETALLS ORNAMENTALS EXTERIORS
PORTA ACCÉS ESCOLA

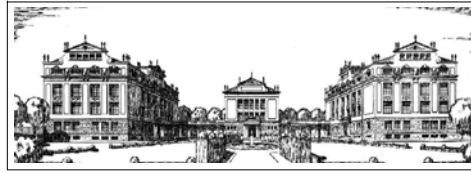

TUTOR: BENET MECA

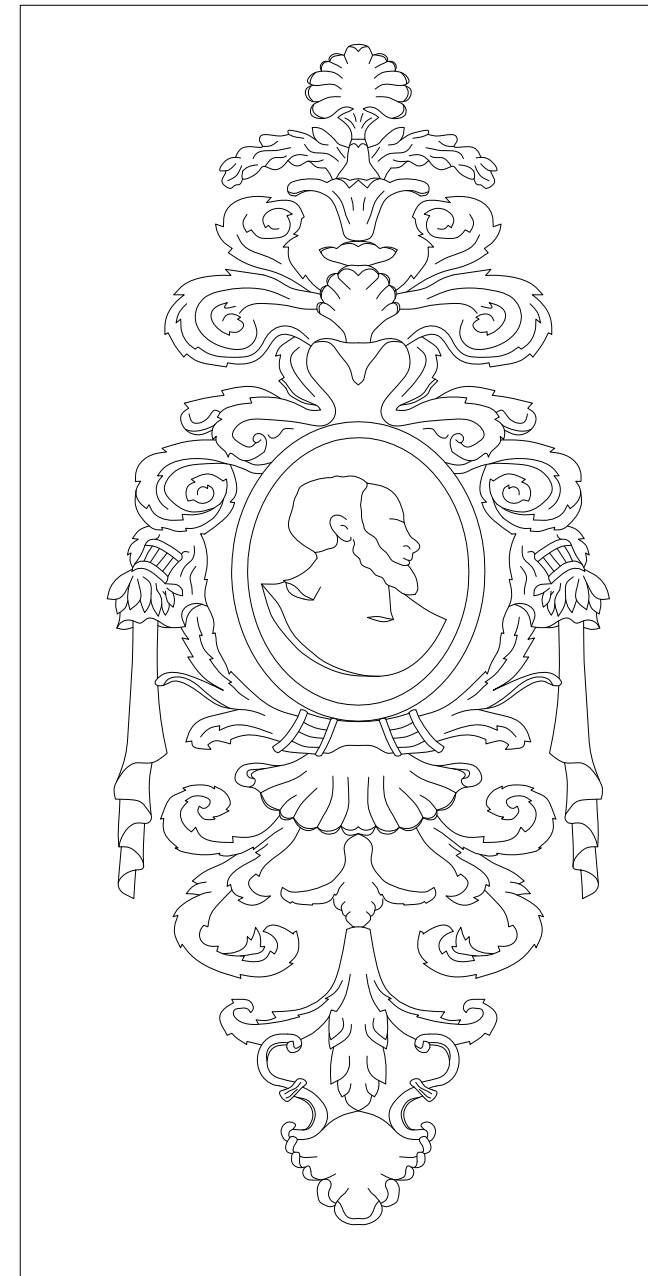
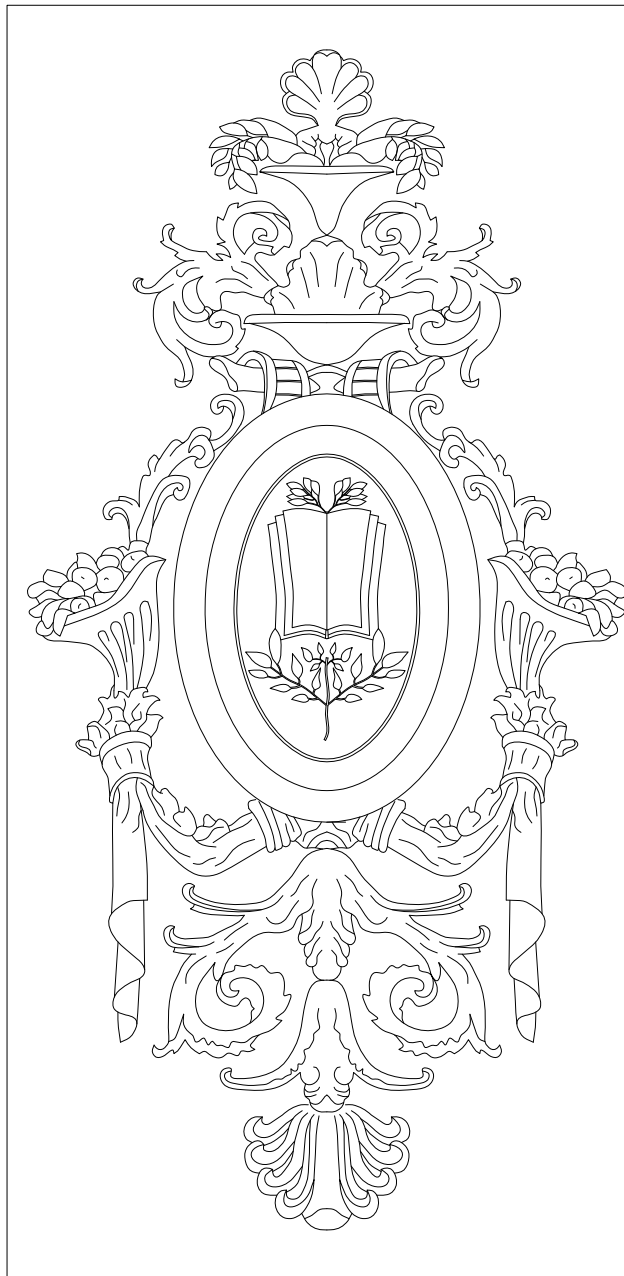
ALUMNA: BLANCA SASTRE

DATA: OCTUBRE 2016

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

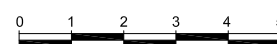

TUTOR: BENET MECA

ALUMNA: BLANCA SASTRE

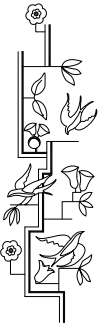
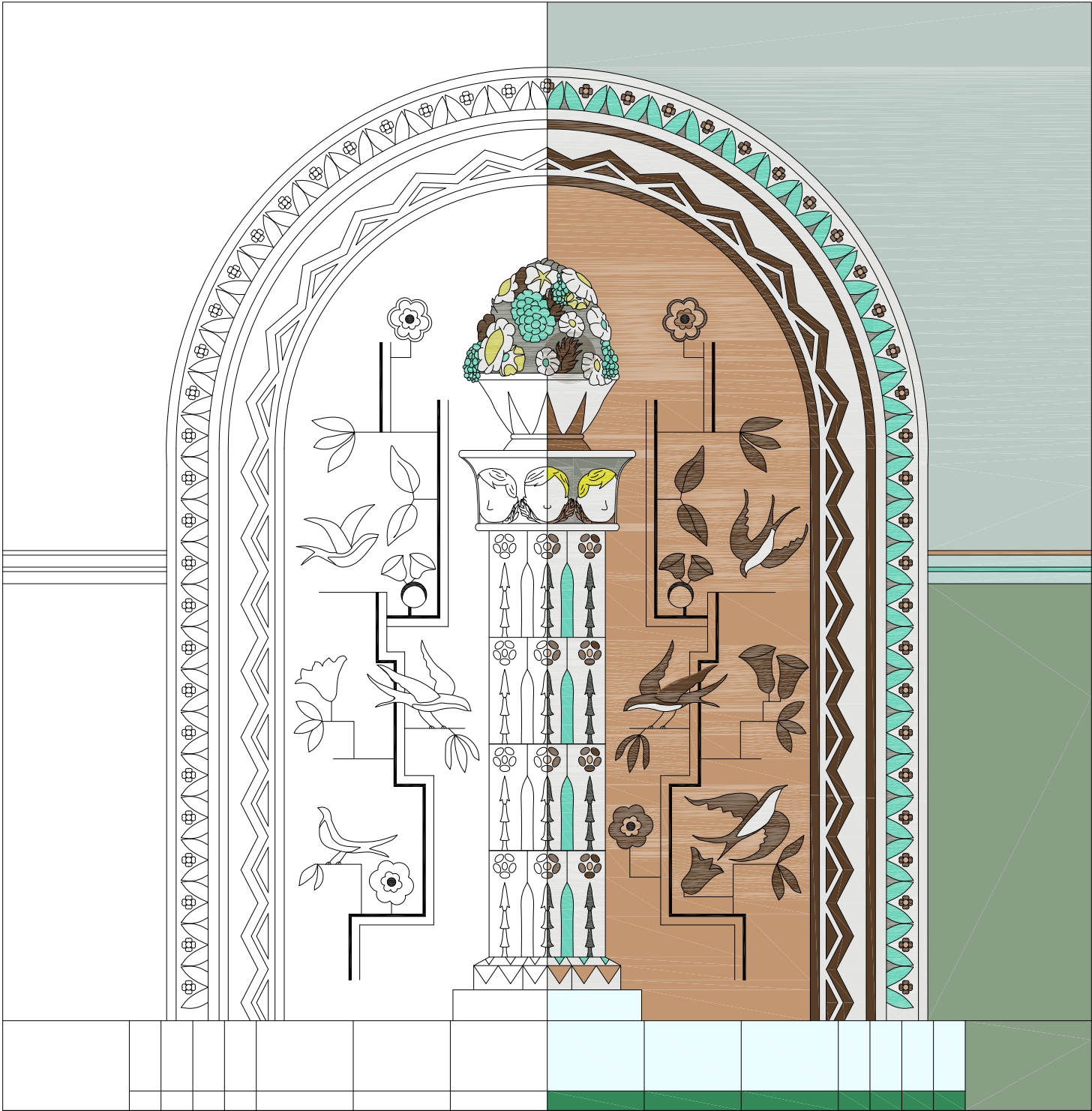
DATA: OCTUBRE 2016

DETALLS ORNAMENTALS EXTERIORS
FAÇANA AV. VILANOVA

ESCOLA PERE VILA - HISTÒRIA I ARQUITECTURA

TUTOR: BENET MECA
ALUMNA: BLANCA SASTRE
DATA: OCTUBRE 2016

DETALLS ORNAMENTALS INTERIORS
PLANTA SEGONA

Anex 2. Document de l'Ajuntament de Barcelona sobre el projecte de construcció de l'escola Pere Vila i Codina (1922).

31

AJUNTAMENT DE BARCELONA

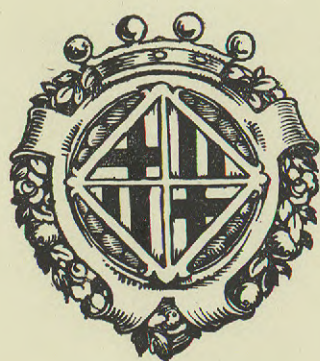
ESCOLA
PERE VILA I CODINA

BARCELONA
MARÇ MCMXXII

111371.00(40.71Ba1) ESC

AJUNTAMENT DE BARCELONA
COMISSIÓ DE CULTURA

ESCOLA
PERE VILA I CODINA

Març 1922

ESCOLA PERE VILA I CODINA

BIOGRAFIA D'EN PERE VILA I CODINA

PER D. ANTONI DE P. ALEU

D'un petit poble del bisbat de Solsona, anomenat Oluges, sortí cap a Barcelona, allà pels anys 1875, un jovenet, Pere Vila i Codina, qui, ple d'inquietuds per son esdevenidor, es traslladà, com altres molts en idèntiques condicions, al cap i casal de Catalunya.

Arribat allí, mancat de relacions i de mitjans de vida, fora de ses ànsies de treballar, es col·locà en una carboneria per dur carbó a les cases dels clients veïns.

Aquesta vida, aquest treballar d'activitats esmortuïdes no satisfieia pas prou les ànsies de son esperit; per això, tot just amb les economies del seu sou arreglègà diners suficients per a les despeses del passatge, s'embarcà amb rumb a la ciutat de Buenos Aires.

A l'Hotel d'Immigrants, on el Govern argentí dóna estatge per alguns dies a l'immigrant arribat a aquestes ribes, En Vila i Codina trobà qui se l'endugués a treballar com a peó de *chacra* en el partit de San Pedro (província de Buenos Aires).

La vida i treballs del camp, més harmonitzats amb els anys de sa infantesa, li donaren braó per a emprendre altres treballs en profit propi. Així, pocs anys després, arrendà terres per son compte i en lliurà d'altres, igualment contractades, a parcers que les conrearen; havent-se escaigut, aquest desplegament d'activitats, en una forta puja dels cereals, pels quals es pagaren preus extraordinaris.

En Pere Vila i Codina, que estava completament mancat de tota instrucció, aprofità aquells bons temps per a instruir-se en les nocions més elementals, llegir, escriure i fer comptes.

Amb aquest bagatge, amb el cap ple d'il·lusions, el cor rublert d'esperances i amb uns 80.000 pesos a la butxaca, se'n anà a radicar-se al Rosario de Santa Fe, segona capital comercial de la República Argentina. San Pedro, on la propietat immobiliària es troba sumament subdividida, era teatre massa petit per al desenrotllament de ses activitats.

Instal·lat a Rosario, població que ja coneixia per haver-hi estat en realització de negocis cereals, es dedicà a la compra de terres de conreu o d'estancia, que llavors, a causa de la baixa enorme dels preus dels blats, havien sofert una forta depreciació.

Però En Pere Vila i Codina, que era home de llargues vistes, aviat es donà compte que l'agricultura era la base de la riquesa nacional i en virtut d'això emprengué diversos conreus de blat de moro, especialment, que li donaren beneficis no calculats. I de seguida, havent-se-li presentat ocasió d'adquirir a bon preu unes finques del territori de Misiones, l'explotació de les quals havia d'ésser molt beneficiosa per la valor que obtenien les fustes d'aquells boscos immensos, es feu propietari d'un lot de 100 llegües sobre el riu Alt Paranà i d'un altre de 65.000 hectàrees que voreja el riu Alt Uruguai.

En les empreses d'explotació de boscos, com en les de conreu de les terres de secà, En Pere Vila i Codina donà preferent ocupació a parents seus, ja que ell, portant sempre una vida modesta i allunyada de tota mena d'ostentació, estava preocupat pel millorament material dels seus i pel progrés cultural del poble.

Per això en son testament, ultra els llegats que instituí a favor dels parents per una suma que passa de 2.000.000 de pesos, féu fundacions per més de \$ 3.100.000 a favor de la instrucció popular. A Espanya li deixà 1.000.000 de pesos per al foment de l'ensenyança; a Lleyda i al partit de Cervera, altre tant per parts iguals i per a idèntics fins; a Oluges, el poble de son origen, 100.000 pesos i les 65.000 hectàrees missioneres, «perquè els fills del meu poble natal — diu el testament — les posseeixin a perpetuïtat i amb llur usdefruit aixequin i mantinguin un bon col·legi amb bons professors».

En Pere Vila no podia oblidar que, en començar son èxode fora del poble de son naixement, sa intel·ligència no havia rebut la més petita ensenyança perquè en aquell lloc, constituït per tres agrupacions de cases, no hi havia mestres que eduquessin els infants i els pocs que rebien educació l'havien d'anar a cercar a Cervera, Malgrat o Castelnou, pobles i termes que el delimiten.

I, per fi, recordant-se que a Barcelona és on deixondí son esperit i d'on tragué ànsies de millorament material i intel·lectual, instituí a son favor un llegat de 1.000.000 de pesos perquè amb ells Barcelona fundi una escola que serveixi per a tot Catalunya.

El testament no condiciona el llegat sinó amb una recomanació que enclou una revelació. Els rics d'Oluges enviaven llurs fills a les poblacions veïnes a rebre educació; els pobres, com En Vila i Codina, no podien ésser afavorits amb el pa de la intel·ligència. Recordant això, diu el testador: «S'entén que seran afavorits amb aquesta institució els fills de pares pobres que estiguin mancats de mitjans per a donar-los educació.»

Aquesta fou la preocupació constant d'aquell home altruista i generós: d'En Pere Vila i Codina.

Buenos Aires, abril del 1921.

ANTECEDENTS RELATIUS AL LLEGAT

En la sessió que celebrà l'Ajuntament el dia 14 de setembre de 1916 s'acordà facultar a l'Alcaldia per a que, dirigint-se al Ministre d'Estat, esbrinés el que hi havia de realitat en les noves divulgades pels diaris d'haver mort a Rosario de Santa Fé D. Pere Vila i Codina llegant un milió de pesos a la ciutat de Barcelona per esmerçar-los en fundacions d'ensenyança.

Fetes les oportunes gestions per l'Alcaldia, el 22 del mateix mes es rebia del Ministeri d'Estat còpia del testament ològraf atorgat per D. Pere Vila i Codina, amb precís de que la representació de la Ciutat es personés en deguda forma en la testamentaria.

La Comissió de Cultura, en sessió del 10 d'octubre del mateix any, per assessorar-se de si devia comparèixer en la testamentaria oberta en els Tribunals argentins i, en dit cas, en la forma i terme en què devia fer-ho, sol·licità dictamen dels Srs. Degà del Col·legi d'Advocats i del Catedràtic de Dret Administratiu de la Universitat de Barcelona, els quals el remeteren redactat com segueix:

«Don Pedro Vila y Codina, español, y vecino de Rosario de Santa Fe (República Argentina), otorgó testamento ológrafo en dicha ciudad el 12 de abril de 1912. En el mismo declara que no tiene herederos forzosos; nombra albacea testamentario a Don Angel Echevarría, y, por defecto e imposibilidad de éste, a Don Tomás Olivé; y ordena varias donaciones a favor de parientes, institutos benéficos y pueblo natal de Alujas; concluyendo así: «Declaro que dono a los habitantes del partido de Cervera, provincia de Lérida (España) 500.000 pesos para que sus autoridades los coloquen en hipotecas y de sus intereses se dé educación a los hijos de ambos sexos del citado partido; se entiende que sean favorecidos los hijos de pobres que no tienen para costearles su educación.

Declaro que dono a la provincia de Lérida (España) 500,000 pesos para que sirva para toda la provincia y con iguales fines que la donación anterior. Declaro que dono a Barcelona un millón de pesos para que sirva para toda Cataluña y con iguales fines de las dos donaciones anteriores. Declaro que dono a España un millón de pesos para que sirva para toda España y con los fines de las tres donaciones anteriores. Todo el resto que queda de mi fortuna, después de pagadas todas las donaciones expresadas y gastos, lo dono a la nación Argentina para que sus Gobiernos los administren y de su usufructo lo empleen en la enseñanza de sus hijos en los mismos fines de los donativos anteriores; todos estos donativos son hechos en pesos moneda nacional curso legal argentino, papel. Encargo a mis albaceas que esta testamentaria debe ser terminada antes de tres años de la fecha de su apertura, en mi casa, Rosario de Santa Fe, Rioja mil doscientos setenta y tres.»

El testador falleció el 26 de julio de 1916 en la ciudad de Rosario de Santa Fe; es albacea D. Tomás Olivé, y se ha iniciado el correspondiente juicio sucesorio en los Tribunales civiles de dicha ciudad y provincia, Juzgado de la tercera Nominación, Juez Dr. Quijano, Secretaría del Sr. Bravo.

La Comisión de Cultura del Excmo. Ayuntamiento de Barcelona propuso, en sesión celebrada en 10 del actual, que para la ilustración de la Corporación municipal y a los efectos del artículo 86 de la Ley municipal vigente, se reclamara dictamen al Sr. Decano del Colegio de Abogados de esta ciudad y al Catedrático de Derecho Administrativo de la Universidad de Barcelona acerca de los extremos siguientes: «Si debía la Corporación municipal de Barcelona comparecer en el juicio de testamentaria abierto en los Tribunales argentinos y la forma y términos de dicha comparecencia, teniendo en cuenta la redacción de aquel testamento, las disposiciones que regulan el funcionamiento de esta Corporación y las leyes por que ha de regirse aquel juicio de testamentaria.»

El Excmo. Sr. Alcalde tuvo a bien resolver de conformidad con la propuesta.

Y los Letrados que suscriben, cumpliendo el honroso encargo que han recibido, formulan su dictamen en la forma siguiente:

Del testamento otorgado por D. Pedro Vila y Codina se desprende, con toda claridad, que la donataria o legataria del millón de pesos, que, según el propio testamento, ha de servir para toda Cataluña, es la ciudad de Barcelona.

Lo demuestra el contexto literal del testamento, primer elemento para su interpretación, porque la palabra «Barcelona», cuando se emplea sola y sin aditamento alguno, indica naturalmente, tanto en el lenguaje vulgar como en el científico, Barcelona ciudad. El propio testamento lo acredita cuando al mencionar en la donación anterior a Lérida como provincia, cuida muy bien de expresarlo literalmente así.

Lo confirma la indudable intención del Sr. Vila de favorecer a aquellos lugares con quienes estaba ligado por el afecto y por el recuerdo, siguiendo el orden natural, de pueblo de origen, partido judicial, provincia, región y nación; porque al encontrar que Cataluña, por no estar legalmente reconocida como región, carecía de representación legal como tal, partió el testador de un hecho real indiscutible y aceptado por todos: el de que la capital de Cataluña, en los órdenes social, económico, intelectual, etc., etc., es Barcelona.

Lo comprueba, por último, la imposibilidad de fundamentar una interpretación opuesta, sosteniendo que el nombre «Barcelona» fué empleado por el testador en el sentido de provincia. Con esta interpretación se violenta el contexto literal, suponiendo en el mismo lo que literalmente no expresa. Por otra parte, no se vislumbra razón alguna para que a Barcelona, como provincia, se le encargue un legado que beneficia a las demás provincias catalanas, estando en absoluta igualdad legal respecto de ellas.

En resolución: todo convence de que el testador Sr. Vila y Codina, catalán de nacimiento, al buscar una representación o personificación de Cataluña, pensó en la ciudad de Barcelona y de que expresó con toda precisión y claridad su pensamiento al escribir «dono a Barcelona» y nada más.

Si la ciudad de Barcelona es legataria, según el testamento de D. Pedro Vila y Codina sólo puede reclamar el legado el representante de la ciudad en el orden jurídico, su excelentísimo Ayuntamiento.

Se desprende así del artículo 84 de la Constitución, que confía a los Ayuntamientos el gobierno y dirección de los intereses peculiares de los pueblos. Se desprende también de la Ley municipal de 2 de octubre de 1877, cuando declara en su artículo 1.º que la representación legal del Municipio corresponde al Ayuntamiento, y cuando en el artículo 72, después de recordar el artículo 84 de la Constitución, encarga a los Ayuntamientos el cuidado y conservación de todas las fincas, bienes y derechos pertenecientes al Municipio. Y lo declara expresamente el Real decreto de 15 de noviembre de 1909, llamado de descentralización administrativa (porque deroga todas las disposiciones reglamentarias posteriores a la Ley municipal), cuyo artículo 16 dice: «Los Ayuntamientos podrán aceptar libremente legados, herencias y mandas por disposición testamentaria e igualmente donativos, sin más limitaciones que las contenidas en el artículo 85 de la Ley municipal.»

A tenor de las disposiciones que acaban de citarse, sólo tiene personalidad para reclamar un legado o donación a favor de la ciudad de Barcelona el Ayuntamiento de la misma. Sin que por la finalidad del de que tratamos pueda reclamarlo el Gobierno español, invocando el artículo 12 del Real decreto de 27 de septiembre de 1912 sobre fundaciones benéfico-docentes, que dice: «Cuando se destinen a la enseñanza o a cualquier objeto que contribuya al progreso científico o literario, educación o instrucción, incremento de las Ciencias, Letras y Artes, bienes o capitales determinados sin constituir una fundación, corresponde al Gobierno, representado por el Ministerio de Instrucción Pública y previo informe de la Asesoría jurídica, aceptar la manda o donación y disponer lo necesario para su exacto cumplimiento», pues dicho artículo resulta inaplicable al legado de referencia por un triple motivo: señalarse fin concreto y determinado a la donación, designar una entidad a quien se encarga su cumplimiento, y merecer, por la continuidad y permanencia del mismo, el calificativo de fundación.

La entrega de la donación o pago del legado lo puede reclamar con toda eficacia el Excmo. Ayuntamiento de Barcelona por sí mismo y sin necesidad de autorización o acuerdo de autoridad distinta.

No necesita para ello autorización del Gobernador ni del Gobierno, según se desprende del artículo 16 del Real decreto de 15 de noviembre de 1899, antes copiado. Se trata de un legado en metálico, y para aceptarlo, reclamarlo y percibirlo no ha de ejecutarse ningún acto de los que requieren autorización superior, según el artículo 85 de la Ley municipal, que dice así: «2.ª Los contratos relativos a los edificios municipales inútiles para el servicio a que estaban destinados y créditos particulares a favor del pueblo necesitan la aprobación del Gobernador, oyendo a la Comisión provincial. — 3.ª Es necesaria la aprobación del Gobierno, previo informe del Gobernador, oyendo a la Comisión provincial, para todos los contratos relativos a los demás bienes inmuebles del Municipio, derechos reales y títulos de la Deuda pública.»

Tampoco necesita el Ayuntamiento que su acuerdo sea ratificado por la Junta municipal, ya que éste sólo es necesario, según la ley orgánica, para la creación de arbitrios (artículos 134 y 136), aprobación de presupuestos (artículo 147), revisión y censura de las cuentas (artículos 160 y 164).

Basta un acuerdo municipal para reclamar el legado.

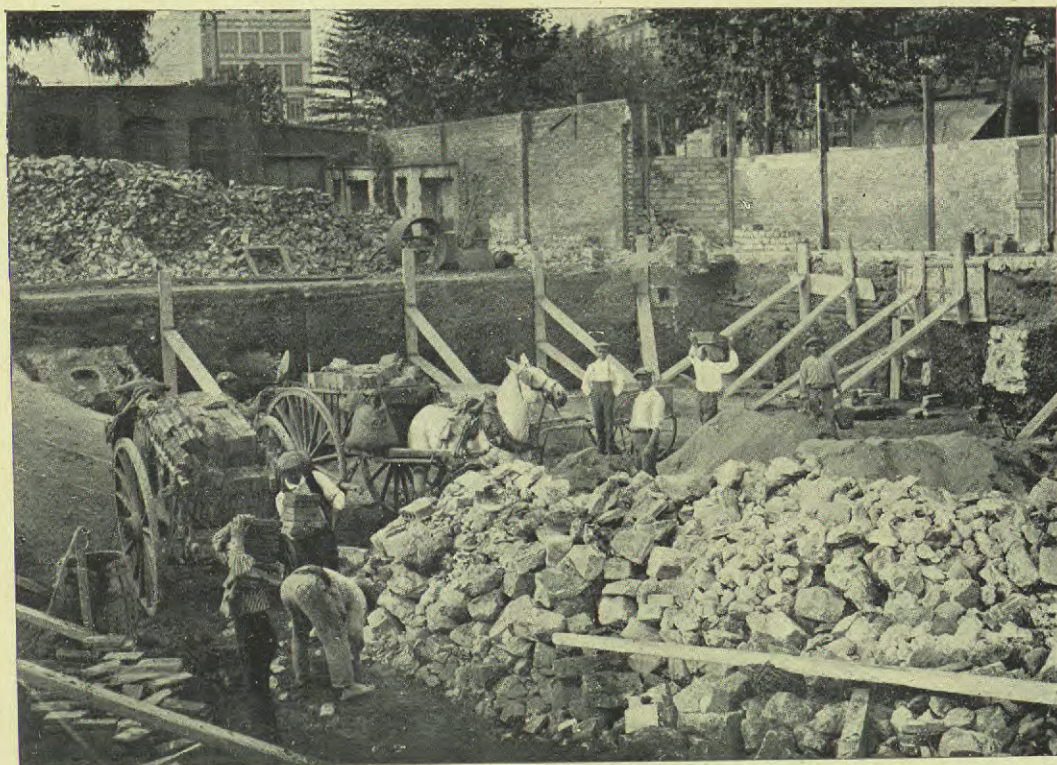
Sólo se necesitará, en el caso de reclamar judicialmente, acompañar dictamen favorable de dos letrados, por exigir este requisito el artículo 86 de la Ley municipal española.

La reclamación ha de plantearse precisamente en Rosario de Santa Fe, porque, según el artículo 3,318 del Código Civil argentino, la jurisdicción sobre sucesión corresponde a los jueces del lugar del último domicilio del difunto, debiendo entablarse ante ellos, entre otras, las demandas relativas a la ejecución de las disposiciones del testador, aunque sean a título particular, como la entrega de legados.

Se debe formular en el juicio sucesorio comenzado allá, que se cita en los Antecedentes, tanto si tuvo por objeto la promoción del juicio entrar en posesión de los bienes hereditarios (artículo 3,446 del propio Código) como practicar la partición y división judicial de la herencia (artículo 3,499 de idem); pues en uno y otro caso resulta la reclamación, incidencia o derivación de la cuestión que se ventila.

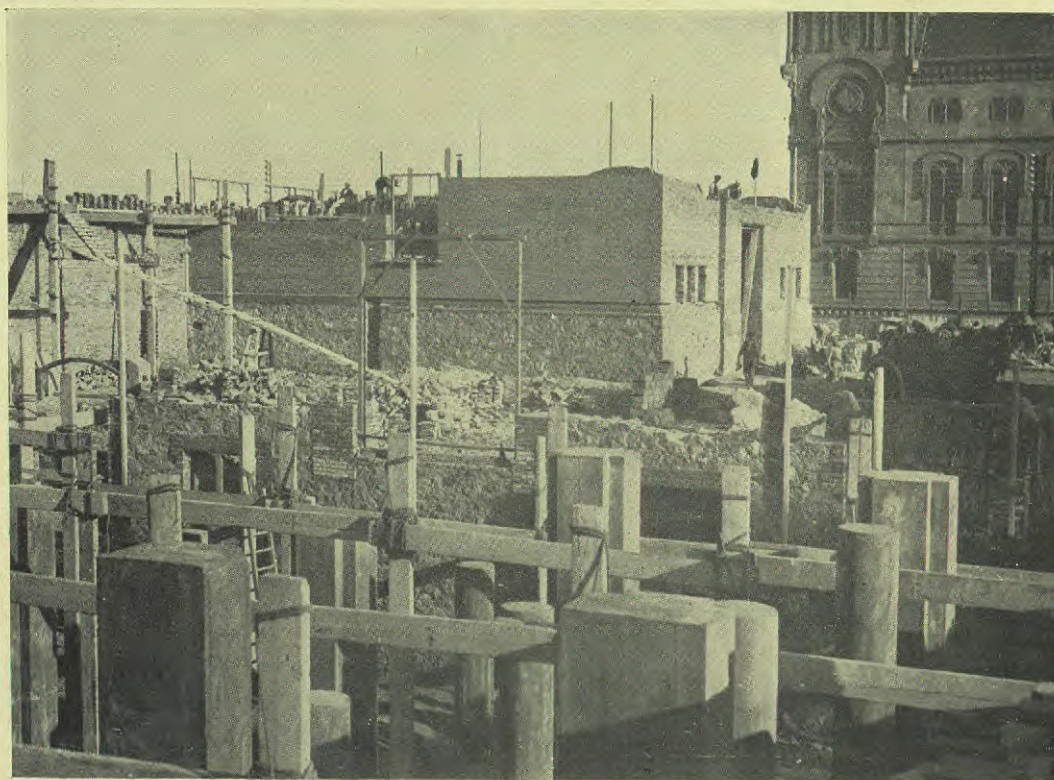

RETRAT D'EN PERE VILA I CODINA

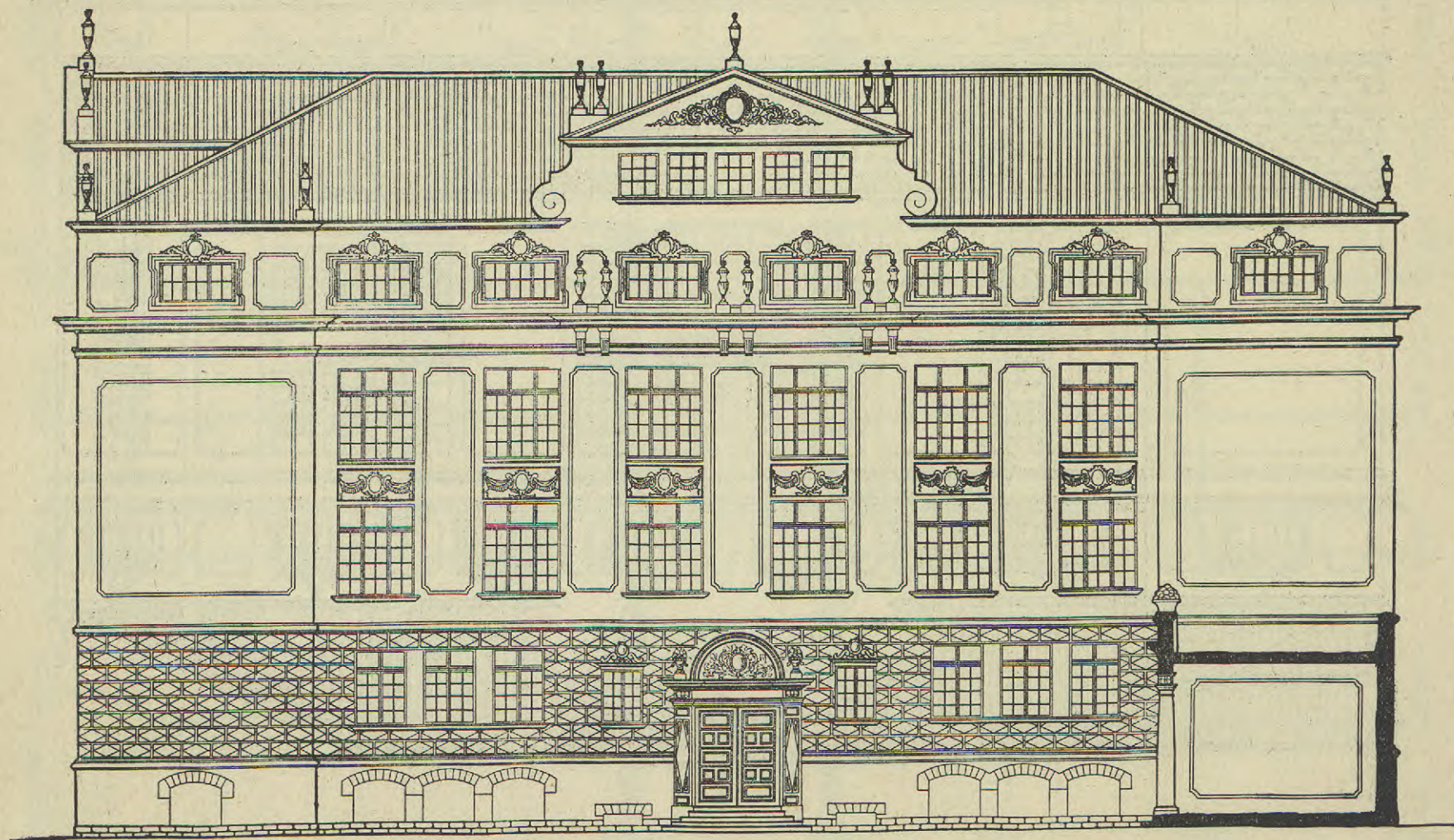
ESTAT EN QUÈ ES TROBAVEN LES OBRES DE CONSTRUCCIÓ DE L'EDIFICI ESCOLAR «PERE VILA I CODINA» EL DIA 19 DE DESEMBRE DE L'ANY 1921

ESCOLA «PERE VILA I CODINA» EN CONSTRUCCIÓ

ESTAT DE LES OBRES EL DIA 7 DE MARÇ DE 1922

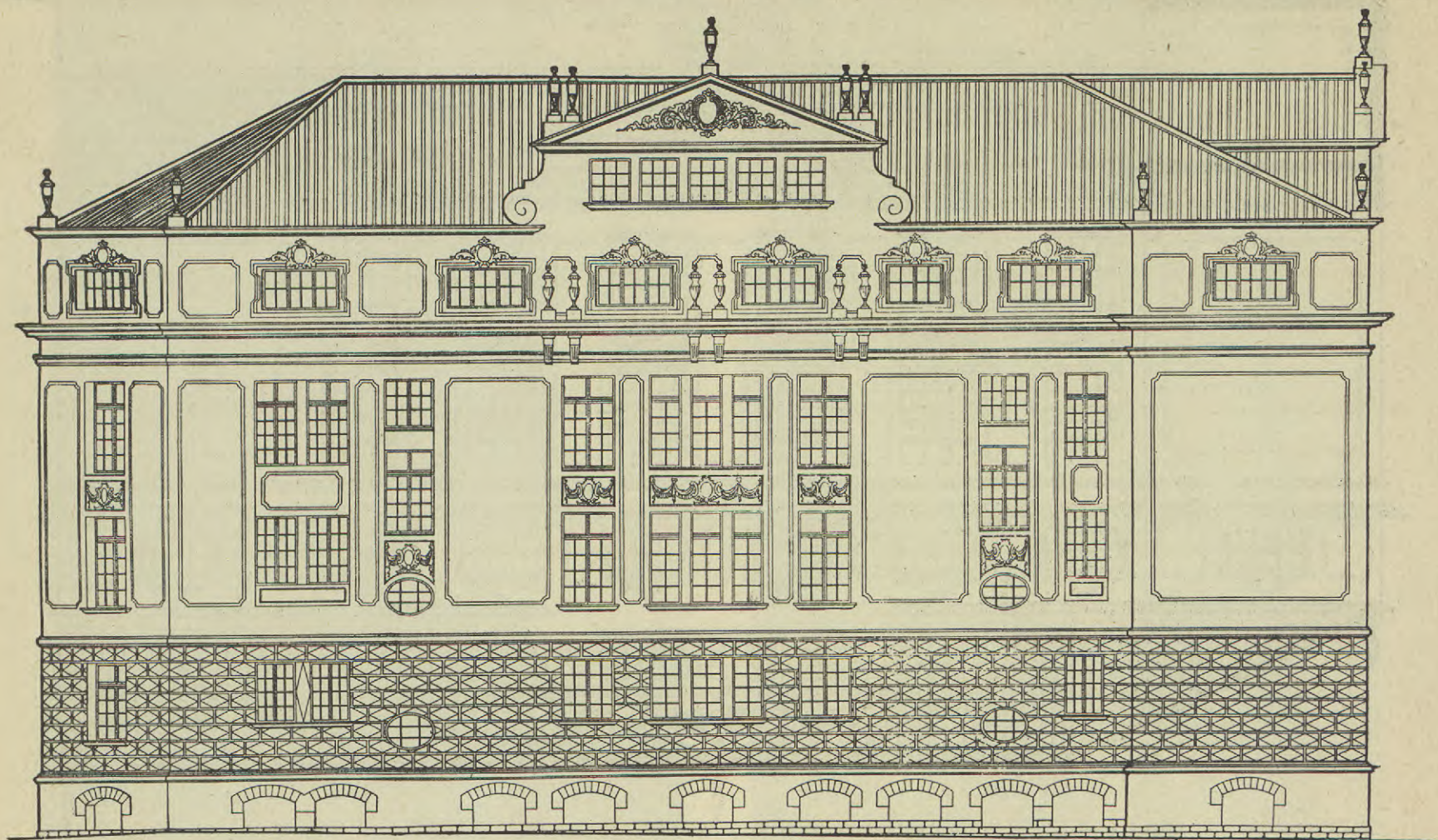
ESCOLA PERE VILA I CODINA

PAVELLÓ D'AULES. — FAÇANA AL JARDÍ

ESCALA $\frac{1}{200}$

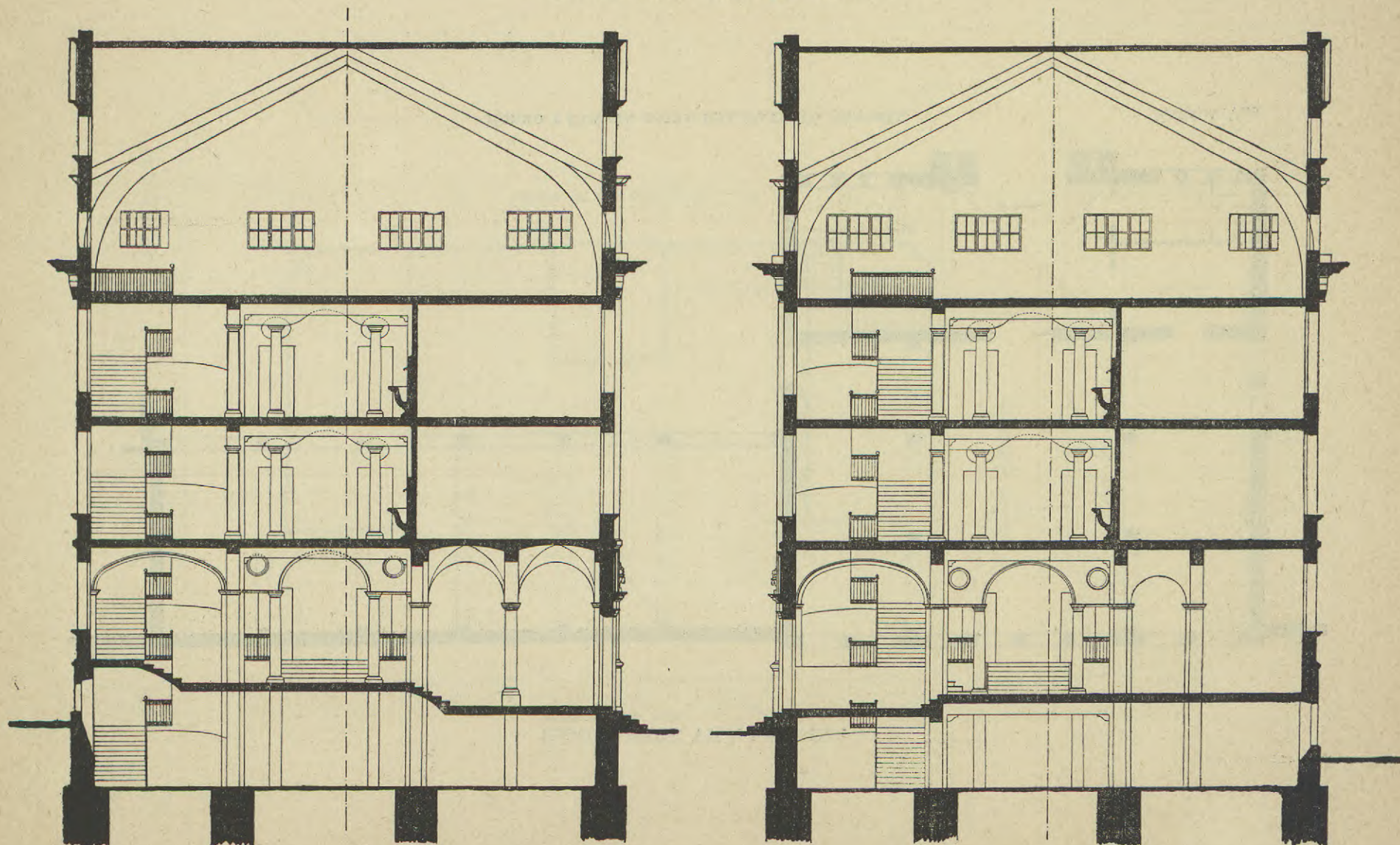
ESCOLA PERE VILA I CODINA

PAVELLÓ D'AULES. — FAÇANA CARRER DE VILANOVA

ESCALA $\frac{1}{200}$

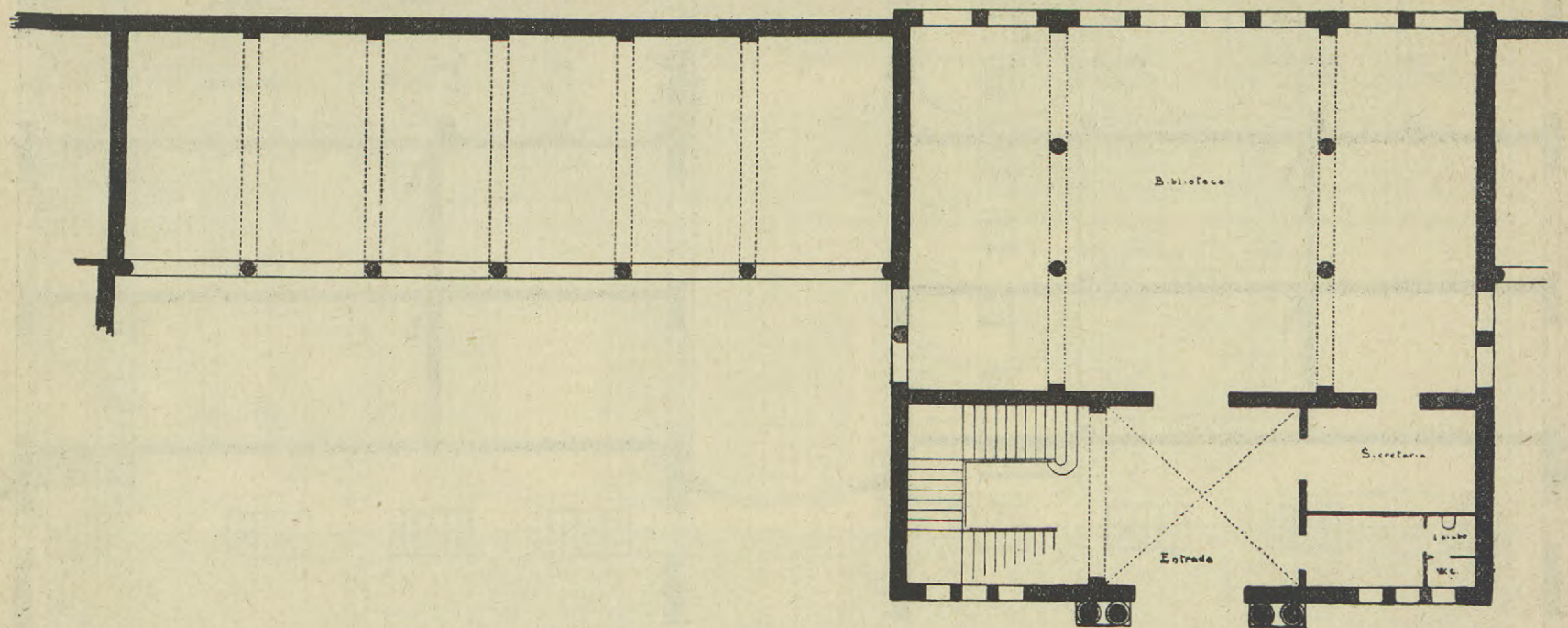
ESCOLA PERE VILA I CODINA

PAVELLONS DE CLASSES. — SECCIONS TRANSVERSALS

ESCALA 1/200

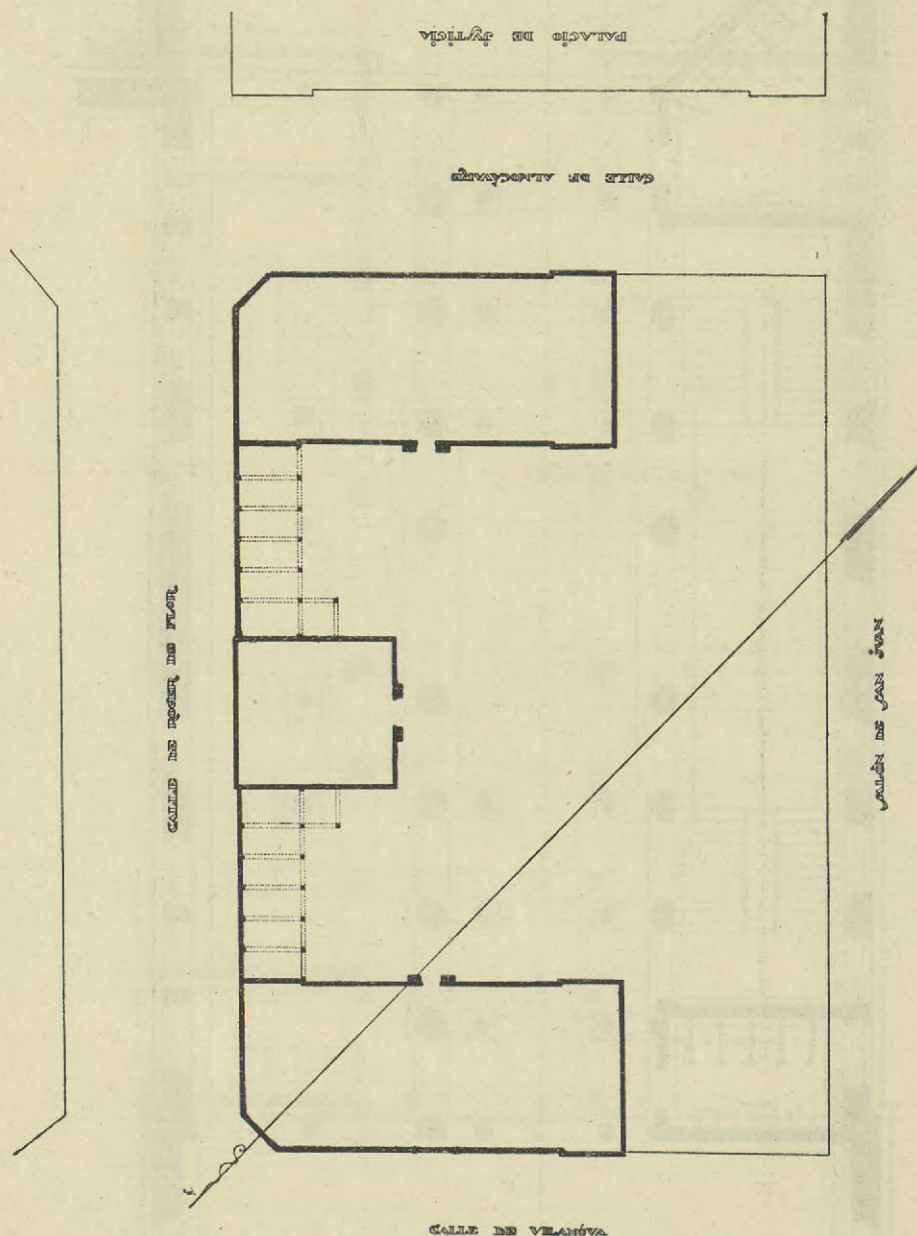
ESCOLA PERE VILA I CODINA

PORXO I PLANTA BAIXA DEL PAVELLÓ CENTRAL

ESCALA 1/200

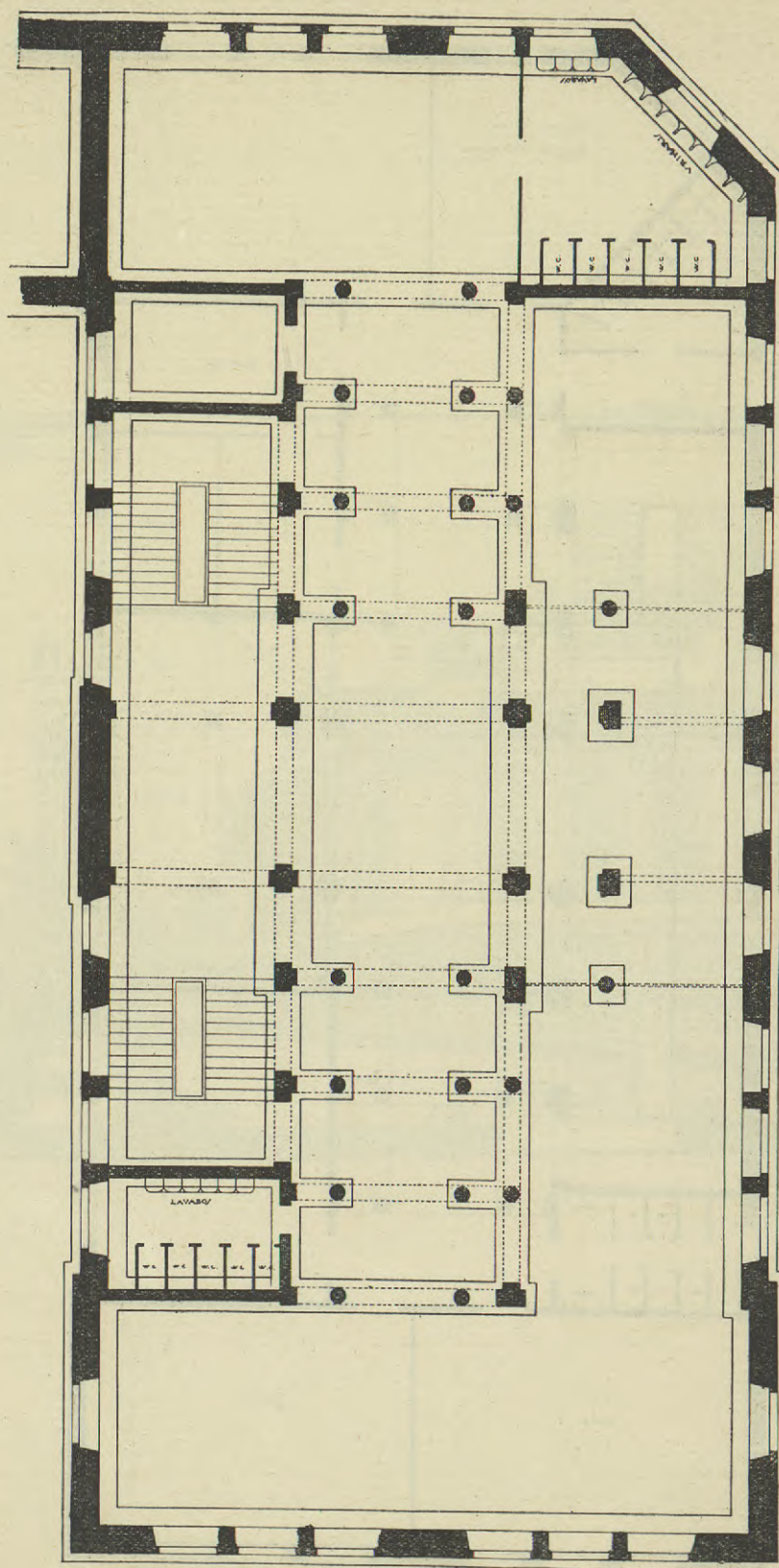
ESCOLA PERE VILA I CODINA

EMPLAÇAMENT

ESCALA 1/500

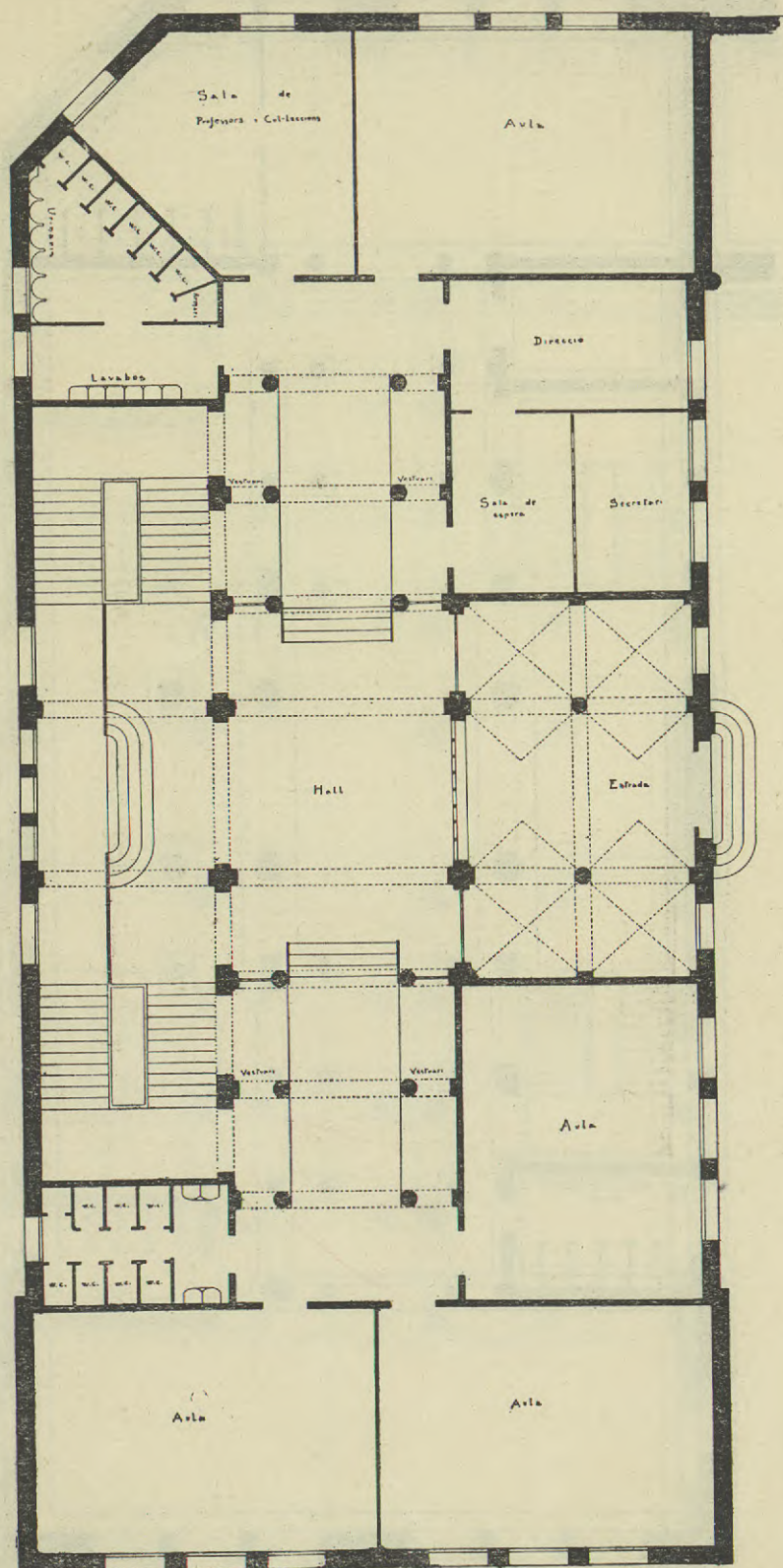
ESCOLA PERE VILA I CODINA

PAVELLÓ DE CLASSES. — PLANTA DE SEMISOTERRANI

ESCALA 1/200

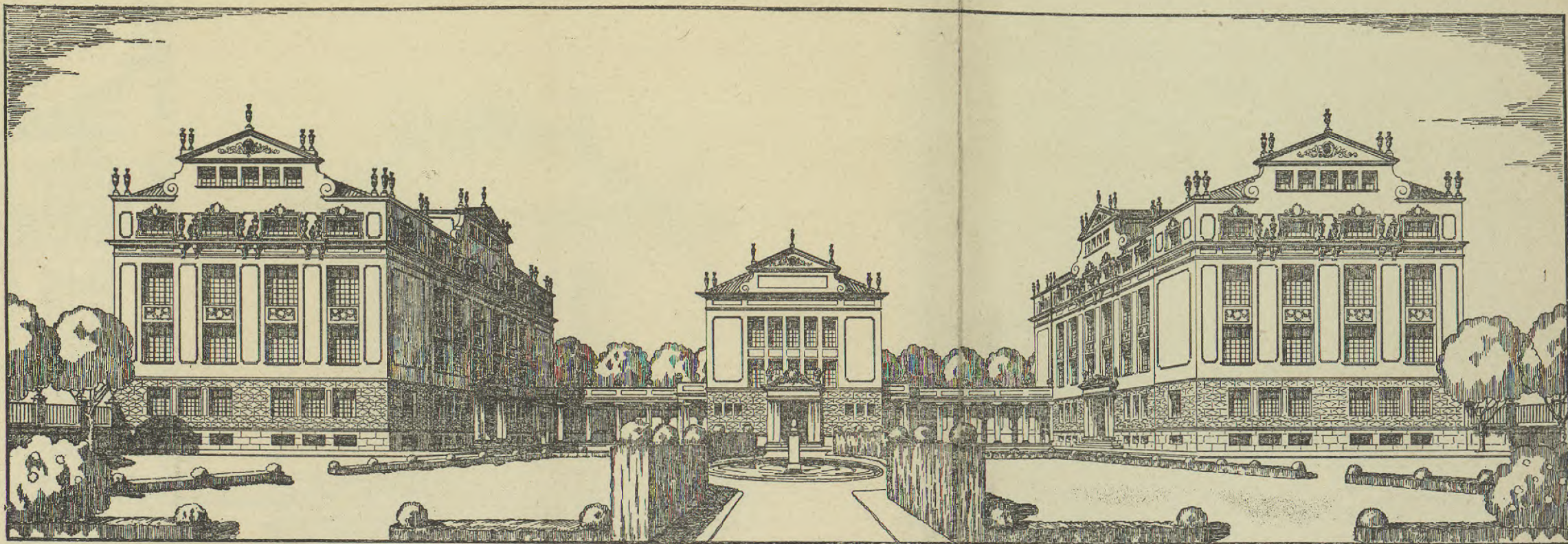
ESCOLA PERE VILA I CODINA

PAVEL·LÓ DE CLASSES. — PLANTA BAIXA

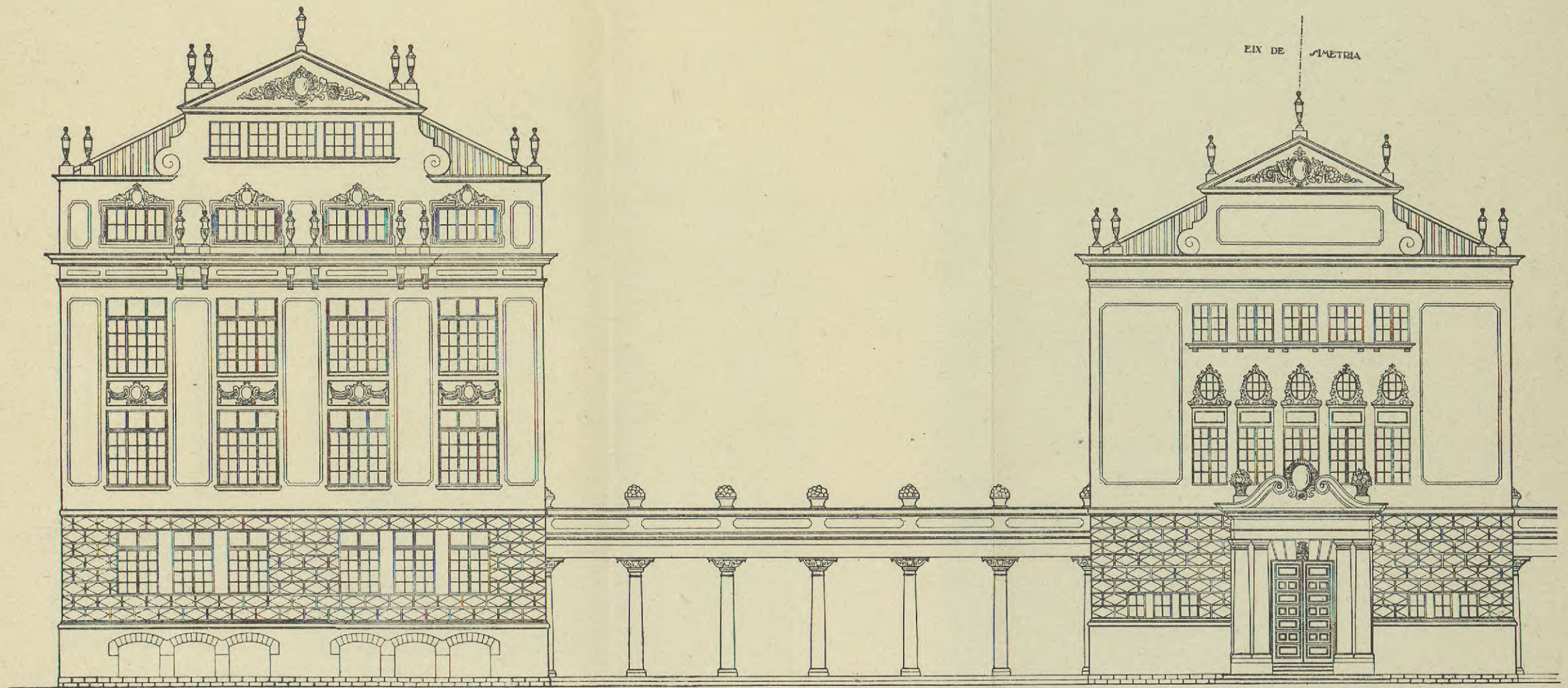
ESCALA 1/200

ESCOLA PERE VILA I CODINA

PERSPECTIVA

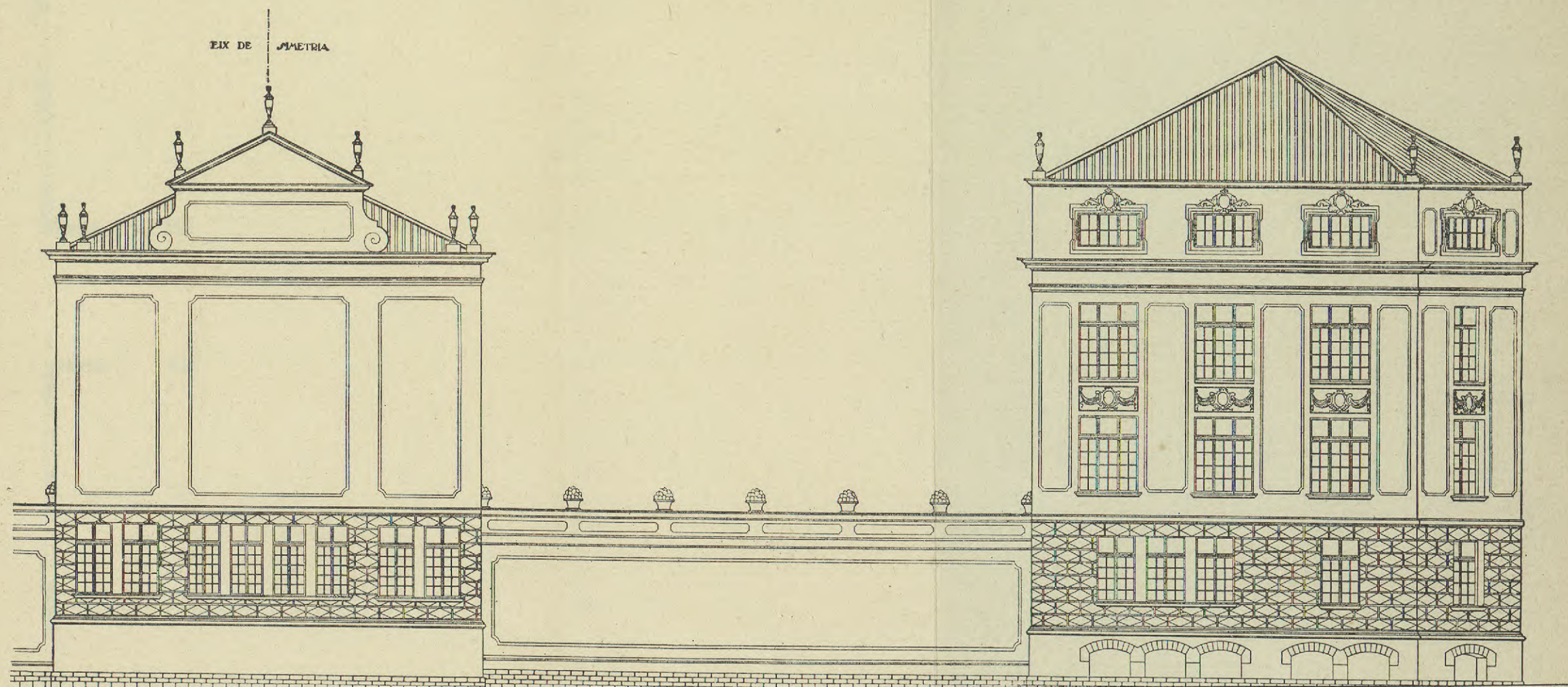
ESCOLA PERE VILA I CODINA

FAÇANA INTERIOR

ESCALA 1/200

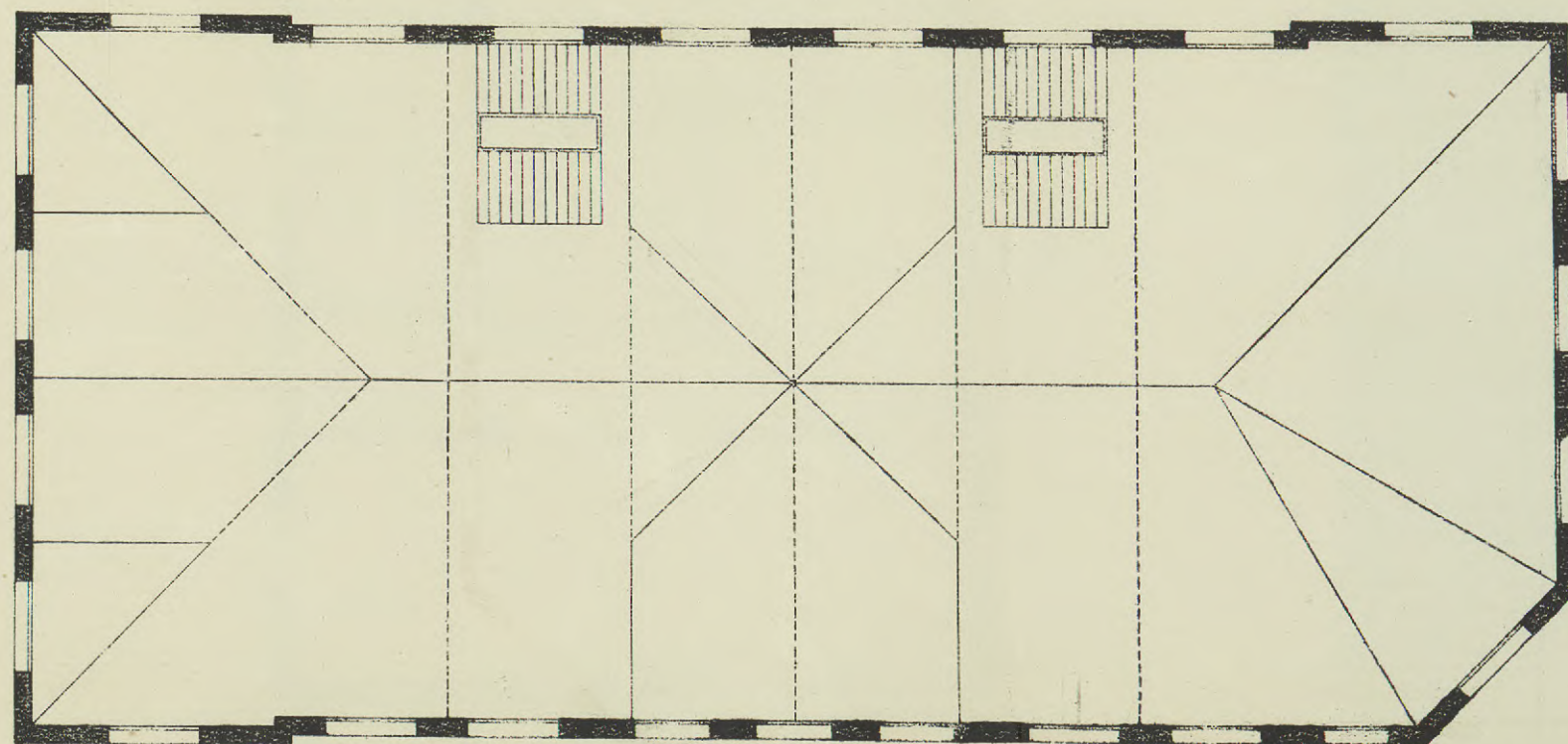
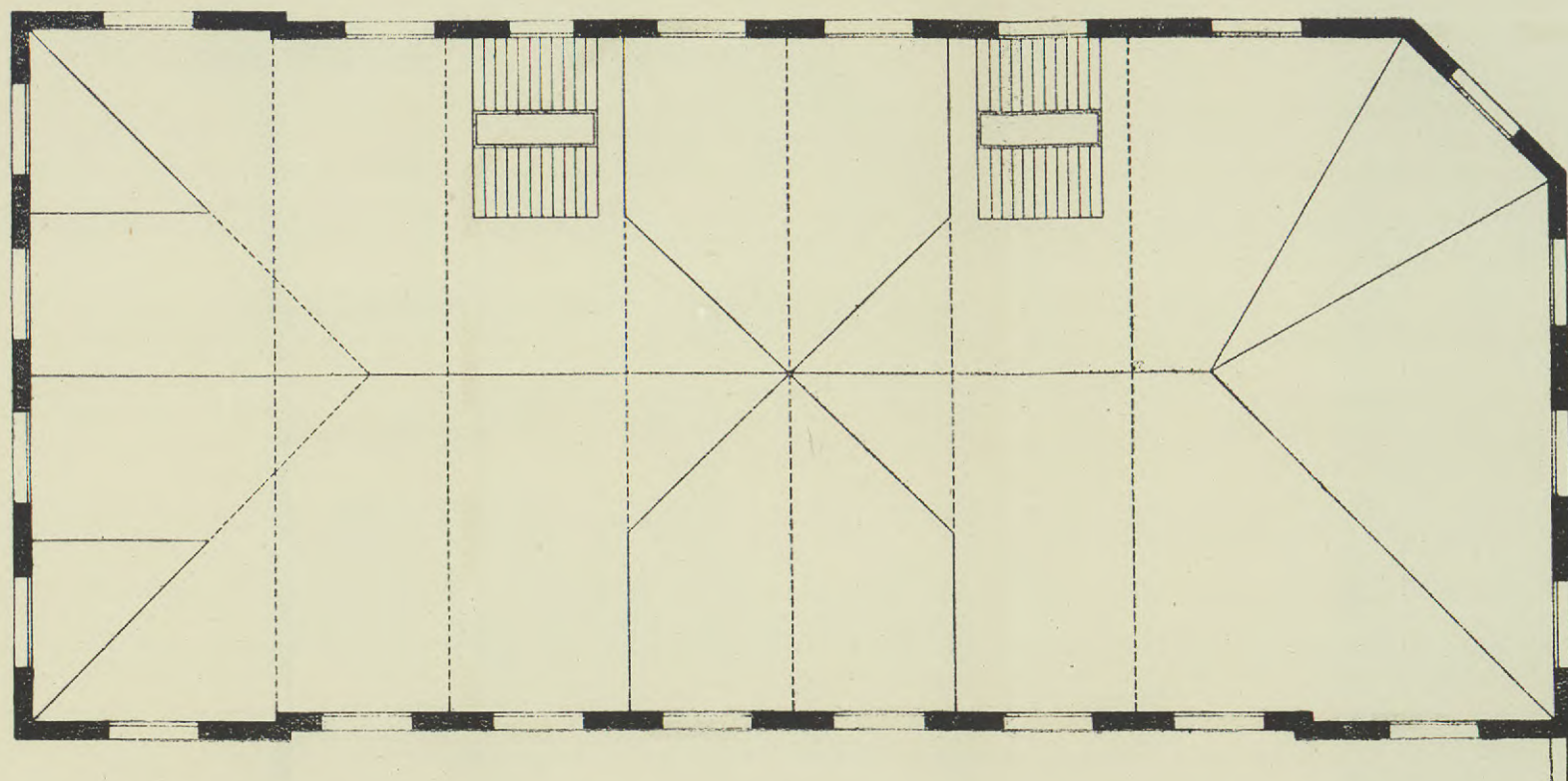
ESCOLA PERE VILA I CODINA

FAÇANA CARRER ROGER DE FLOR

ESCALA 1/200

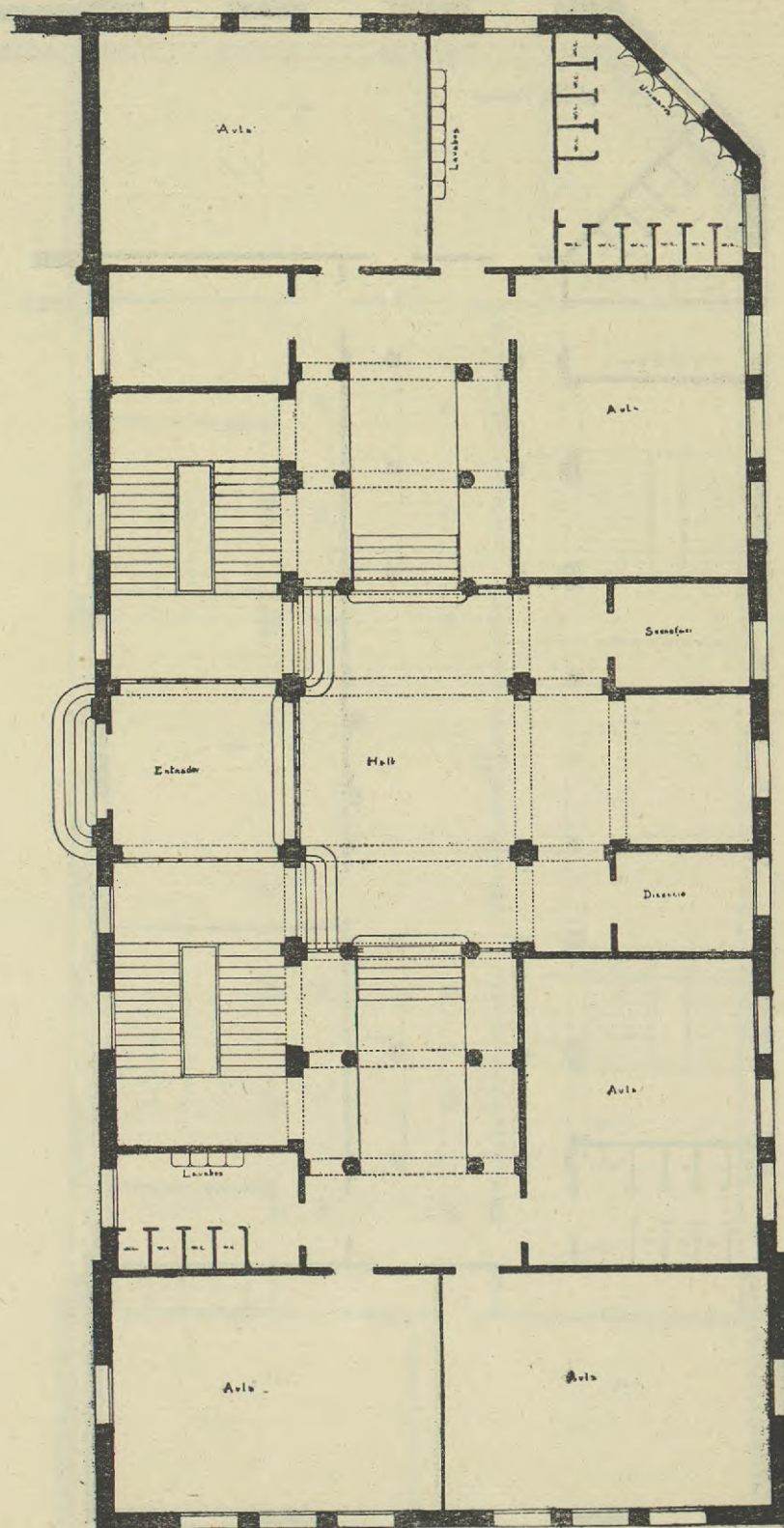
ESCOLA PERE VILA I CODINA

PAVELLONS DE CLASSES.—PLANTA DE COBERTES

ESCALA $\frac{1}{200}$

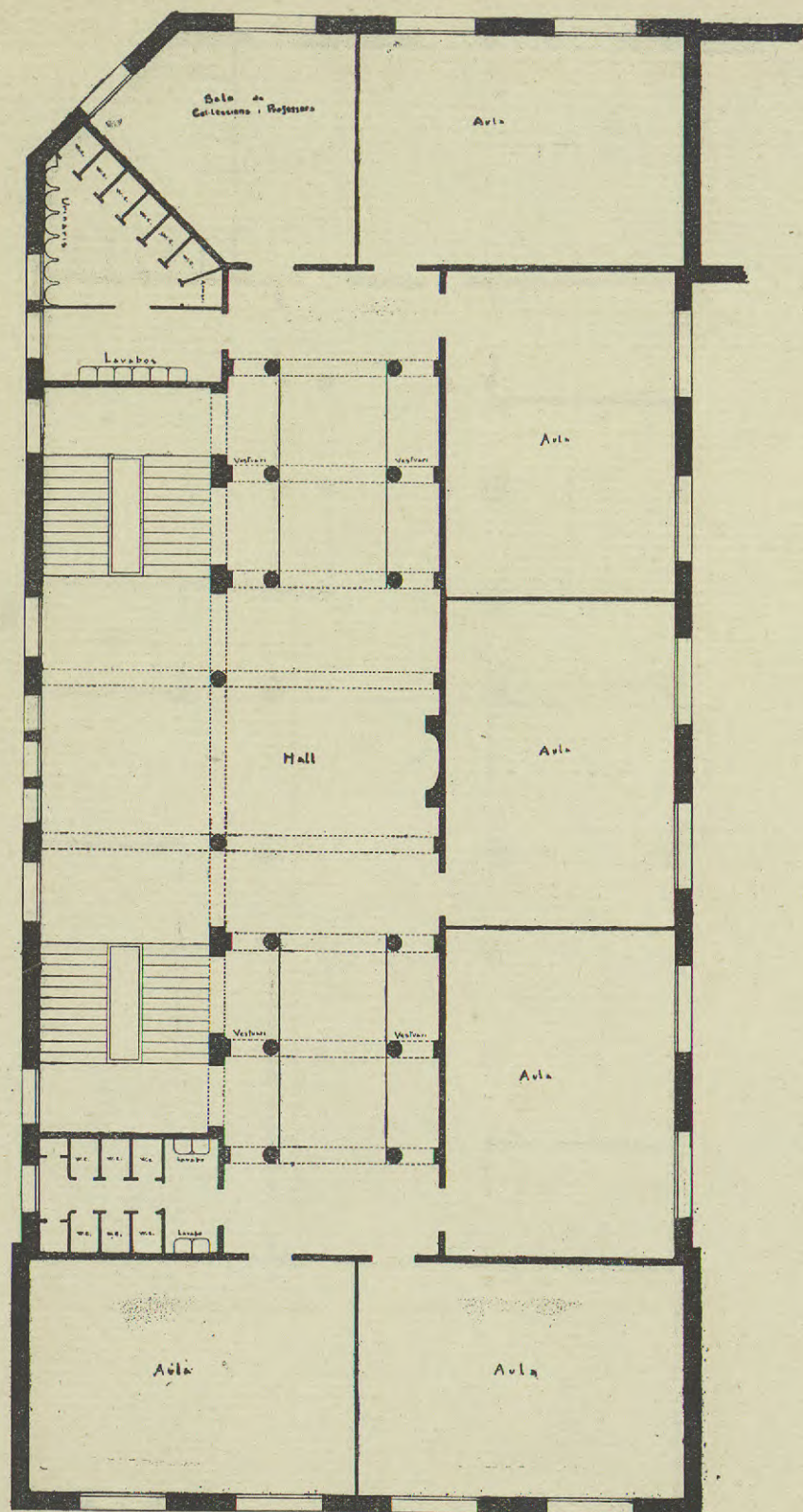
ESCOLA PERE VILA I CODINA

PAVEL·LÓ DE CLASSES. — PLANTA BAIXA

ESCALA 1/200

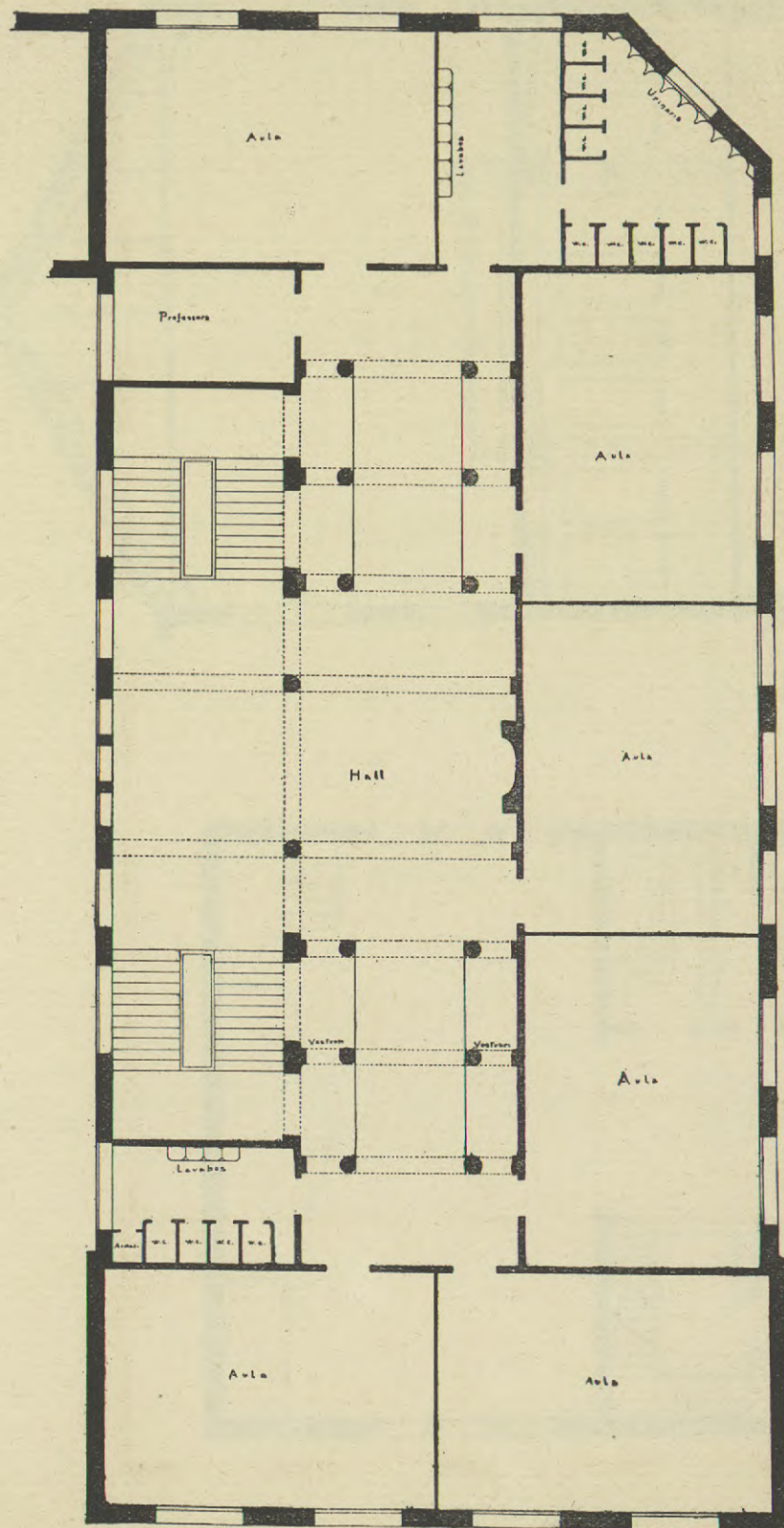
ESCOLA PERE VILA I CODINA

PAVEL·LÓ DE CLASSES. — PLANTA DE PISOS

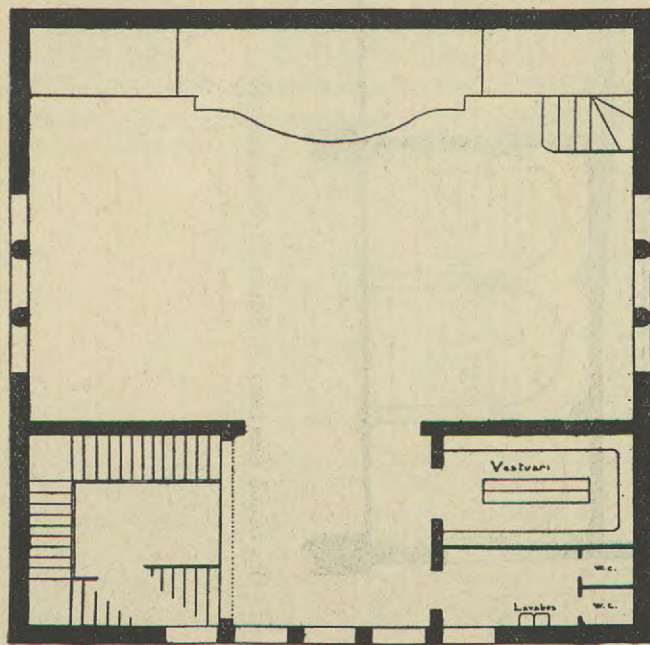
ESCALA 1/200

ESCOLA PERE VILA I CODINA

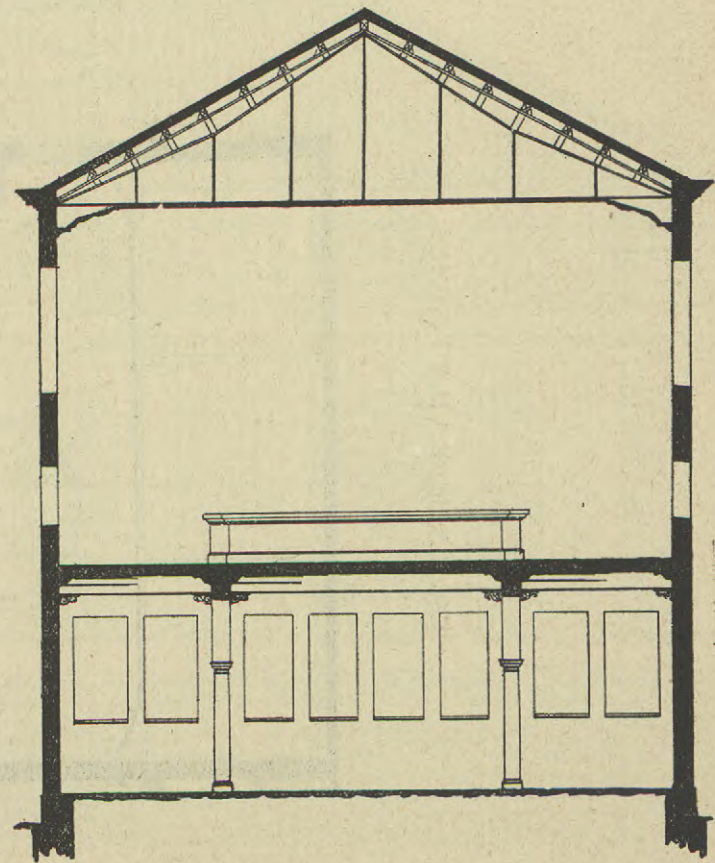

PAVEL·LÓ DE CLASSES. — PLANTA DE PISOS ESCALA 1/200

ESCOLA PERE VILA I CODINA

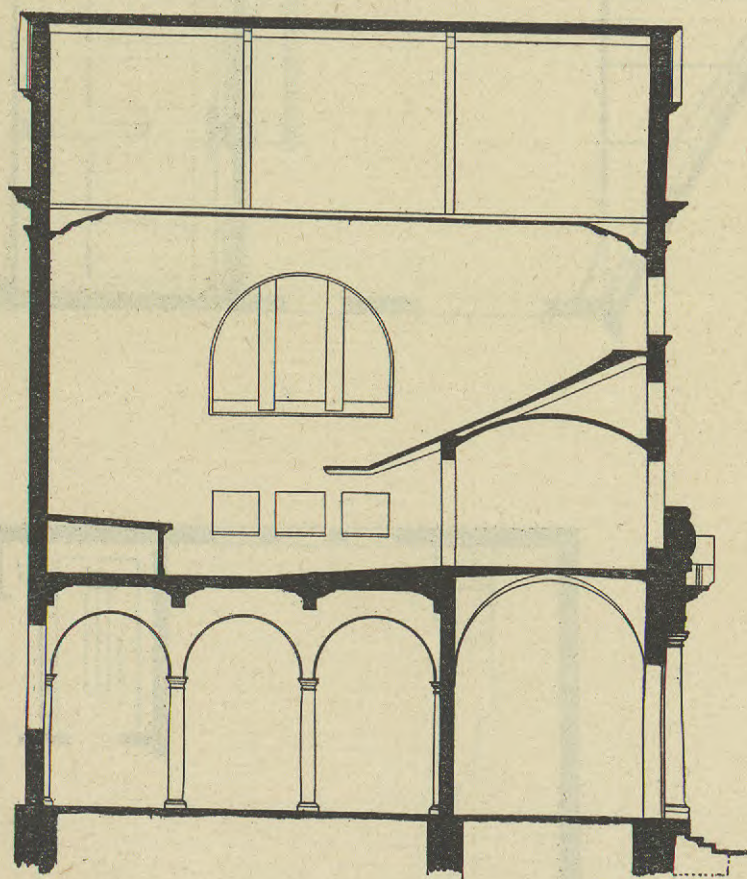

PAVELLÓ CENTRAL. — PLANTA DE PIS

PAVELLÓ CENTRAL. — SECCIÓ TRANSVERSAL ESCALA $\frac{1}{200}$

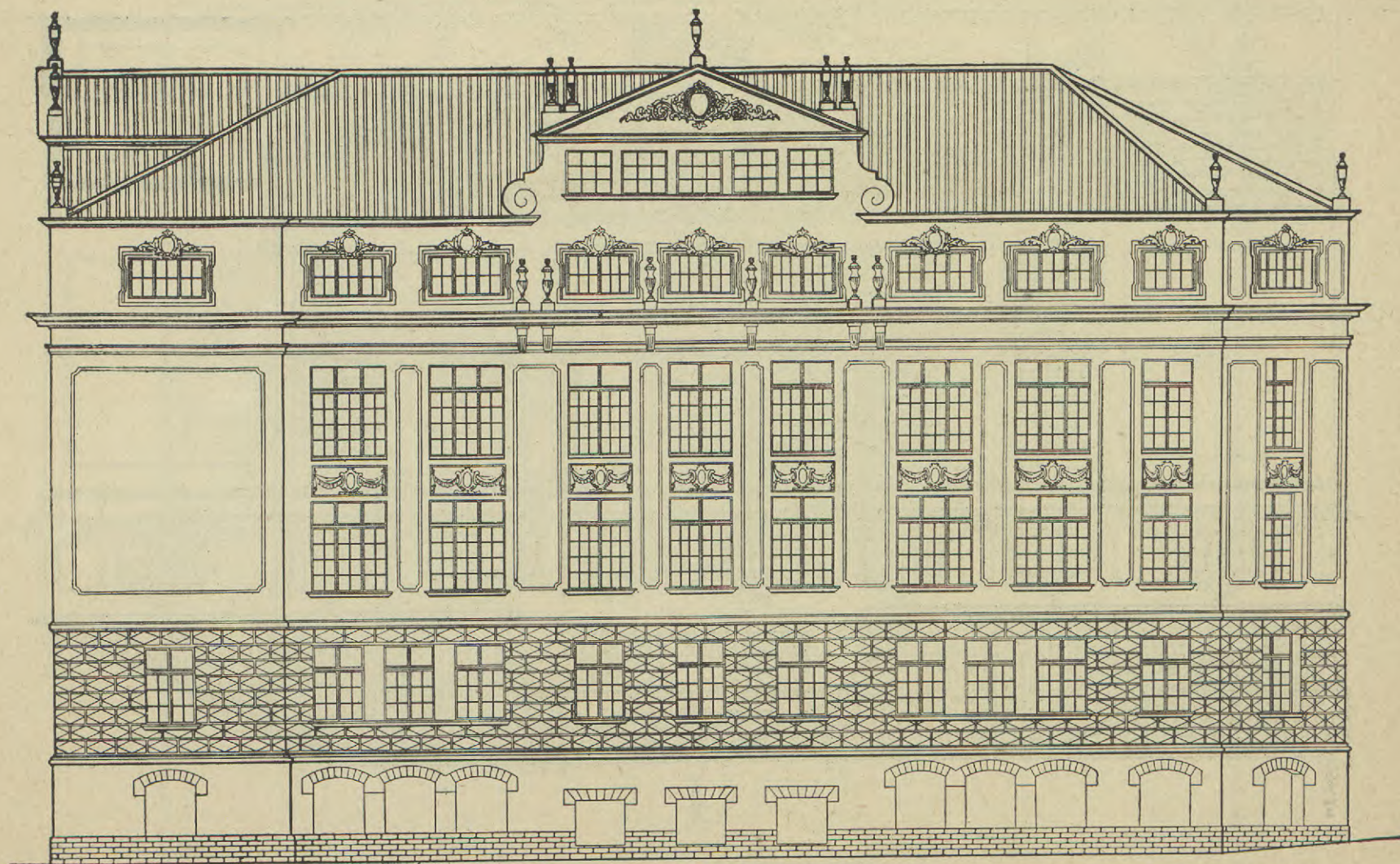
ESCOLA PERE VILA I CODINA

PAVELLÓ CENTRAL. — SECCIÓ LONGITUDINAL

ESCALA $\frac{1}{200}$

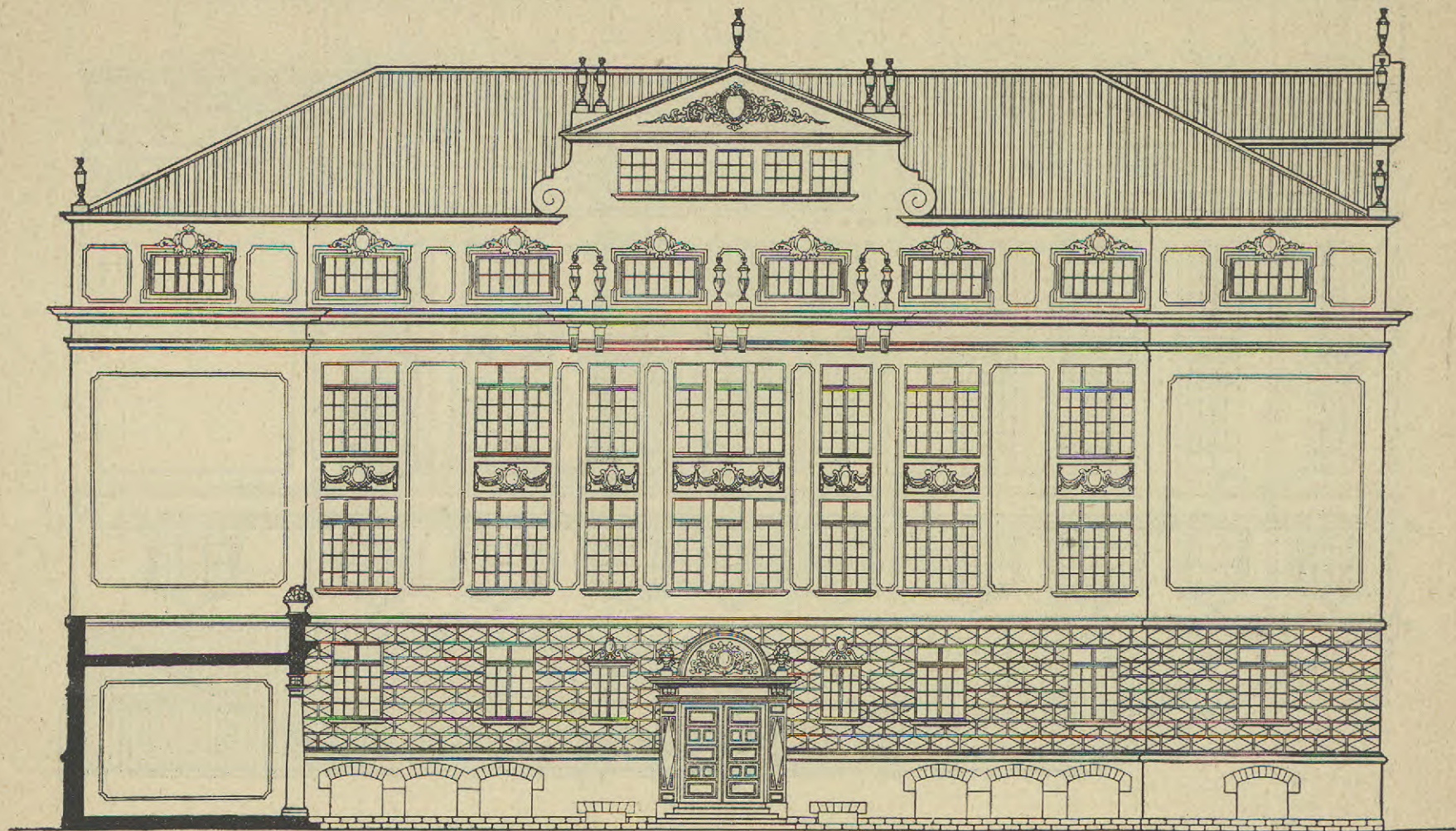
ESCOLA PERE VILA I CODINA

FAÇANA CARRER ALMOGÀVERS

ESCALA 1/200

ESCOLA PERE VILA I CODINA

FAÇANA INTERIOR

ESCALA $\frac{1}{200}$

ESCOLA PERE VILA I CODINA

PERSPECTIVA DEL SALÓ BIBLIOTECA

Y debe concretarse a manifestar que se acepta el legado y a reclamar su cumplimiento, mediante la entrega de la cantidad objeto del mismo.

Para plantear la reclamación necesita el Excmo. Ayuntamiento conferir poderes. Estos deben ser especiales, pero muy amplios; deben comprender, por lo menos, las siguientes facultades debidamente desarrolladas en ellos: 1.ª, la de reclamar el cumplimiento de la manda o legado del Albacea, del heredero, del Juez o de quien haya de pagarlo, ya en forma extrajudicial (solicitud o requerimiento), ya en forma judicial (simple escrito, demanda incidental o separada e independiente); 2.ª, la de plantear y discutir todas las cuestiones que suscite el cobro del legado, v. gr., reducción de legado, preferencia entre los ordenados y otros; 3.ª, la de otorgar y firmar cuantos documentos sean necesarios para eximir de responsabilidad a la persona o entidad que realice el pago; 4.ª, la de contraer, si fuere necesario, a nombre de la Corporación municipal, la obligación de destinar la cantidad legada a los fines ordenados por el testador y la de participar a su debido tiempo el cumplimiento; y 5.ª, la de substituir, en todo o en parte, dichos poderes a las personas que sea necesario si la efectividad de la reclamación lo exigiere.

Con lo expuesto puede lograr el Excmo. Ayuntamiento de Barcelona que se cumpla la voluntad del testador, o, en su primera parte, entrega de la cantidad legada.

Conseguida ésta, será ocasión de tratar de la segunda parte, la inversión o empleo de aquélla, resolviendo puntos tan importantes como finalidad de la inversión, personas interesadas en ella, intervención del Gobierno en su función de protectorado y otras.

Tal es nuestro dictamen, que sometemos, como siempre, a otro más ilustrado.

Barcelona, 23 de octubre de 1916. — *José Vilaseca y Magarre.* — *Jesús Sánchez Diezma.* = Excmo. Sr. Alcalde constitucional de Barcelona.»

ACCEPTACIÓ DEL LLEGAT

D'acord amb l'anterior informe, l'Ajuntament, en sessió de dia 23 de novembre de l'any 1916, acordà acceptar el llegat, i designà a l'advocat català resident a Buenos Aires D. Antoni de P. Aleu com a representant de l'Ajuntament, atorgant-li, a l'efecte els corresponents poders.

Com no fou solament l'Ajuntament de Barcelona el que reclamà el llegat d'En Pere Vila i Codina, motivà la presentació del següent escrit.:

«Sr. Juez de primera instancia:

Antonio de P. Aleu, en el expediente testamentario de D. Pedro Vila y Codina, a V. S. digo:

1.º Que, como lo acredita el testimonio de escritura que debidamente legalizada acompaño, el Excmo. Sr. Alcalde de la ciudad de Barcelona, cumplimentando el acuerdo de aquel Excmo. Ayuntamiento, me ha conferido poder en forma para que lo represente en este juicio y me haga parte en su nombre, a efecto de reclamar la entrega del legado instituido por el testador D. Pedro Vila y Codina en la cláusula sexta de su testamento, que obra en autos.

2.º El Sr. Pedro Vila y Codina, cual resulta del testamento agregado, ha instituido ese legado con las siguientes palabras: «Declaro que dono a Barcelona \$ 1.000,000 para que sirva para toda Cataluña y con iguales fines de las dos donaciones anteriores.»

En esas, o sea en la primera de ellas, se establece la forma de cumplimentar la voluntad del testador en estos términos: «...para que sus autoridades los coloquen en hipoteca y de sus intereses se dé educación a los hijos de ambos sexos nacidos de padres pobres que no tienen para costearles su educación».

3.º La Excmo. Diputación de la provincia de Barcelona, atendiendo a que llaman igualmente Barcelona a la ciudad que a la provincia, y a la circunstancia de que el legado debe tener eficacia para toda Cataluña, se considera con derecho a ser ella la que reciba

el legado, en razón, además, de que su jurisdicción y gobierno comprende mayor extensión de la Cataluña favorecida por el legado.

4.º Por otra parte, el Excmo. Ayuntamiento opina que es a él a quien compete recibir el legado y cumplir la voluntad del testador, por cuanto usual y generalmente al expresar «Barcelona» se entiende la ciudad y no la provincia, y que en éste, como en todos los casos de hermenéutica jurídica, debe atenderse a los usos y costumbres del pueblo para la más exacta aplicación de la ley o de los contratos.

5.º Estas dos opiniones han surgido apenas se conoció por ambas entidades el testamento del Sr. Vila y Codina. Las distinguidas y respetables personalidades que tienen a su cargo la administración de los intereses que a la ciudad o a la provincia afectan, celosas de todos los derechos, prerrogativas y cargos que a la respectiva institución competen, se han sentido en la necesidad de adoptar una actitud que ponga a salvo aquellos derechos, aquellas prerrogativas y aquellos cargos, y por esto ambas a dos, separadamente, me han encomendado su representación en este juicio.

La dualidad de opinión anunciada, ¿subsiste aún? Es posible; pero la circunstancia de que una y otra entidad hayan coincidido en la designación del que suscribe para que las represente en este juicio, con idénticos fines y propósitos, induce a suponer que su comparecencia en juicio conduce, en primer término, a dejar constancia de la respectiva aceptación del legado y, a la vez, a que el legatario «Barcelona» tenga en autos la correspondiente intervención.

No siendo posible suponer que una y otra entidad hayan elegido mi humilde personalidad para que dirima cuál es el verdadero interesado; ni que yo, gestionando para ambas corporaciones, solicite del Juzgado una declaración que adjudique a una u otra el carácter de legatario que ambas se atribuyen, he considerado que, conforme me había permitido indicar verbalmente a los representantes legales de una y otra institución, han aceptado el temperamento de intervenir ambas en la percepción del legado para deferir a los tribunales del domicilio de dichas entidades la interpretación de la voluntad del testador, o, mejor dicho, la individualización de la persona a quien el testador confiere el encargo de invertir el millón de pesos legado para la educación de niños pobres en Cataluña.

Es sobre esa hipótesis, de acuerdo con esa interpretación, que ocurro a V. S. con el poder de referencia, solicitando que sin perjuicio de partes se tenga por tal al Excmo. Ayuntamiento de Barcelona y como su mandatario en estos autos al que suscribe, en mérito del poder adjunto.

Dígnese V. S. proveer de conformidad.

Es justicia, etc.»

Aquest dualisme fou finit, car l'Excm. Diputació Provincial de Barcelona, en sessió del dia 11 de desembre de l'any 1917, i atenent a la comunicació que li dirigí l'Alcaldia en aquest sentit, feu renúncia a favor de l'Ajuntament d'aquesta ciutat dels drets de qual-sevulga mena que podessin correspondre-li del llegat Pere Vila i Codina, essent-li agraïda aquesta resolució en Consistori del dia 21 de gener de l'any 1918.

La tramitació d'aquesta testamentaria finí en desembre de l'any 1920, en què el representant de l'Ajuntament remetia al Sr. Alcalde l'última quantitat del llegat que en total ha ascendit a la suma de 978,159'92 pessetes, que han sigut depositades en la Sucursal del Banc d'Espanya de Barcelona, destinades únicament per a satisfer l'import de les obres de construcció de l'Escola Pere Vila i Codina.

ACORDS RELATIUS A LA INVERSIÓ DEL LLEGAT

La Comissió de Cultura adreça a la de Foment la següent comunicació:

«Aquesta Comissió, en sessió d'avui, ha acordat que, per a donar compliment al llegat provinent d'En Pere Vila i Codina, mort a la República Argentina, es construeixi amb l'import del mateix un edifici escolar que porti el nom del generós llegatari. Al portar a compliment aquest remarcable llegat, estima aquesta Comissió que l'edifici a construir deuria estar situat en lloc visible de la ciutat per a que, a la vegada que signifiqués merescut homenatge a la memòria del donador, fos exemplaritat que servís d'estímul als ciutadans barcelonins en condicions de fer obres semblants a benefici de la ciutat.

Per a que l'esmentat edifici pugui construir-se amb les quantitats que importarà el llegat — aproximadament unes 700,000 pessetes, — és menester que el terreny on deu edificar-se sigui propietat de l'Ajuntament, perquè, si no fos així, amb aquesta quantitat no n'hi hauria prou per a adquirir terreny en lloc cèntric de la ciutat i construir-hi un edifici escolar de les proporcions que és menester que tingui, per a solucionar una part del problema escolar de la ciutat. Per tot l'exposat, aquesta Comissió sol·licita de la seva Presidència que, per a construir el Grup Escolar Pere Vila, es digni informar si existiria cap obstacle en poder disposar del solar de Saló de Sant Joan, on actualment hi ha posat un magatzem de material d'obres, en el qual lloc, al bastir-hi aquesta Escola, es contribuiria indubitablement a embellir i completar la urbanització d'aquell indret de Barcelona.

Déu vos guardi molts anys. — Barcelona, 27 d'octubre del 1919. — El President, *Cassimir Giralt*. = Sr. President de la Comissió de Foment de l'Excm. Ajuntament de Barcelona.»

No havent-se pogut posar d'acord les esmentades Comissions sobre la destinació del solar de referència, la de Cultura féu la següent proposta a l'Ajuntament, qui l'aprova en sessió del dia 31 de desembre de l'any 1919:

«1. Que l'import del llegat que, destinat per a obres de cultura, féu a la ciutat de Barcelona el patrici català Pere Vila i Codina, mort a Rosario de Santa Fe l'any 1916, s'inverteixi totalment en la construcció d'un grup escolar que porti el nom del generós donant. — 2. Que l'esmentat grup escolar es construeixi en el solar propietat de l'Ajuntament que està emplaçat entre la via del Saló de Sant Joan i carrers de Roger de Flor, Almogàvers i Vilanova, el qual solar està inclòs en el plan general de distribució d'emplaçaments d'edificis escolars aprovat en Consistori de 14 de juny de 1917 per a edificar-hi un grup escolar, encomanant-se a la vegada a l'Assessoria Tècnica de la Comissió de Cultura la formació dels corresponents projectes i pressupostos. — 3. Que per l'Alcaldia es dipositin les quantitats que rebi, import del llegat en qüestió, en un establiment de crèdit d'aquesta capital en les condicions i forma que a son judici siguin més procedents i beneficioses als interessos municipals, quedant aquell dipòsit exclusivament afecte a la construcció del grup escolar esmentat, entenent-se que no podrà fer-se cap entrega de la quantitat dipositada sinó contra lliuraments que es facin en pagament de la realització del dit projecte d'edifici escolar.»

En la sessió de l'Ajuntament del dia 6 d'octubre de l'any 1920 foren aprovats els plànols i pressupost d'aquesta nova construcció escolar a bastir en el solar esmentat del Saló de Sant Joan, anunciant-se, previs els tràmits corresponents, la subhasta d'adjudicació de les obres en la *Gaceta de Madrid* del dia 22 de gener de 1920.

La subhasta tingué lloc el dia 22 de febrer del mateix any i fou adjudicada a D. Jaume Oliva i Serra per la quantitat de 1.406,836 pessetes.

La valoració del solar on deu aixecar-se l'edifici, que té una superfície de 165,018 pams quadrats, és de 990,108 pessetes, o sigui a 6 pessetes pam quadrat, segons informe dels Arquitectes Cap de Construccions escolars i Cap d'Edificis públics datat a 20 de desembre de 1919.

PROJECTE DE L'EDIFICI

L'Assessoria Tècnica determinà les característiques que devia reunir l'edifici escolar a construir amb el llegat d'En Pere Vila i Codina i la Secció de Construccions escolars féu el corresponent projecte.

En aquest Grup Escolar podran concórrer 1,360 alumnes.

Dels dos cossos laterals d'aquest edifici, un està destinat a nois i l'altre a noies, comptant amb 17 aules per aquells i 17 per aquestes. En el cos central hi haurà la sala de festes, de conferències i exposicions, podent-se utilitzar també per audicions, jocs i tota mena d'exercicis gimnàstics. En aquest mateix cos central s'instal·larà, demés, la biblioteca dels escolars.

El Grup Escolar Pere Vila està integrat per les plantes, dels semi-soterranis, planta baixa, dos pisos i planta superior, tenint, ultra el nombre d'aules esmentat, instal·lacions de tallers de treball, sales de dibuix, sala per col·leccions, sala de Direcció, sala per mestres, vestuari, servei de *lavabos*, dutxes, W. C., pati-jardí, amb porxos i una cuina amb cantina per una població escolar calculada sobre un 20 per 100 de la totalitat d'alumnes.

COMENÇAMENT DE LES OBRES

En el solar on deu edificar-se el Grup Escolar Pere Vila hi havia, fins ara, diversos tallers de les Comissions d'Eixamplis i Foment, servint també per a dipòsit de materials de les esmentades Comissions, que han necessitat un cert temps per a efectuar el trasllat a altres dependències municipals de totes les instal·lacions indicades.

L'Ajuntament, en sessió del dia 21 de setembre de 1921, acordà, a proposta de les Comissions d'Eixamplis i de Cultura, destinar la quantitat de 90,000 pessetes per efectuar el trasllat dels tallers i magatzems de la primera en un solar que fou carretera de Mataró.

Actualment s'està procedint activament a la construcció del que serà Grup Escolar Pere Vila i Codina, trobant-se ja molt avançades les obres.